

PIĄTEK-NIEDZIELA
15-17/12/2023

GAZETA WEEKEND OLSZTYŃSKA

GAZETA WARMII I MAZUR

cena 4,99 zł (w tym 8% VAT)

MILIONY „ZAPOMINAJĄ” O LEKARZU

SPORT CODZIENNE

**SYGNAŁEM BĘDZIE
WYSTRZAŁ Z ĄRMATY** \29

**NADCHODZI
HISTORYCZNA CHWILA** \30

**KUPONOWY RĄBEK
TAJEMNICY** \31

ISSN 0137-9127

**„SZESNASTKA” ZNOWU
NA ROZSTAJU** \5

**CHRZEŚCIJANIN
A MOWA NIENAWIŚCI** \6-7

**ŚWIĘTA BEZ KARPIA SĄ
JAK CHOINKA BEZ BOMBEK** \10

**MALTAŃSCY RYCERZE
DOBROCZYNNOŚCI** \11

CZYTAJ
**NOWY
PORTAL**

warszawa • mazowsze
wawa.info

WARSZAWA • RADOM • PŁOCK • OSTROŁĘKA • ŁÓŻA • SIEDLCE

K A L E N D A R I U M T Y G O D N I A

MAMY NOWY RZĄD

X/Kancelaria premiera

Sejm we wtorkowym głosowaniu udzielił wotum zaufania rządowi premiera Donalda Tuska. Dzień później w Pałacu Prezydenckim odbyło się zaprzysiężenie rządu przez prezydenta Andrzeja Dudę.

Za przyjęciem wniosku prezesa Rady Ministrów Donalda Tuska ws. wyboru członków Rady Ministrów zagłosowało 248 posłów, 201 było przeciw, nikt nie wstrzymał się od głosu.

SKŁAD RZĄDU DONALDA TUSKA

Władysław Kosiniak-Kamysz – wiceprezes Rady Ministrów oraz minister obrony narodowej; **Krzysztof Gawkowski** – wiceprezes Rady Ministrów oraz minister cyfryzacji; **Maciej Berek** – członek Rady Ministrów; **Adam Bodnar** – minister sprawiedliwości; **Agnieszka Buczyńska** – minister do spraw społeczeństwa obywatelskiego i przewodnicząca Komitetu do spraw Pożytku Publicznego; **Borys Budka** – minister aktywów państwowych; **Marzena Czarnecka** – minister przemysłu; **Andrzej Domański** – minister finansów; **Agnieszka Dziemianowicz-Bąk** – minister rodziny, pracy i polityki społecznej; **Jan Grabiec** – członek Rady Ministrów; **Paulina Hennig-Kloska** – minister klimatu i środowiska; **Krzysztof Hetman** – minister rozwoju i technologii; **Marcin Kierwiński** – minister spraw wewnętrznych i administracji; **Dariusz Klimczak** – minister infrastruktury; **Katarzyna Kotula** – minister do spraw równości; **Izabela Leszczyna** – minister zdrowia; **Stawomir Nitras** – minister sportu i turystyki; **Barbara Nowacka** – minister edukacji; **Marzena Okta-Drewnowicz** – minister do spraw polityki senioralnej; **Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz** – minister funduszy i polityki regionalnej; **Czesław Siekierskiego** – minister rolnictwa i rozwoju wsi; **Tomasz Siemoniaka** – członek Rady Ministrów; **Bartłomiej Sienkiewicz** – minister kultury i dziedzictwa narodowego; **Radostaw Sikorski** – minister spraw zagranicznych; **Adam Szłapka** – minister do spraw Unii Europejskiej; **Dariusz Wiczorek** – minister nauki

KONIEC MISJI PREMIERA MORAWIECKIEGO

PAP/Pawel Superniak

Sejm w poniedziałkowym głosowaniu nie udzielił wotum zaufania rządowi premiera Mateusza Morawieckiego. Inicjatywę w sprawie wyboru premiera i rządu przejął więc Sejm. Kandydatem większości, którą mają KO, Trzecia Droga i Lewica, został Donald Tusk.

Za udzieleniem wotum zaufania dla rządu Morawieckiego zagłosowało 190 posłów, przeciwnych było 266, nikt nie wstrzymał się od głosu.

Tuż po głosowaniu Mateusz Morawiecki napisał na platformie X: „Polska to wielka siła duchowa. I to nie my ją wybieramy. To ona wybiera nas”.

SKANDAL W SEJMIE

PAP

Posel Konfederacji Grzegorz Braun zgasił gaśnicą menorę chanukową ustawioną w Sejmie.

W Sejmie odbywała się uroczystość poświęcona żydowskiemu świętu Chanuki. Z powodu incydentu korytarze Sejmu zostały zasnute proszkiem z gaśnicy, której użył poseł Braun.

Marszałek Sejmu Szymon Hołownia podjął decyzję o wykluczeniu z udziału w posiedzeniu Sejmu Grzegorza Brauna.

Prezydium Sejmu ukarało posła Konfederacji Grzegorza Brauna maksymalnym wymiarem kary, jaką miało do dyspozycji – odebraniem połowy uposażenia na trzy miesiące i całości diety na pół roku; upoważniło też Kancelarię Sejmu do złożenia zawiadomień do prokuratury – poinformował marszałek Sejmu Szymon Hołownia.

Prokuratura Okręgowa w Warszawie z urzędu wszczęła postępowanie w sprawie wtorkowych wydarzeń w Sejmie z udziałem Posła na Sejm RP – poinformował rzecznik tej prokuratury Szymon Banna.

KOLEJNY WYROK TSUE KORZYSTNY DLA „FRANKOWICZÓW”

PAP/Michal Walczak

Swoją drogą, w której przedawnienie roszczeń konsumenta wyznika z twierdzenia nieważności umowy kredytu rozpoczyna swój bieg wcześniej, niż ma to miejsce w odniesieniu do analogicznych roszczeń banku prowadzi do asymetrii mogącej naruszać ochronę konsumenta przewidzianą w dyrektywie – orzekł w wydanym w czwartek wyroku Trybunał Sprawiedliwości UE.

Trybunał zauważył, że w kontekście umów kredytu hipotecznego, wykonywanych zwykle przez długi czas, asymetryczne rozwiązanie może okazać się nie do pogodzenia z zasadą skuteczności.

– Może ono bowiem czynić wykonywanie przez konsumenta praw wywiedzionych z prawa Unii nadmiernie utrudnionym lub praktycznie niemożliwym. Nie pozwala ono w szczególności wyeliminować ryzyka przedawnienia roszczeń konsumenta jeszcze przed rozpoczęciem biegu terminu przedawnienia roszczeń banku. Nie służy ono także pozasądowemu dochodzeniu praw przez konsumenta – ocenił TSUE.

– Przyjęcie bowiem, że przedawnienie roszczeń banku biegnie dopiero od uprawomocnienia się wyroku, mogłoby zachęcać bank do bezczynności lub przedłużania negocjacji z konsumentem, tak aby termin przedawnienia jego roszczeń upłynął, zanim zacznie biec termin przedawnienia roszczeń banku. Mogłoby to także prowadzić do pozbawienia konsumenta odsetek za opóźnienie od dnia wniesienia przez niego pozwu z żądaniem zwrotu przez bank kwot zapłaconych na podstawie unieważnionej umowy – dodał Trybunał.

ZMARŁA ZOFIA MERLE

PAP/Jacek Turczyk

Zofia Merle, aktorka znana z filmów m.in. Andrzeja Barańskiego, Jerzego Antczaka, Kazimierza Kutza, Sylwestra Chęcińskiego zmarła we środę w wieku 85 lat.

Aktorka popularność zyskała dzięki rolom komediowym, debiutowała w warszawskim teatrze Studenckim Teatrze Satyryków. Do teatru zawodowego przyciągnął ją Konrad Swinarski, obsadzając w „Operze za trzy grosze” w Teatrze Współczesnym.

Wiele lat była związana z warszawską „Komedią”, w roku 1984 Stanisław Tym zaangażował ją do Teatru Dramatycznego w Elblągu. Pracowała z Tymem w wystawianych w Warszawie: „Pralni” (Zmianowa), „Mississippi” (Bufetowa). Przez wiele lat współpracowała z Teatrem „Scena Prezentacje” Romualda Szejdą.

Merle zasłynęła jako aktorka w komediach Stanisława Barańskiego („Co mi zrobisz, jak mnie złapiesz?” (1978), „Miś” (1980), „Alternatywy 4” (1984), „Zmiennicy” (1986). Zagrała też wiele ról filmowych u takich reżyserów jak: Andrzej Barański, Jerzy Antczak, Kazimierz Kutz, Sylwester Chęciński, Łukasz Wyleżalek, Andrzej Kondratiuk, Janusz Kondratiuk. Stworzyła wiele znakomych kreacji filmowych. Grała też w serialach, m.in. w „Na dobre i na złe” i w „Klanie”.

Do ważnych ról w dorobku Merle należą też występy w „Chłopach” (1973) Jana Rybkowskiego, „Nocach i dniach” (1975), w „Niezwyczajnej podróży Baltazara Kobera” (1988) Wojciecha Jerzego Hasa, „Wszystko, co najważniejsze...” (1992) Roberta Glińskiego, w „Rozmowach kontrolowanych” (1991) Sylwestra Chęcińskiego czy w „Kawalerskim życiu na obczyźnie” (1992) Andrzeja Barańskiego. Bardzo ją cenił także Marek Kotowski, u którego pojawiła się w „Dniu swira” (2002) oraz we „Wszyscy jesteśmy Chrystusami” (2006). W 2007 roku brawurowo zagrała Marię Wafel w wyreżyserowanej przez Tyma komedii „Ryś”.

ŹRÓDŁO: PAP

WYDAWCA
GRUPA WM Sp. z o.o.
ul. Tracka 5,
10-364 Olsztyn

REDAKTOR NACZELNY
Maciej Matera
zarzad@gazetaolsztynska.pl

ZASTĘPCA REDAKTORA NACZELNEGO
Igor Hrywna

REDAKTORZY WYDANIA
Michał Podolak
Igor Hrywna
Barbara Barczuk

WYDANIE ONLINE
internet@gazetaolsztynska.pl
89 539 75 04

GAZETAOLSZTYNSKA.PL
redakcja@gazetaolsztynska.pl
tel. 89 539 74 83

PRENUMERATA E-WYDAŃ
prenumerata@gazetaolsztynska.pl
502 499 531

REKLAMA W OLSZTYNIE
ul. Tracka 5
tel. 885 998 201
reklama@gazetaolsztynska.pl

CENTRALNE BIURO OGŁOSZEŃ
tel. 514 499 539

REDAKCJA W ELBLĄGU
ul. Rybacka 35
82-300 Elbląg
tel. 505 766 681
gazeta@dziennikelblaski.pl

REKLAMA W ELBLĄGU
ul. Rybacka 35
82-300 Elbląg
tel. 604 408 305
reklam@dziennikelblaski.pl
PRENUMERATA E-WYDAŃ
prenumerata@dziennikelblaski.pl
502 499 531

DRUK
Drukarnia Prasowa
GRUPY WM Sp. z o.o.
Olsztyn, ul. Tracka 7
tel. 502 499 539

ADA ROMANOWSKA
a.romanowska@
gazetaolsztynska.pl

Zeby się w Polsce leczyć, trzeba mieć zdrowie i dużo cierpliwości. Lekarz rodzinny? Rzadko kiedy przyjmie tego samego dnia. W przypadku nagłej choroby to problem. Specjalista? Zdarza się, że trzeba czekać na wizytę trzy miesiące, a nawet dłużej.

— Moja babcia mawiała kiedyś, że „za darmo tylko boli gardło”. Że za wszystko się płaci, tylko choroby mamy w gratisie. I ponieważ lekarzy na NFZ, bo gdy nie musimy płacić za każdą wizytę, to tak jakby były za darmo. Dlatego gdy nie przyjdziemy na umówioną wizytę, nie mamy nawet wyrzutów sumienia. O konsekwencjach nawet nie wspomnę, bo to zawsze rozchodzi się po kościach. Nie odwołam porady... I co mi zrobisz? — uważa pani Aniela z Olsztyna. — Ostatnio wzięło mnie choróbsko. Potrzebowałam pomocy lekarza i zwolnienia, bo nie byłam w stanie ruszyć ani ręką, ani nogą. Nie mogłam się do niego dobić, bo gdy w końcu dozwoniłam się do przychodni, okazało się, że wszystkie numerki rozeszły się jak świeże bułeczki. Niby mogłam stawić się przed gabinetem i błagać lekarza, żeby mnie przyjął, czyli wcisnął mnie gdzieś między pacjentów, ale nie miałam na to siły. W pracy wzięłam wolne na żądanie, a do lekarza dostałam się dopiero kolejnego dnia. Korona mi z głowy nie spadła, ale jeśli by się okazało, że ktoś zrezygnował z wizyty, byłabym wściekła. Tak lekko ludziom przychodzi rezygnowanie z wizyty. Gdyby za nią płacili, byłiby nawet przed czasem. Dotyczy to zarówno internistów, którzy wyciągają nas z przeziębienia, jak i specjalistów, do których czeka się często miesiącami. W tym przypadku jednak czas ma kolosalne znaczenie. Choroby nie czekają jak my... w kolejkach.

Nic nie pomaga
Nieodwołane wizyty czy tzw. zamurwane terminy wpływają przede wszystkim na to, że osoby w potrzebie mogą nie uzyskać

profesjonalnej pomocy. Jednak mają one wpływ także na długość kolejek oczekujących na konsultacje lub zabieg. W okresie od 1 stycznia do 30 listopada 2023 na Warmii i Mazurach prawie 5 tys. nie przyszło do lekarza, choć ten na nich czekał. Najczęściej pacjenci odwoływali wizyty w porad-

kartą z napisem: „Nie siadaj! To miejsce jest zajęte przez osobę, która nie odwołała wizyty u lekarza”. „Takie kartki na co szósty krzesło...” — napisał w opisie do zdjęcia jego autor i administrator profilu „kantyna kulturalna”. Kartki z takimi napisami pojawiają się zarówno w publicznych placówkach

MILIONY „ZAPOMINAJĄ” O LEKARZU

DENERWUJĄ NAS KOLEJKI DO LEKARZA? ALBO ŻE NIE MOŻEMY SIĘ DO NIEGO DOSTAĆ? CZĘSTO JESTEŚMY SAMI SOBIE WINNI. MASOWO NIE PRZYCHODZIMY NA UMÓWIONE WIZYTY I BLOKUJEMY MIEJSCA INNYM. A POTEM NAWET ZA TO NIE PRZEPRASZAMY. DLACZEGO?

niach chirurgii urazowo-ortopedycznej. To aż 2331 odwołanych spotkań z lekarzem. W poradniach endokrynologicznych nie odbyło się blisko tysiąc konsultacji, a do fizjoterapeutów nie przyszło ponad 800 osób. Nie tylko nasze województwo, ale cała Polska ma problem z odwoływaniem wizyt. To średnio 17 mln nieodwołanych wizyt rocznie. W pierwszym półroczu 2023 roku blisko pół miliona osób nie przyszło na umówione wizyty. 207 tys. nie dotarło do ortopedów i traumatologów narządu ruchu. 140 tys. zrezygnowało bez odwołania z wizyty u kardiologów, blisko 60 tys. u endokrynologów, a blisko 50 tys. u onkologów. Przez takie zachowanie tracą pacjenci, którym na wizycie u lekarza zależy. Nie pomaga nawet prowadzona od pięciu lat przez NFZ akcja „Odwołuję, nie blokuję”.

Krzesło z kartką
A może trzeba inaczej walczyć z pacjentami, którzy zapominają o lekarzu? W ubiegłym tygodniu do sieci trafiło zdjęcie z jednej z polskich przychodni. Ukazuje puste krzesło w poczekalni z przypiętą

W przychodniach w całej Polsce można znaleźć takie kartki

zdrowia, jak i tych prywatnych. To odpowiedź na kampanię społeczną, której tym razem autorem jest Centrum Medyczne CMP. Akcja została nazwana #ODWOLUJE #NIEBLOKUJE. Ma zwracać uwagę na problem niestawiania się pacjentów na umówionych wizytach lekarskich bez wcześniejszego ich odwoływania. Włącza się w nią również NFZ.

— Za każdą potrzebą wizyty lekarskiej stoi człowiek, a niemożliwości jej umówienia towarzyszy obawa o stan zdrowia własny lub kogoś bliskiego. Im wcześniej choroba zostanie rozpoznana, tym większe

są szanse na skuteczność leczenia. Pamiętajmy, że nieodwołanie wizyty odbiera możliwość skorzystania z tego terminu innemu pacjentowi — tłumaczą organizatorzy akcji.

Pod postem pojawiła się lawina komentarzy. Niektórzy poparli akcję przychodni. „Pacjent, który nie przychodzi, powinien być obciążony kosztami tej wizyty i karą” — skomentował jeden z internistów. Natomiast zdecydowana większość zwróciła uwagę, że terminy do lekarzy są tak długie, że przez ten okres oczekiwania dużo rzeczy może się wydarzyć.

— Tylko w Polsce nie ma możliwości elektronicznego odwołania takiej wizyty u specjalisty, a jeśli ktoś kiedykolwiek próbował dozwonić się do przychodni, wie, że to jest bardzo trudne lub wręcz niemożliwe — zauważa pan Piotr.

— Fajnie, jak termin umówiony rok wcześniej i kilka dni przed przypominają... Niefajnie, jak termin umówiony rok wcześniej na konkretną godzinę; oprócz roku czekasz w poczekalni jeszcze ze dwie godziny i dostajesz mniej niż 10 min na spotkanie — dodaje pani Urszula.

Uważają, że to normalne

— Codziennie przyjmuję ok. 30 pacjentów. Również codziennie 2-3 osoby nie przychodzą na wizytę — zauważa Maria Ołdziejewska, internista z Olsztyna. — Czekam zawsze do ostatniej chwili, bo zdarza się, że pacjenci się spóźniają, więc nie wykreślam nikogo i nie wpisuję nikogo innego w to miejsce. Mam też w zwyczaj, że dzwonię do pacjentów z pytaniem, czy się pojawiają. Bywa, że nie ma kto ich przywieźć, źle się danego dnia czują lub po prostu ich wiek nie sprzyja pamięci. Często jednak nie odbierają nawet telefonu, ale gdy już z nimi rozmawiam, słyszę, że są na przykład u rodziny za Olsztynem. I nawet nie mówią „przepraszam”. Uważają, że to jest normalne. Myślę, że skoro ktoś dzwoni do przychodni, żeby się zarejestrować i nagle zmienia mu się plany, również może się skontaktować i powiedzieć, że nie przyjdzie. Do POZ pacjenci nie zapisują się

przecież z kilkumiesięcznym wyprzedzeniem, więc trudno tłumaczyć to zapomnieniem albo wyjazdem. Do mnie pacjenci zapisują się na bieżąco.

I dodaje: — Teraz szaleją wirusy. Łapią nas przeziębienia, chorujemy na gripę. Wielu pacjentów potrzebuje pomocy lekarza.

Ale nie może jej uzyskać, bo ktoś okazał się szybszy i zapisał się na wizytę, na którą nie przyjdzie. Kto na tym traci? Ten, który naprawdę choruje. Anulowanie konsultacji daje możliwość wykorzystania danego terminu przez osobę, która pilnie potrzebuje wizyty u lekarza.

Prezydent Olsztyna

podaje do publicznej wiadomości
wyciąg z ogłoszenia
o II przetargu ustnym nieograniczonym
na zbycie nieruchomości Gminy Olsztyn

Oznaczenie nieruchomości według księgi wieczystej oraz katastru nieruchomości	Lokal mieszkalny nr 5, znajdujący się na drugim piętrze budynku nr 36 położonego przy ul. Żeromskiego w Olsztynie, wraz ze sprzedażą udziału 15/100 w częściach wspólnych budynku oraz sprzedażą udziału 15/100 w gruncie pod budynkiem (obręb 20, działka nr 140 o pow. 204 m², zapisana w księdze wieczystej nr OL1O/00019164/6)
Powierzchnia nieruchomości	Powierzchnia użytkowa lokalu mieszkalnego – 85,70 m²
Przeznaczenie nieruchomości	Sprzedaż lokalu mieszkalnego w trybie przetargu ustnego nieograniczonego
Cena wywoławcza	400 000,00 zł
Termin i miejsce przetargu	19 stycznia 2024 r. o godzinie 11:00 w siedzibie Urzędu Miasta Olsztyna, pl. Jana Pawła II 1, w sali 219, II piętro
Wysokość wadium	40 000,00 zł należy wpłacić na rachunek Urzędu Miasta Olsztyna prowadzony przez Bank Handlowy S.A., nr rachunku 777 1030 1508 0000 0008 2300 1003, do dnia 15 stycznia 2024 r. Wpłacone wadium winno znajdować się w dniu 15 stycznia 2024. na rachunku Urzędu Miasta Olsztyna
Miejsce wywieszenia i publikacji ogłoszenia o przetargu	Pełna treść ogłoszenia dostępna jest w internecie pod adresami www.olsztyn.eu , infopublikator.pl oraz w Biuletynie Informacji Publicznej, prowadzonym przez Urząd Miasta Olsztyna, pod adresem umolsztyn.bip.gov.pl oraz na elektronicznej tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Olsztyna
Szczegółowych informacji o przetargu udziela:	Wydział Geodezji i Gospodarki Nieruchomościami Urzędu Miasta Olsztyna, plac Jana Pawła II 1, pokój 111, I piętro, tel. (89) 527-31-11 wew. 371 lub (89) 535-32-15. W celu obejrzenia lokalu przed przetargiem należy skontaktować się z Zakładem Lokali i Budynków Komunalnych w Olsztynie pod numerem telefonu (89) 526-28-45 lub (89) 533-36-26

IKE/ IKZE - ostatnie dni na skorzystanie z ulg podatkowych w ramach kont emerytalnych

Każdy oszczędzający na Indywidualnym Koncie Zabezpieczenia Emerytalnego (IKZE) może w rocznym zeznaniu podatkowym odpisać od podstawy opodatkowania wszystkie wpłaty na ten rachunek w danym roku.

W 2023 roku osoby zatrudnione mogą wpłacić na IKZE maksymalnie 8 322 zł, a osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą 12 483 zł. Wykorzystując w pełni te limity, w przypadku drugiego progu podatkowego, osoby zatrudnione mogą obniżyć swój podatek o 2 663,04 zł, a osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą nawet o 3 995 zł. Na skorzystanie z tej ulgi pozostał niecały miesiąc.

W ramach III filaru systemu emerytalnego, można też oszczędzać na Indywidualnym Koncie Emerytalnym (IKE) i również korzystać z ulg podatkowych – można mieć oba rachunki równocześnie. Utrzymując wpłacone na IKE środki do 60. roku życia (lub 55. w przypadku uzyskania prawa do wcześniejszej emerytury i spełniania pozostałych warunków wynikających z ustawy) oszczędzający są zwolnieni z podatku od zysków kapitałowych (*podatek Belki*). Należy pamiętać, że w przypadku IKE również są określane co roku limity wpłat. W 2023 roku można wpłacić maksymalnie 20 805 zł.

IKZE i IKE pozwalają gromadzić kapitał na emeryturę i korzystać z ulg podatkowych na różne sposoby. Warto zatem rozważyć oszczędzanie na obu tych rachunkach. W ramach Pakietu Emerytalnego PKO TFI można otworzyć jednocześnie IKZE i IKE i zyskać korzyści podatkowe w trakcie i po zakończeniu oszczędzania, w chwili przejścia na emeryturę.

Pakiet Emerytalny PKO TFI wykorzystuje potencjał trzech produktów: Indywidualnego Konta Zabezpieczenia Emerytalnego (IKZE), Indywidualnego Konta Emerytalnego (IKE) oraz Wyspecjalizowanego Programu Inwestycyjnego (WPI). Konstrukcja Pakietu

pozwała optymalnie wykorzystać cały potencjał naszych oszczędności emerytalnych. Na początku wpłaty zasilają rachunek IKZE, po przekroczeniu jego limitu automatycznie kierowane są do IKE, a potem analogicznie na rachunek WPI. Środki wpłacane na rachunki Pakietu Emerytalnego są inwestowane w subfundusze PKO Zabezpieczenia Emerytalnego – SFIO. Nazwy subfunduszy PKO Zabezpieczenia Emerytalnego, zawierają orientacyjne daty zakończenia inwestycji, które ułatwiają inwestorowi wybór właściwego rozwiązania emerytalnego, natomiast strategię inwestycyjną subfunduszy zdejmują z inwestora ciężar dokonywania zmian w trakcie trwania inwestycji, automatycznie zmieniając skład portfela. W miarę zbliżania się daty zakończenia inwestycji, w portfelach subfunduszy coraz większy jest udział obligacji, a udział akcji maleje, dzięki czemu są mniejsze wahania wartości inwestycji.

Pakiet jest dostępny w bankowości elektronicznej iPKO, w zakładce „Oferta”, w której trzeba wybrać „Inwestowanie i oszczędzanie”, a następnie kliknąć okienko „Pakiet emerytalny PKO TFI”. Minimalna kwota nabycia przy otwarciu to 500 zł, a każda kolejna wpłata nie może być niższa niż 100 zł. Pakiet emerytalny można założyć również z wykorzystaniem doradztwa inwestycyjnego, używając narzędzia PKO Inwestomat. Wystarczy wybrać w nim cel emerytalny.

Serwis iPKO jest stale modernizowany. Przybywa w nim nowych usług, sukcesywnie doskonalone są formy obsługi i informowania o produktach. Funkcje związane z obsługą Pakietu Emerytalnego w serwisie też wzbogacono ostatnio o bardziej szczegółowe

informacje o wpłatach i poziomie wykorzystania limitów. Korzystając z iPKO znajdziemy tam dane o wpłatach na IKZE w poprzednim i bieżącym roku, limicie IKZE – czy jest podwyższony oraz ile jeszcze można wpłacić w roku bieżącym. Dostępne są tu również analogiczne informacje o wpłatach na IKE. Szczegółowa informacja o zasadach wpłat i wyżej wymienionych limitach do wykorzystania znajduje się w zakładce „Dopłaty”.

Coraz więcej osób zdaje sobie sprawę, że przyszłe emerytury wypłacane tylko z ZUS mogą być znacznie niższe niż oczekiwane. W wielu przypadkach mogą być niewystarczające do utrzymania pożądanego standardu życia na emeryturze. Warto zatem już teraz zadbać o swoją przyszłość i nie odkładać tej decyzji na później. Im wcześniej zaczniemy oszczędzać, tym więcej pieniędzy zgromadzimy.

Zgodnie z danymi KNF na koniec czerwca tego roku Polacy mieli ponad 483 tys. rachunków IKZE, na których zgromadzono łącznie ponad 7,5 mld zł. Dane o rachunkach IKE pokazują stan na koniec 2022 r. i jest to ponad 800 tys. rachunków, na których zgromadzono łącznie ponad 14 mld zł¹⁾.

Jest to informacja reklamowa. Inwestowanie w fundusze wiąże się z ryzykiem. Przed podjęciem ostatecznych decyzji inwestycyjnych należy zapoznać się z prospektem informacyjnym danego funduszu oraz z dokumentem zawierającym kluczowe informacje (KID). Pełna treść noty prawnej znajduje się na stronie www.pkotfi.pl.

¹⁾ Źródło: https://www.knf.gov.pl/dane_i_opracowania
– Informacje o rynku IKZE oraz lista instytucji finansowych prowadzących IKZE według stanu na dzień 30 czerwca 2023
– Informacja o stanie rynku emerytalnego w Polsce na koniec 2022

ANDRZEJ
MIELNICKI
a.mielnicki@
gazetaolsztynska.pl

Tak jak nie ma tekstu, którego nie można skrócić, tak nie ma drogi, której nie można wybudować. Jednak w przypadku S16 przez Mazury to może być zadanie z misji niemożliwych, choć jest mały promyk nadziei, bo sprawy S16 nigdy nie zaszły tak daleko.

Po prawie trzech latach postępowania Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie nie zgodził na budowę drogi przez Mazury w wariantcie zarekomendowanym przez drogowców.

Przeszkodą jest obszar Natura 2000 Mazurska Ostoja Żółwia Baranowa, na który inwestycja zaplanowana przez drogowców według wariantu B będzie wywierać znacząco negatywny wpływ. Według RDOŚ spowoduje znaczące uszczuplenie siedlisk żółwia błotnego i obejmie znaczną część jego populacji. Zniszczeniu może ulec niemal połowa najważniejszych miejsc stałego występowania, miejsca hibernacji, potencjalne lęgowiska i szlaki przemieszczania się tego gatunku.

— Ze względów przyrodniczych wariant ten jest nieakceptowalny — wyjaśnia Justyna Januszewicz, rzecznik RDOŚ w Olsztynie.

Ale jest alternatywa. W raporcie o oddziaływaniu na środowisko jest wariant alternatywny C, który nie oddziałuje znacząco negatywnie na obszar Natura 2000. Został wskazany przez inwestora jako możliwy do realizacji w przypadku braku możliwości realizacji wariantu B.

— W związku z tym, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie wystąpił do inwestora z zapytaniem, czy wyraża zgodę na realizację inwestycji w racjonalnym wariantcie alternatywnym wskazanym w raporcie o oddziaływaniu na środowisko — dodaje Justyna Januszewicz. — Przepis prawa przewiduje, że jeśli inwestor nie przychyli się do tej propozycji, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie odmówi zgody na realizację przedsięwzięcia.

Drogowcy mają 30 dni na podjęcie decyzji? — Odniesiemy się do obwieszczenia RDOŚ po zapoznaniu się z uzasadnieniem — mówi Karol Głębocki, rzecznik olsztyńskiego oddziału GDDKiA.

„Szesnastka” zniknęła na lata

Decyzja RDOŚ w Olsztynie zbiegała się akurat z przejęciem władzy przez opozycję, co w przypadku „szesnastki” wcale nie musi jednak oznaczać dobrej zmiany, używając języka polityków. Bo to za poprzednich rządów koalicji PO-PSL sprawa budowy nowej „szesnastki” ugrzęzła na lata.

Rząd przypomniał sobie o naszej drodze, kiedy w 2015 roku rozpętała się społeczna burza. Zachęcałmy wówczas czytelników do ślania mejli do Ministerstwa Infrastruktury Rozwoju w obronie drogi, wpisania jej do rządowego programu budowy dróg, bo ministerstwo nie widziało możliwości przebudowy „szesnastki”, nie ujmując tej inwestycji w programie budowy dróg krajowych do 2023 roku.

Do walki o drogę włączyli się samorządowcy, politycy z regionu.

Zawojowaliśmy i ostatecznie w Krajowym Programie Przebudowy Dróg Krajowych na lata 2014-23 (z perspektywą do 2025 roku) znalazł się odcinek od Borek Wlk. do Mrągowa. Tuż przed wyborami w 2015 roku jeszcze rząd przyjął rozporządzenie w sprawie „szesnastki”, która od Olsztyna do Elku stała się drogą ekspresową. To bez wątpienia była bardzo dobra decyzja rządu, na którą mieszkańcy Warmii i Mazur czekali wiele lat, bo zmiana kategorii DK 16 z GP na drogę ekspresową dawała szansę na zapewnienie źródła finansowania jej budowy.

Sprawa „szesnastki” zdecydowanie przyspieszyła za rządów PiS, bo już w kwietniu 2016 roku GDDKiA dostała 23 mln zł na prace przygotowawcze związane z przebudową „szesnastki” od Olsztyna do Elku. Nic dziwnego, że drogowcy podkreślali wagę wydarczenia. To pierwszy krok, bez którego nie ma mowy, żeby myśleć o budowie drogi — podkreślali.

W przyszłym roku ma być gotowy odcinek S16 Borki Wlk – Mrągowo, a co dalej, to wielki znak zapytania

„SZESNASTKA” ZNOWU NA ROZSTAJU

NIE MA ZIELONEGO ŚWIATŁA DLA S16 OD MRĄGOWA DO ELKU W WARIANCIE WYBRANYM PRZEZ DROGOWCÓW. CZY PO TRZECH LATACH SPRAWA BUDOWY EKSPRESOWEJ DROGI RZECZ MAZURY WRACA DO PUNKTU WYJŚCIA? I TAK, I NIE – TO NAJKRÓTSZA ODPOWIEDŹ.

W czym wariant B jest lepszy od C?

Z przeanalizowanych przez projektantów od początku prac w sumie 41 wariantów trasy zostały wybrane trzy. Dwa (A i B), które są zbliżone do obecnej „szesnastki”. Trzeci, tzw. C, północny zakłada poprowadzenie drogi od Mrągowa pod Ryn i stamtąd do wsi Woźnice.

Później zespół opinowania projektów inwestycyjnych przy GDDKiA w Olsztynie przedstawił dwa warianty jako możliwe do realizacji: C i B. W ocenie projektanta z tych dwóch wyższą notę uzyskał wariant C.

Jednak komisja opinowania projektów inwestycyjnych przy GDDKiA w Warszawie wybrała wariant B.

W mediach pojawiły się różne interpretacje powodów takiej decyzji. Jak sami drogowcy to tłumaczyli?

— Analiza wielokryterialna wykazała, że wariant B mniej ingeruje w środowisko i jest krótszy o dwa kilometry

— tłumaczył wówczas Mirosław Nicewicz, dyrektor olsztyńskiego oddziału GDDKiA. — Będzie łatwiejszy w budowie ze względu na istniejącą już sieć dróg powiązanych z obecną „szesnastką”.

Mikołajki odetchnęły, ale Ryn ma problem

Inwestycja od zarania budzi kontrowersje i emocje. Przeciwnicy, jak np. społecznicy z inicjatywy społecznej „Ratujmy Mazury” czy samorząd Mikołajek, od początku podnoszą, że droga ekspresowa przez środek Mazur to najgorsze z rozwiązań. Wskazują, że alternatywą jest np. ominięcie jezior mazurskich od południa.

— Drogowcy sami już dziesięć lat temu odrzucili wariant B jako najmniej korzystny ze względów ekonomicznych, przyrodniczych i społecznych — zauważa Piotr Jakubowski, burmistrz Mikołajek. — Firma, która przygotowywała teraz ocenę wielokryterialną na zlecenie GDDKiA, wskazywała, że optymalnym wariantem

jest wariant C, ale został wybrany wariant B. Iteraz RDOŚ potwierdziła, że wariant B jest najgorszym z możliwych wariantów. To nie tylko kwesta żółwia, ale też jeziora Łuknajno, które jest światowym rezerwatem biosfery, do tego jest wiele innych miejsc, które powinniśmy bezwzględnie chronić. Droga w wariantcie B dzieli naszą gminę na połowę. Ponadto wariant B koliduje z planowanym remontem linii kolejowej 223 Czerwonka – Elk.

Mikołajkom kamień spadł z serca, ale przycisnął Ryn.

— Był wybrany wariant B. Nie rozumiem, dlaczego znowu zataczamy koło — dziwi się Jarosław Filipek, burmistrz Rynu. — Od samego początku byłem przeciwny wariantowi C. Biegnie przez nasze tereny, które są teraz wykorzystywane rekreacyjnie, turystycznie. Zostaną one zniszczone. Droga biegnie blisko Rynu, przechodzi przez jezioro Tałty. Będziemy się odwoływać. Mam nadzieję, że

nasze argumenty zostaną uwzględnione. Nie jestem przeciwnikiem drogi, bo ta mogłaby biec przez naszą gminę, ale nie w tym miejscu. Nikt z nami tego nie konsultował.

Także społecznicy z Komitetu Ochrony Krajobrazu Ziemi Mrągowskiej i Komitetu Ochrony Ziemi Ryńskiej stanowczo odrzucają wariant C, popierając wariant B jako najmniej szkodliwy dla środowiska i dla mieszkańców.

— Rozumiemy potrzebę ochrony gatunków, w tym żółwia, jednak jako mieszkańcy tych okolic równie wyjątkowo cenimy wartości naszego krajobrazu, który w korytarzu C jest w dużym stopniu zupełnie dziewiczy i niepowtarzalny w skali Mazur — piszą w przesłanym do redakcji stanowisku i dalej: — Chronione gatunki zwierząt mogą samoistnie zmieniać swoje siedliska, mogą też zostać fachowo przesiedlane – co jest zgodne z dyrektywami UE, a co też RDOŚ robi z żółwem błotnym. Krajobrazu nie da się przenieść i trzeba go chronić tam, gdzie jest, a zniszczyć można go tylko raz i bezpowrotnie — podkreślają.

Czy zatem znowu jesteśmy punkcie wyjścia, czy może znowu trzeba będzie walczyć o „szesnastkę”? Wydaje się, że sytuacja jest inna. Z kilku powodów. Po pierwsze budowa S16 od Olsztyna do Elku jest w Rządowym Programie Budowy Dróg Krajowych do 2030 r. (z perspektywą do 2033 r.). Na stole leży wariant C, który przez projektantów był wyżej oceniany niż B.

Co ważne, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie nie jest przeciwny budowie drogi ekspresowej S16 Mrągowo – Orzysz – Elk.

— Niemniej jednak realizacja inwestycji nie może wpływać znacząco negatywnie na obszar Natura 2000 i powinna zostać zaplanowana tak, aby straty środowisku były jak najmniejsze — podkreśla Justyna Januszewicz.

Jednak musi być też wola polityczna, by budować S16, a tu może być różnie. — Moim zdaniem temat odłożony na półkę — ocenia sytuację Paweł Czemieli, radny wojewódzki z PiS.

CHRZEŚCIJANIN A MOWA NIENAWIŚCI

MOWA NIENAWIŚCI, CZYLI, JAK SIĘ TO TERAZ MÓWI, HEJT, JEST NIEWĄTPLIWIE JEDNYM Z ELEMENTÓW PRZESTRZENI INTERNETOWEJ. PRACUJĄC W KATEDRZE BADAŃ MEDIÓW, NACZYTAŁAM SIĘ MNÓSTWA TEKSTÓW, KOMENTARZY, OPINII, KTÓRE W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ZAWIERAŁY MOWĘ NIENAWIŚCI. ICH WYSYP JEST DOSTRZEGALNY CZĘSTO PRZED ŚWIĘTAMI, ZWŁASZCZA PRZED BOŻYM NARODZENIEM, KTÓRE, JAK TWIERDZĄ BADACZE, SĄ STRESUJĄCE DLA WIELU Z NAS. TĘ PRAWDĘ JUŻ 50 LAT TEMU WYKAZALI DWAJ PSYCHIATRY – THOMAS HOLMES I RICHARD RAHE, KTÓRZY SPORZĄDZILI LISTĘ KILKUDZIESIĘCIU NAJBARDZIEJ STRESUJĄCYCH WYDARZEŃ ŻYCIOWYCH. ŚWIĘTA SĄ WŚRÓD NICH.

Święta wiele osób frustrują, irytują na długo przed ich rozpoczęciem. Często ludzie nie zdają sobie z tego sprawy, choć to jednak widać po ich zachowaniach i wypowiedziach. W dobie internetu przejawy te można dostrzec na profilach społecznościowych, gdzie temperatura wypowiedzi i frustracja niejednokrotnie wzrasta, a język nie nadąża za myślami, co przejawia się agresywnymi, wulgarnymi, nieracjonalnymi wpisami lub lajkami takich treści, które oznaczają ich akceptację. Te wszystkie działania noszą znamiona mowy nienawiści.

„Śmieszna jak wstyd” „Pa-to-lo-gia”, „Odklejona kobieta”, „Ciemna baba”, „Wstrętne babsko”, „Powinna się leczyć psychiatrycznie” – to przykłady takiego hejtu. Gdy czyta to konkretna osoba, do której adresowane są takie czy podobne słowa, może czuć się zaskoczona i poniżona. Pół biedy, gdy czyta to osoba dorosła, która potrafi zdystansować się do takich treści. Jednak przecież takich obelżywych słów nie brakuje wśród dzieci, zwłaszcza gdy przykład idzie z góry – od ich rodziców, opiekunów czy dziad-

ków. Wówczas podobne słowa, jeśli do dziecka dotrą, mogą je zabić – jeśli nie dosłownie (choć zdarzają się samobójstwa po falach nienawiści słownej), to w przenośni, kalecząc ich kruchą psychikę i mocno nadwyreżając ich poczucie wartości. A przecież zacytowane wyżej słowa, jak najbardziej prawdziwe, napisały osoby, które mają prawdopodobnie własne dzieci lub wnuki.

Te ordynarne, chamskie, prostackie komentarze mają na celu zranić innych, zniszczyć, zdeprawować, ośmieszyć, obrazić, poniżyć, pognać, zmniejszyć postrzeganie danej osoby, nadwyreżować jej autorytet, a nawet zastraszyć. Bo taka jest istota hejtu jako jednej z groźnych form cyberprzemocy, która jest karalna. Hejt niewątpliwie ma charakter przemocy, jest próbą psychicznego molestowania i prześladowania. Jak czytamy na stronie poświęconej hejtowi: „Poczucie anonimowości w internecie nasila takie zachowania. Niektórzy internauci stosują pewnego rodzaju podwójne standardy, w sieci pozwalają sobie na zupełnie inne zachowania niż w bezpośrednich kontaktach. Częściowo takie zachowanie można wy-

jaśnić tzw. efektem kabiny pilota. Badania z 2009 pokazały, że piloci bombardowców w trakcie II wojny światowej bombardowali miasta, nie ponosząc przy tym kosztów emocjonalnych (w przeciwieństwie np. do żołnierzy piechoty lądowej), ponieważ nie widzieli cierpienia swoich ofiar. Podobnie jest w przypadku hejtu w sieci. Hejter nie widzi krzywdy, którą wyrządza odbiorcy, często więc nie zdaje sobie sprawy, jak bardzo raniące mogą być jej/jego słowa czy zachowania. Warto przy tym pamiętać, że ktoś, kto wywołuje hejt i pod nim się podpisuje, przestaje wzbudzać jakiegokolwiek zaufanie, ponieważ jeśli w ogóle jest w stanie to robić, to oznacza, że nie ma żadnych moralnych hamulców, aby to samo zachowanie powtórzyć wobec każdej innej osoby, czyli także wobec mnie, którą teraz chwali, aby potem ją zniszczyć bez skrępowań.

Kim są hejterzy?

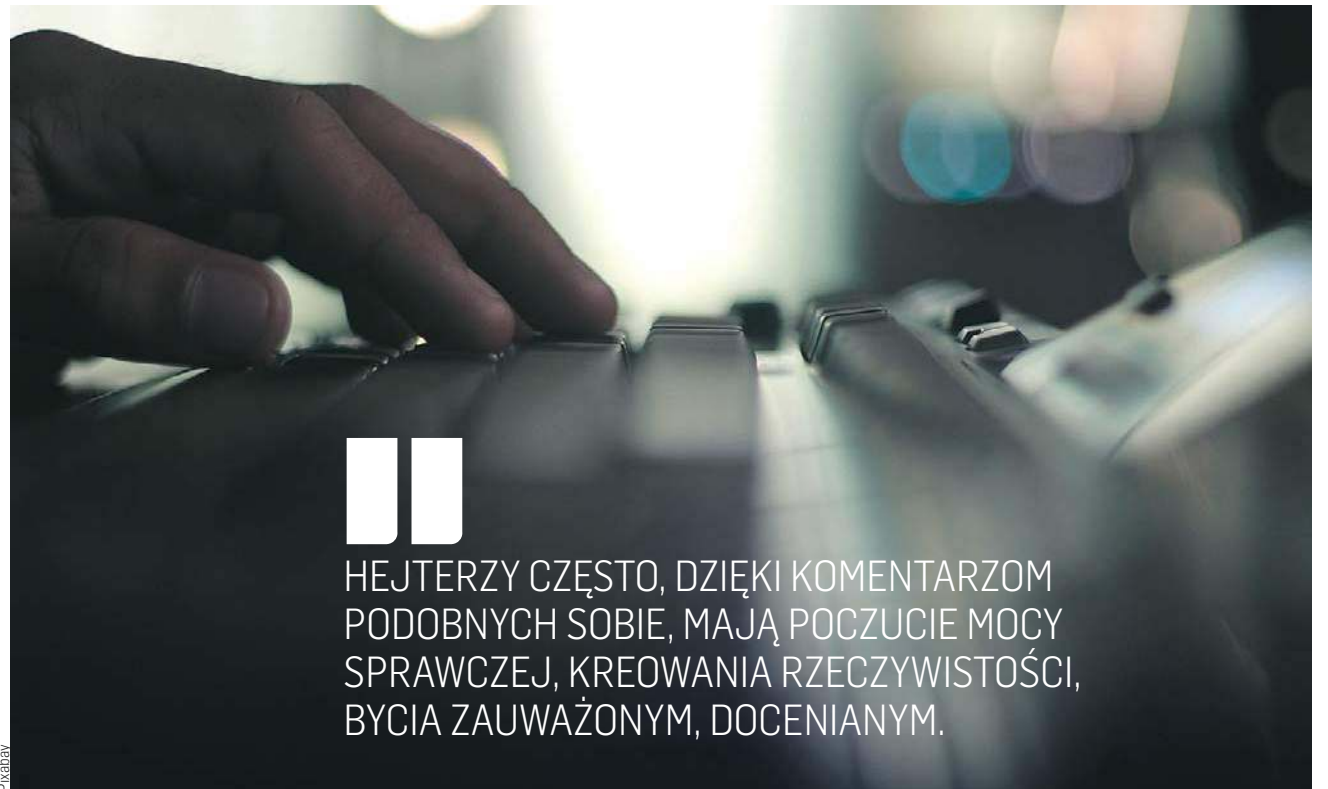
Co można powiedzieć o hejterze? Hejter odślania się przez własny post lub komentarz, który więcej nam o nim powie niż o osobie, którą hejtuje. Podobnie jak i towarzyszące postom lajki zwolenników hejtera, którzy odślaniają się poprzez swoje polubienia. Ponadto osoby te

mają pewne właściwe sobie cechy. Mają one zwykle skłonności do agresji, do sadystycznych zachowań, do konfrontacyjnego stylu życia, bywają bezczelne, zuchwale i impertynenckie. Ale zdarzają się także takie osoby, które w rzeczywistości mogą być nieśmiałe, a internet je ośmiela, bo w jego przestrzeni czują się bezpiecznie. Często są pozbawione inteligencji społecznej i emocjonalnej. Nie potrafią komunikować się z innymi, ponieważ kłamią, manipulują, traktują osoby ze swego kręgu instrumentalnie. Zwykle nie mają prawdziwych przyjaciół, gdyż nie udaje się im do końca zakamuflować swoich patologicznych zachowań i intencji, a to odkrywa nolens volens ich niedojrzałość emocjonalną i skrywane kompleksy.

Z TAKIMI OSOBAMI MAŁO KTO CHCE NAWIĄZYWAĆ BLISKIE RELACJE. SĄ TO TEŻ CZĘSTO OSOBY, KTÓRE MAJĄ NISKĄ OCENĘ SAMYCH SIEBIE, WYNIKAJĄCĄ NIEJEDNOKROTNIENIE Z NIEDOSTATKÓW WYCHOWANIA, Z NISKIEGO POCHODZENIA, Z RODZIN DYSFUNKCYJNYCH, GDZIE NA PRZYKŁAD MATKA BYŁA DOTKNIĘTA CHOROBAŁKĄ ALKOHOLOWĄ.

Hejterzy to także często osoby, którym nie udało się życie osobiste, zostały porzucone przez żonę, męża, bywały w kolejnych nieudanych związkach, są rozczarowane swoimi dziećmi, którym trudno się pochwalić, ponieważ również ich latorośle skrywają wiele mrocznych tajemnic. Wśród osób stosujących mowę nienawiści spory odsetek to także osoby ze słabym lub powierzchownym wykształceniem, choć zwykle chcą one aspirować do bycia elitą, opiniotwórczym głosem, chcą robić kariery, nie mając przy tym wiele do powiedzenia i zaoferowania. Aby się wybić i zaistnieć, posuwają się do najgorszych, niskich, brutalnych działań, w tym do hejtu właśnie, bo im przykrzejszy, bardziej podły komentarz, tym większa szansa, że spotka się z odpowiedzią, a wówczas hejter stanie się bardziej widoczny i będzie miał reklamę swojego profilu wedle zasady – nieważne, co o mnie myśla, ważne, że mnie widzą. Hejterzy często, dzięki komentarzom podobnych sobie, mają poczucie mocy sprawczej, kreowania rzeczywistości, bycia zauważonym, docenianym. Jednak jest to bardzo złudne, ponieważ garstka akolitów wokół to ludzie, którzy nie mają żadnego oddziaływania społecznego, gdyż hejter jest zawsze wtórny,

nigdy kreatywny. Nie potrafi sam stworzyć niczego wartościowego, ponieważ żyje poza aksjologicznym kręgiem dobra, prawdy, piękna, miłości. I jeszcze jedna uwaga. Częściej hejterami zostają kobiety i to one zwykle hejtują inne kobiety. Wystarczy analiza komentarzy pod artykułami traktującymi o znanych kobietach. Ilość pomyj, jakie się na nie wylewa, płynie niestety ze strony innych kobiet. Oczywiście są nimi też mężczyźni, ale gdyby im się przypatrzyć, to są oni słabymi psychicznie, sfrustrowanymi, nieszcześliwymi, zgorzkniałymi, bez poważnego zajęcia i życiowego sukcesu osobnikami, którzy szukają paliwa dla ledwo tłącej się w nich życiowej energii. Stuprocentowy, odpowiedzialny, inteligentny, zajęty mężczyzna nie ma czasu na przesiadywanie w internecie i szkolenie innych. Jeśli jednak to robi, to wysyła poważny sygnał, że jego kondycja psychiczna jest w kiepskiej formie. Hejterzy są więc osobami w gruncie rzeczy tragicznymi, smutnymi, toksycznymi, od których zawsze, wcześniej czy później, inni się odsuwają. W tym kontekście warto obejrzeć bardzo mocny film ożnamiennym tytule: „Sala samobójców. Hejter” Jana Komasy z 2020 roku, który obrazuje wiele typowych cech hejterów.

HEJTERZY CZĘSTO, DZIĘKI KOMENTARZOM PODOBNYCH SOBIE, MAJĄ POCZUCIE MOCY SPRAWCZEJ, KREOWANIA RZECZYWISTOŚCI, BYCIA ZAUWAŻONYM, DOCENIANYM.

Krytyka a hejt

Oczywiście nie wszystkie słowa, które noszą znamiona krytyki, są hejtem. Jeśli by tak było, to nie moglibyśmy w ogóle wyrażać opinii przeciwnych oraz werbalizować swoich przekonań. W pluralizmie stanowisk mamy prawo z czymś się nie zgadzać i to komunikować, a nawet to demonstrować. Ale stanowią o tym pewne zasady. Dobrym, wyrazistym przykładem jest Jezus, który bynajmniej nie pozostawał zawsze w stanie permanentnego stoickiego spokoju i nie używał zawsze ugrzecznionego języka poprawnie politycznego. Jezus nie tylko powyrzucał kupców ze świątyni, ale także nie przebierał w słowach, wyzywając faryzeuszów od obłudników i grobów pobielanych, a nawet nazywał niektórych „pomiotem żmij” (Mt 23,33). Syrofenicjance zasugerował, że jest psem, a sam o sobie powiedział: „Nie sądzicie, że przyszedłem pokój przynieść na ziemię. Nie przyszedłem przynieść pokoju, ale miecz. Przyszedłem poróżnić syna z jego ojcem, córkę z matką, synową z teściową” (Mt 10, 34n). Choć Chrystus idzie do ludzi jako „Król łagodny” (Mt 21,5), to jednak w pewien sposób „przynosi z sobą miecz” (por. Mt 10,34), a tuż przed ukrzyżowaniem poleca uczniom „kupienie miecza” (por. Łk 22,36). Nie oznacza to jednak, że te słowa Jezusa i jego czyny były hejterskie. Dlaczego? Mocne słowa, do których czasem posuwa się Jezus, mają otrzeźwić duchowych samobójców, ponieważ wypowiada je Ktoś gotowy za nich oddać życie (co w końcu robi). Za słowami Jezusa stała zatem zupełnie inna motywacja. Jeśli Jezus był poruszony lub zagniewany, to z właściwych pobudek. I nie miały one ani nieistotnego charakteru, ani nie wynikały z powodu osobistych animozji, niechęci czy resentymentów lub z egocentryzmu, pychy i zadufania w sobie. Jego reakcja nie skupiała się na słabości innych, na ich niedoskonałościach, jak pokazuje to spotkanie i rozmowa z kobietą cudzołożną, ale na grzesznym, nagannym zachowaniu i niesprawiedliwości.

Poza tym Jezus „bolał” nad tym wszystkim, co krytykował, to znaczy, że cierpiał, odczuwał smutek i żal z powodu ludzi, którzy dopuszczają się zła. Trzeba pamiętać, że postawa Jezusa nie wynikała z Jego nienawiści czy złej woli, z chęci pokazania, że jest kimś lepszym, bezgrzesznym lub z chęci wypromowania się. Wynikała z miłości do drugiego człowieka, o którego walczył, aby ten wszedł na ścieżkę właściwego postępowania. Ponadto zachowanie Jezusa było

jest On „żarłokiem i pijakiem, przyjacielem celników i grzeszników”. Z kart Pisma Świętego wynika, że z Jezusa śmiano się z różnych powodów – nawet z tego, że pochodził z Nazaretu i był synem cieśli, wyszydzano Go, gardzono Nim, przeinaczano Jego słowa, prowokowano Go do oczekiwanych reakcji, opluwano, dopuszczano się nawet aktów przemocy fizycznej, aż do śmierci włącznie, przed którą otrzymał ostatnią dawkę nienawiści. No i zdradzono go, a zrobił

zupełnie to samo, co Mu się zarzuca, nie panikuje, nie wycofuje się, a nawet więcej. Wyszydzaną kobietę afirmuje, przebacza jej i oczyszcza ją z grzechu, a przecież w żydowskiej kulturze była ona traktowana jako istota grzeszna, zasługująca na śmierć i nikt czysty nie powinien być z nią w kontakcie.

Jezus pokazuje zatem, że nie trzeba z przeciwnikami walczyć fizycznie czy werbalnie, aby zwyciężyć. Unaocznia to także scena w Getsemani, gdzie Jezus zabrania użyć miecza prze-

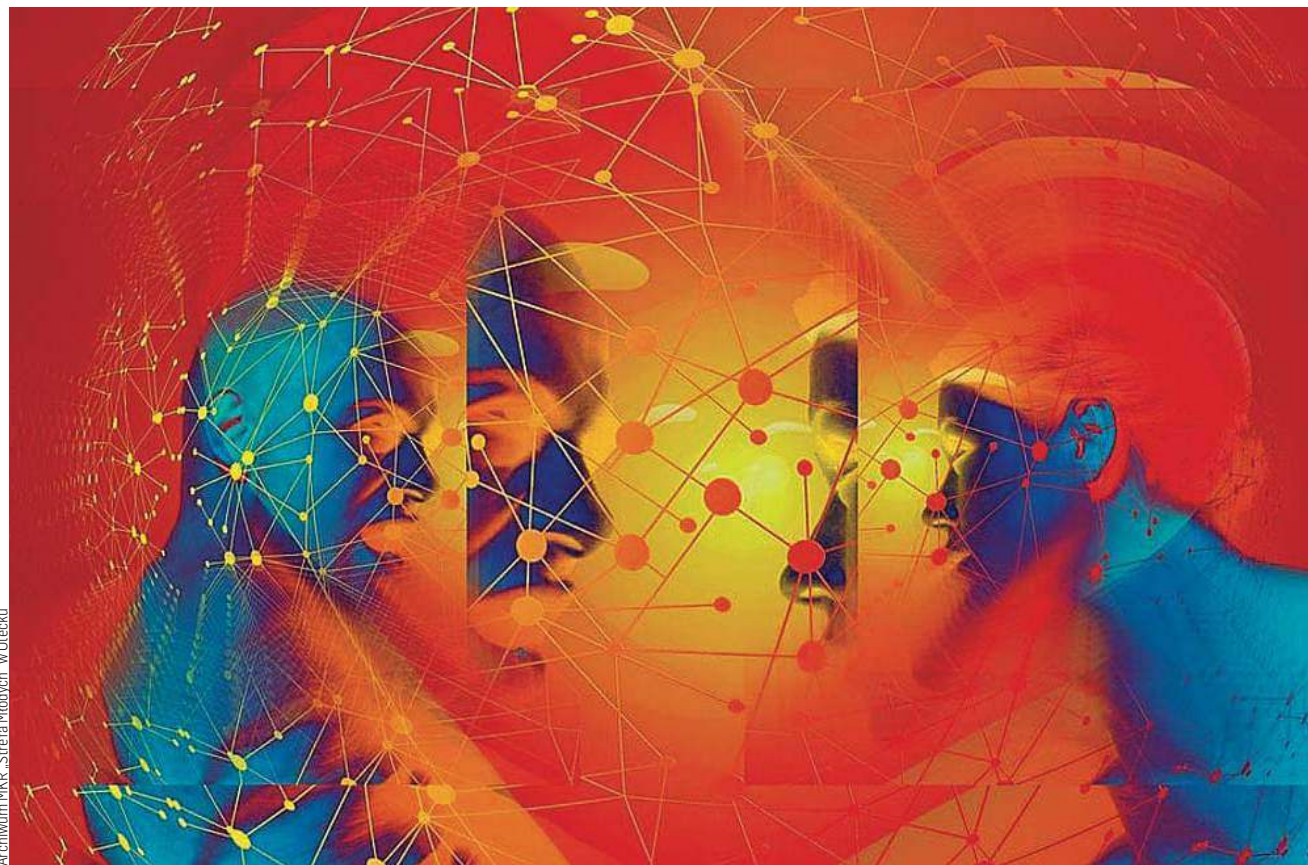
W przypadku hejtu chrześcijanin powinien modlić się za swych prześladowców i zarazem kompletnie odciąć się od ich komentarzy, usuwać je, nie czytać ich i nie analizować, ponieważ nie ma w nich prawdy. Nikt nie naprawi ludzi, postępując tak jak oni, lecz pokazując swoim postępowaniem urok życia w harmonii z jedynym Dobrym (por. Mt 19,17).

„Podatek, który płaci się od sukcesu”

Warto zauważyć, że na ogół osoby hejtujące nie

bić, cenić, chcieć ze mną współpracować.

W trakcie pisania tego tekstu miałam możliwość spotkania z panią posel Urszulą Pasławską, która w rozmowie, również podjęła wątek hejtu, twierdząc, „że hejt to podatek, który płaci się od sukcesu”. Warto mieć na uwadze te słowa, ponieważ obiektem hejtu nie są osoby nikomu nieznane, które nic nie robią, zamknięte w czterech ścianach swoich domów, bojące się z nich wyjść, ponieważ lękają się krytyki i odrzucenia. Celem

Archiwum MKR „Strefa Młodych” w Olsztynie

kontrolowane, nie eskalujące dalszych konfliktów. Jeśli przepędził kupców ze Świątyni, to nie zrobił niczego złego – wprost przeciwnie, wypełnił słowa Pisma. Jezus także nie chował urazy, nie nienawidził, nikogo celowo nie niszczył. Oczywiście, nie przyjaźnił się z każdym, nie wchodził w bliskie relacje ze wszystkimi, nie był takim „bratem-łata”. Był ostrożny w swych wyborach przyjaciół i uczniów, gdyż znając naturę człowieka, podchodził do ludzi z roztropnością.

Odpuścić czy atakować?

Jezus, tak postępując, był niewątpliwie obiektem hejtu. Był ofiarą ludzkiej nienawiści. Oskarżano Jezusa o słowa i czyny, których nie popełnił, oraz punktowano Go za jego zachowanie, twierdząc, że

to Jego własny uczeń. Co Jezus wówczas czuł i jak się zachowywał? Jak reagował na ów współczesny mu hejt, na agresję i nieskrywaną złość innych? Ta odpowiedź jest ważna, zwłaszcza dla chrześcijan, którzy nie wiedzą, jak zmierzyć się z hejtem. Odpuścić czy też atakować? Otóż Jezus w takich przypadkach milczał i nadal robił swoje, nie zważając na kolejne ataki. Gdy został nazwany żarłokiem, pijakiem czy przyjacielem prostytutek, Jezus, jak gdyby nic, idzie do Szymona faryzeusza na ucztę, gdzie kobieta lekkich obyczajów namaszcza Mu nogi olejkami i wyciera je włosami. On natomiast nie tylko nie odpycha jej, nie gasi jej, tak ja zrobił to Szymon, ale jeszcze ją chwali i podkreśla jej miłość. Jezus robi więc nadal

ciw napastnikom (por. Łk 22,49-51). Taka postawa Chrystusa potwierdza, że ów miecz oznacza raczej bycie uzbrojonym wewnętrznie, niematerialnie, będąc silnym i wytrzymałym duchowo mocą samego Jezusa, któremu należy oddać wszystkie ludzkie niegodziwości. Nie da się bowiem osiągnąć dobrego celu podłymi, brudnymi środkami. Nie wolno niszczyć oponenta, w tym przypadku hejtera jego własnymi środkami, tym samym zwalniając się z szacunku wobec kogoś, kto przecież jest też chciany przez Boga i stworzony na Jego podobieństwo. Nawet gdy ten człowiek jawi się nam jako obłudnik, kłamca, grzesznik, gorszyiciel, bluźnierca, rozpustnik. Marnotrawny syn nie przestaje być synem (por. Łk 15,24).

znają w ogóle albo znają słabo osobę hejtowaną, nie wiedzą nic o jej prawdziwym życiu, pracy, rodzinie. Dobrze jest więc w tych przypadkach zdystansować się od nich, blokując możliwość konfrontacji z ich treściami przepełnionymi nienawiścią. Pamiętajmy też, że nie wszystkim „dogodzimy”, ponieważ nawet Jezus „nie dał rady” dogodzić faryzeuszom. Jeśli będziemy stawali w prawdzie przed sobą i Bogiem i tę prawdę przyjmujemy – nie nie będzie nas w stanie odłączyć od Boga, nawet najbardziej przykre obelgi, epitety, wulgarne słowa. Ważne więc, aby nadal pracę, nie bać się dobrych jej efektów (bo inni będą zazdrościć), przeżywać własne życie po swojemu, zdać sobie sprawę, że nie wszyscy muszą mnie lu-

W PRZYPADKU HEJTU CHRZEŚCIJANIN POWINIEN MODLIĆ SIĘ ZA SWYCH PRZEŚLADOWCÓW I ZARAZEM KOMPLETNIE ODCIĄĆ SIĘ OD ICH KOMENTARZY, USUWAĆ JE, NIE CZYTAĆ ICH I NIE ANALIZOWAĆ, PONIEWAŻ NIE MA W NICH PRAWDY. NIKT NIE NAPRAWI LUDZI, POSTĘPUJĄC TAK JAK ONI, LECZ POKAZUJĄC SWOIM POSTĘPOWANIEM UROK ŻYCIA W HARMONII Z JEDYNYM DOBRYM

(POR. MT 19,17).

hejterów są zwykle osoby aktywne, pracowite, twórcze, dynamiczne. Hejterom, którzy tych cech nie wykazują, a chcą przecież jakkolwiek istnieć, pozostaje więc jedno – mowa nienawiści. Ale i ją można zwyciężyć siłą dobra.

ZDZIŚŁAWA KOBYLIŃSKA

Powodzie nam nie grożą!

„Rozbudowa systemu gospodarowania wodami opadowymi na terenie miasta Olsztyna” – to kolejny ważny projekt na inwestycyjnej mapie stolicy regionu. — Infrastruktura musi być odnawiana, bowiem naturalne jest jej zużycie. Poza tym nasze miasto się rozwija, a to wymaga od nas inwestycji w rozbudowę tego rodzaju sieci — mówi Piotr Grzymowicz, prezydent Olsztyna.

SZCZYTNE CELE

Głównym celem przedsięwzięcia było zwiększenie ilości retencjonowanej wody i adaptacja do zmian klimatu wraz z zabezpieczeniem i zwiększeniem odporności na klęski żywiołowe, w szczególności katastrofy naturalne oraz monitoring środowiska. Gmina skupiła się na uregulowaniu systemu gospodarowania wodami opadowymi na terenie miasta poprzez budowę i przebudowę sieci i urządzeń kanalizacji deszczowej służących zabezpieczeniu miasta przed niekorzystnymi wpływami atmosferycznymi.

Dostosowanie sektora gospodarki wodnej do zmian klimatu ma na celu usprawnienie funkcjonowania sektora w warunkach zarówno nadmiaru, jak i niedoboru wody. System uwzględnia występujące i spodziewane ekstremalne opady, głównie w ciepłych porach roku — gwałtowne, krótko-

trwałe, niszczycielskie, powodujące powodzie miejskie, które powstają na skutek niewydolności systemu kanalizacji deszczowej. System spełnia też wymogi miejskiego programu gospodarowania wodami opadowymi.

JEDEN PROJEKT — WIELE ZADAŃ

W ramach projektu zrealizowano cały szereg zadań — wszystkie one przyczynią się do lepszego funkcjonowania sieci deszczowych i kanalizacji w czasie opadów, w szczególności do poprawy życia mieszkańców Olsztyna.

To m.in. przebudowa kanalizacji deszczowej na terenie pętli autobusowej przy ul. Barcza/Wańkowicza, budowa sieci kanalizacji deszczowej w ul. Żiżki umożliwiającej odprowadzenie wód opadowych z rejonu posesji przy ul. Lipowej, odwodnienie terenu Zespołu Szkół Budowlanych, budowa sieci kanalizacji deszczowej w ul. Maryny Okęckiej-Brom-

kowej i ul. Friszke, przebudowa sieci kanalizacji deszczowej w ul. Promienistej, przebudowa zbiornika retencyjnego przy ul. Drozdy-Zięby, przebudowa odwodnienia ulicy Juranda ze Spychowa. To także budowa zbiorników retencyjnych przy ul. Pstrowskiego czy przebudowa kanalizacji deszczowej zrealizowana

wzdłuż przebiegu nowej linii tramwajowej oraz wyremontowanych ulic Partyzantów, Pieniężnego i przy Dworcu Głównym.

— *Praktycznie od początku wieku inwestujemy w gospodarkę wodnościekową — przypomina Piotr Grzymowicz, prezydent Olsztyna. — To niezwykle istotne z kilku*

powodów. Oczywiście infrastruktura musi być odnawiana, bowiem naturalne jest jej zużycie. Poza tym nasze miasto się rozwija, a to wymaga od nas inwestycji w rozbudowę tego rodzaju sieci.

STAN NA DZIŚ

System sieci kanalizacji deszczowej Olsztyna w niektórych zlewniach znajduje się w złym stanie technicznym i ma niewystarczające parametry hydrauliczne, co zwłaszcza w przypadku intensywnych opadów deszczu powoduje ograniczoną przepustowość. Pamiętajmy też, że nasze miasto stale rozwija się i rozbudowuje. Wszelkie zmiany inwestycyjne: budowa nowych osiedli, sklepów osiedlowych lub wielkopowierzchniowych, dróg lokalnych, osiedlowych czy parkingów powodują utworzenie nowych terenów utwardzonych, co wymusza z kolei konieczność ukierunkowanego zagospodarowania wód opa-

Dlatego aktualny stan sieci kanalizacji deszczowej w Olsztynie został poddany analizie, m.in. pod kątem lokalizacji i wskazania terenów zagrożonych podtopieniem spowodowanym niewystarczającą przepustowością układu. W raporcie z analizy wskazano obszary problemowe. Realizacja projektu przede wszystkim zwiększyła skuteczność ochrony przez podtopieniami i lokalnymi powodziami, przyczyniając się jednocześnie do poprawy jakości zarówno wód powierzchniowych, jak i podziemnych.

DLA MIESZKAŃCÓW

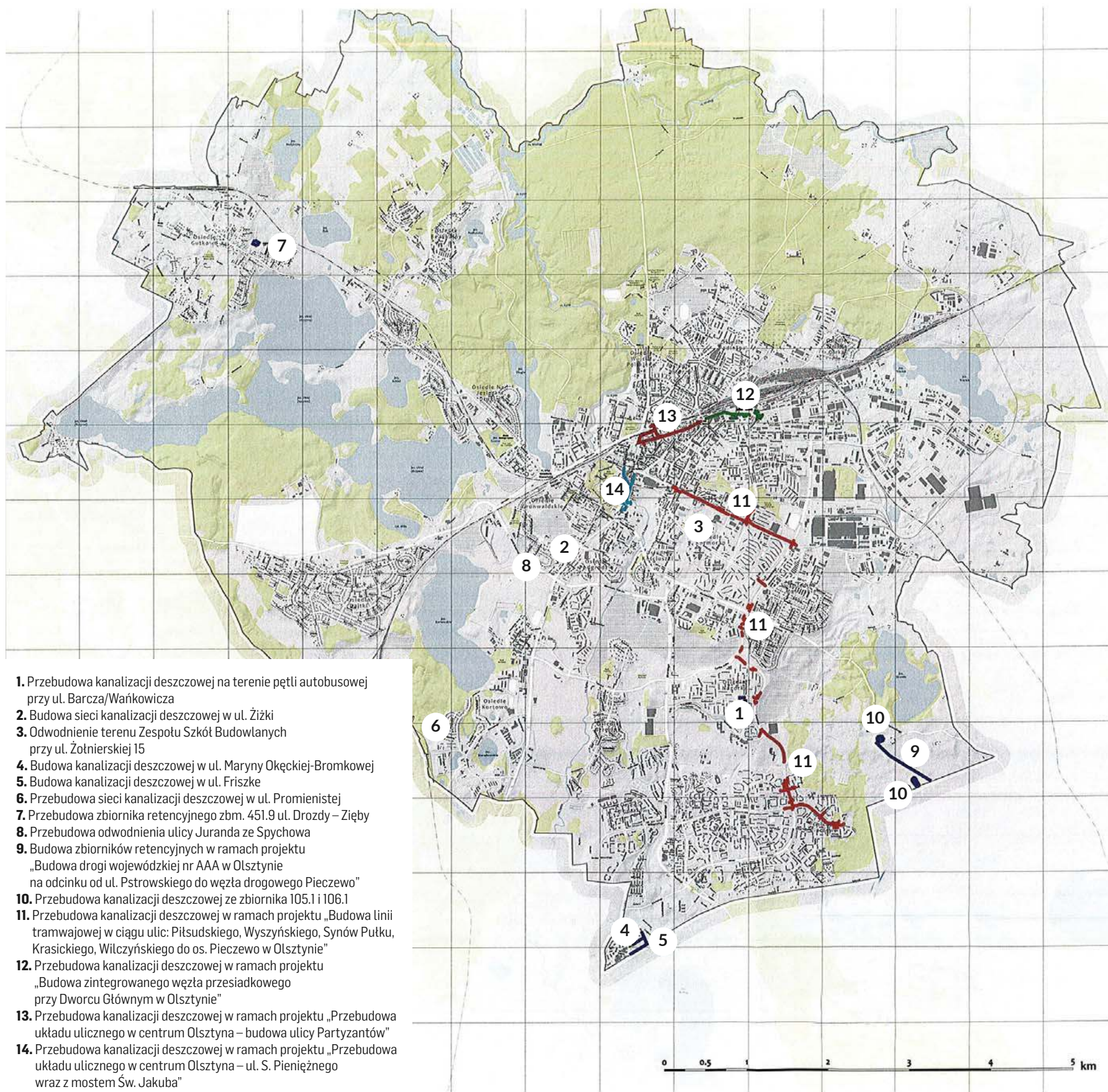
Oprócz aspektów technicznych rozbudowa systemu gospodarowania wodami opadowymi na terenie Olsztyna to także wiele konkretnych korzyści dla mieszkańców miasta. Wiele miejsc zostało zabezpieczonych przed gwałtownymi, intensywnymi opadami deszczu oraz falami lo-

Fot. www.tramwaje.olsztyn.eu

Fot. www.tramwaje.olsztyn.eu

1. Przebudowa kanalizacji deszczowej na terenie pętli autobusowej przy ul. Barcza/Wańkowicza
2. Budowa sieci kanalizacji deszczowej w ul. Żiżki
3. Odwodnienie terenu Zespołu Szkół Budowlanych przy ul. Żołnierskiej 15
4. Budowa kanalizacji deszczowej w ul. Maryny Okęckiej-Bromkowej
5. Budowa kanalizacji deszczowej w ul. Friszke
6. Przebudowa sieci kanalizacji deszczowej w ul. Promienistej
7. Przebudowa zbiornika retencyjnego zbm. 451.9 ul. Drozdy – Żięby
8. Przebudowa odwodnienia ulicy Juranda ze Spychowa
9. Budowa zbiorników retencyjnych w ramach projektu „Budowa drogi wojewódzkiej nr AAA w Olsztynie na odcinku od ul. Pstrowskiego do węzła drogowego Pieczewo”
10. Przebudowa kanalizacji deszczowej ze zbiornika 105.1 i 106.1
11. Przebudowa kanalizacji deszczowej w ramach projektu „Budowa linii tramwajowej w ciągu ulic: Piłsudskiego, Wyszyńskiego, Synów Putku, Krasickiego, Wilczyńskiego do os. Pieczewo w Olsztynie”
12. Przebudowa kanalizacji deszczowej w ramach projektu „Budowa zintegrowanego węzła przesiadkowego przy Dworcu Głównym w Olsztynie”
13. Przebudowa kanalizacji deszczowej w ramach projektu „Przebudowa układu ulicznego w centrum Olsztyna – budowa ulicy Partyzantów”
14. Przebudowa kanalizacji deszczowej w ramach projektu „Przebudowa układu ulicznego w centrum Olsztyna – ul. S. Pieniężnego wraz z mostem Św. Jakuba”

szyla się ochrona niskich obszarów przed zalaniem, wylewami i podtopieniami. Wzrosła skuteczność retencjonowania wody deszczowej, która po oczyszczeniu w separatorach i osadnikach wykorzystywana jest ponownie m.in. do podlewania zieleni miejskiej, co generuje oszczędności dla miasta. Wciąż zwiększająca się odporność Olsztyna na klęski żywiołowe i dostosowanie się do postępujących zmian klimatu przekłada się także na wzrost atrakcyjności mieszkalnej i turystycznej.

DLA ŚRODOWISKA

Dzięki budowie i przebudowie zbiorników retencyjnych w różnych częściach miasta zwiększyła się możliwość odprowadzania wód opadowych. To najlepsza forma gromadzenia zasobów wodnych i jeden ze środków obniżających ryzyko powodziowe. Zbiorniki i zastosowane w nich rozwiązania techniczne: większa pojemność niektórych z nich, montaż instalacji poboru wód opadowych do podlewania zieleni miejskiej, umożliwiając jednocześnie zatrzymanie

i wykorzystywanie wód opadowych w miejscu powstawania lub wykorzystanie na innych terenach zielonych miasta po przewiezieniu beczkowozem. Nowe zbiorniki retencyjne powstały poza ciekami wodnymi, a przy ich budowie zostały wykorzystane naturalne zagłębienia, do których wody opadowe trafią po podczyszczeniu. — Dzięki tym zadaniom jest możliwa poprawa funkcjonowania kanalizacji deszczowej — mówi Krzysztof Śmieciński, dyrektor Wydziału Inwe-

stycji Miejskich. — *Poza tym nowe zbiorniki retencyjne pozwalają gromadzić nadwyżki wody, które można później wykorzystać. To oznacza zwiększenie ilości wody, która może być zatrzymana.*

EUROPEJSKO

Projekt bezpośrednio wpisuje się w cele i założenia podstawowych dokumentów strategicznych międzynarodowych i krajowych. Służy realizacji polityki UE w zakresie zrównoważonego rozwoju, ochrony środowiska i zmian klimatu. Projekt

wpisuje się też w cele i działania Strategii Unii Europejskiej Morza Bałtyckiego, przygotowuje nas na zmiany klimatu, zapobiega ryzyku z jednej strony powodzi, z drugiej — klęski suszy.

— Przy realizacji tych zadań korzystamy z unijnego wsparcia — mówi Justyna Sarna-Pezowicz, zastępca prezydenta Olsztyna. — Tego typu inwestycje odgrywają decydującą rolę dla ochrony wód powierzchniowych. A te stanowią jeden z najważniejszych atrybutów rekreacyjnych Olsztyna, co jest niezwy-

kle ważne ze względu na atrakcyjność turystyczną naszego miasta.

Projekt „Rozbudowa systemów gospodarowania wodami opadowymi na terenie miasta Olsztyna” został dofinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020.

Fundusze Europejskie
Infrastruktura i Środowisko

Rzeczpospolita Polska

Unia Europejska
Fundusz Spójności

ŚWIĘTA BEZ KARPIA SĄ JAK CHOINKA BEZ BOMBEEK

ŚWIĘTA BOŻEGO NARODZENIA TO OKRES, W KTÓRYM CHĘTNIEJ SIĘGAMY PO RYBY. SYMBOLEM TRADYCJI JEST KARP, OD WIEKÓW TOWARZYSZĄCY WIGILIJNEJ KOLACJI. Z BADANIA IBRIOS IMAS WYNIKA, ŻE W TYM ROKU SIĘGNIE PO NIEGO AŻ 57 PROC. KONSUMENTÓW.

Karp (57 proc. wskazań konsumentów, którzy podadzą w święta rybę), śledzie lub przetwory śledziowe (45 proc. wskazań) oraz dorsz (29 proc. wskazań) to trio, które dominuje w świątecznym, rybnym rankingu Polaków. Aczym kierujemy się przy zakupie ryb? Jak pokazuje ogólnopolskie badanie, konsumenci pod uwagę biorą różnorodne czynniki. Oczywiście w dobrej wysokiej inflacji, która mocno uderzyła w portfele konsumentów, bardzo duże znaczenie ma przede wszystkim cena ryb, na którą wskazało aż 86 proc. respondentów. Nie bez znaczenia pozostaje również forma, w jakiej nabywamy rybę – dla 70 proc. Polaków ważne jest, by była wygodna w dalszej obróbce kulinarnej, dlatego często decydują się np. na płaty, filety czy filety bez ości.

Rośnie świadomość

Wyniki badania pokazują również, że stajemy się coraz bardziej świadomymi konsumentami. 70 proc.

Polaków bierze pod uwagę kraj pochodzenia ryby, a dla 59 proc. istotna jest informacja, z jakiego konkretnego gospodarstwa pochodzi produkt. Dokonując rybnych wyborów, 57 proc. respondentów zwraca uwagę na to, czy produkt zawiera certyfikaty.

I na koniec niezwykle ważny fakt: dla 87 proc. konsumentów istotne jest to, aby ryba nie była rozmrożona. Kupując ją, chcemy mieć pewność, że mamy do czynienia ze świeżym produktem, który trafił do nas „ze stawu na talerz”.

Do rybnych zakupów konsumenci podchodzą w sposób świadomy, dzięki temu wspierają kontrolowaną, zrównoważoną akwakulturę. Przygotowując się do nadchodzących świąt, warto zachować czujność i pamiętać o tym, że jeśli na opakowaniu ryby znajduje się napis „produkt rozmrożony”, oznacza to, że ryba była wcześniej zamrożona, a przed sprzedażą poddana została procesowi rozmrożenia. Chcąc kupić świeżego

karpia, który do sklepu trafił bezpośrednio z gospodarstwa rybackiego, szukajmy produktów oznaczonych logotypem Organizacji Producentów Polskiego Karpia.

Karp – król świąt

Jak zadeklarowali respondenci, aż 57 proc. z tych, którzy zaplanowali w święta podanie ryb, kupi karpia. Najwięcej po jego zakup wybierze się do sklepu rybnego (27 proc.) lub sklepu wielkopowierzchniowego (karpia kupi tam także 27 proc. konsumentów). Co piąty konsument zamierza udać się bezpośrednio do gospodarstwa rybnego (19 proc.). Pozostali będą szukać karpia na bazarach, w handlu obwoźnym i w sklepach spożywczych.

Dlaczego sięgamy właśnie po karpia? Polacy doceniają karpia nie tylko ze względu na tradycję oraz jego walory smakowe – choć na te wskazało aż 44 proc. respondentów, ale również sposób jego hodowli. Konsumenci cenią karpia przede wszystkim za naturalny sposób odżywiania się (42 proc.) – karp żywi się tym, co znajdzie na dnie stawu oraz zbożem, którym dokarmiany jest przez rybaków. Równie ważny jest fakt, że przy jego hodowli nie stosuje się antybiotyków (36 proc.) oraz hormonów wzrostu (33 proc.). Respondenci wskazali również na tradycyjną, nieprzemysłową hodowlę jako walor, który przekonuje ich do zakupu karpia – 29 proc.

Dzięki temu, że karp oparł się hodowli na skalę przemysłową, wpisuje się w nurt żywności „slow food”. Ryba dorasta przez trzy lata, w zgodzie z naturalnym cyklem przyrody, mając do dyspozycji 10-20 mkw. w stawie. I właśnie dlatego pełnym przekonaniem mówimy, że karp jest zdrowy z natury.

50

PROC. OSÓB
PODAJĄCYCH
NA WIGILIJNY STÓŁ
KARPIA
PLANUJE USMAŻYĆ
DZWONKA

W galarecie czy smażony?

W badaniu nie mogło zabraknąć pytania o kulinarię. Bez wątpienia każdy z nas ma własny sposób na karpia – i każdy jest równie dobry.

Bezwzględny liderami wśród form, w jakich Polacy zaserwują naszą lokalną rybę podczas Świąt Bożego Narodzenia, są smażone dzwonka z karpia (50 proc.), smażone

filety z karpia (43 proc.) oraz karp w galarecie (22 proc.).

ŹRÓDŁO: BADANIE INSTYTUTU
BADANIA RYNKU I OPINII SPOŁECZNEJ
IMAS ZREALIZOWANE DLA ORGANIZACJI
PRODUCENTÓW – POLSKI KARP

REKLAMA

Prezydent Olsztyna

Na podstawie Uchwały LXVI/1028/23 Rady Miasta z dnia 29 listopada 2023 r.

Prezydent Olsztyna OGŁASZA ROZPOCZĘCIE NABORU do Komitetu Rewitalizacji Miasta Olsztyna.

- Komitet Rewitalizacji stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Olsztyna 2030+ z organami Miasta Olsztyn, w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniotwórczo-doradczą wobec Prezydenta Olsztyna w zakresie wdrażania gminnego programu rewitalizacji i oceny przebiegu procesu rewitalizacji w mieście.
- Członkiem Komitetu nie może być:
 - osoba niepełnoletnia;
 - osoba skazana prawomocnym wyrokiem sądowym za przestępstwo z winy umyślnej lub wobec której sąd orzekł środek karny w postaci utraty praw publicznych.
- Nabór prowadzony jest na obszarze gminy Olsztyn.
- Nabór prowadzony jest w dniach 12 grudnia 2023 r. – 12 stycznia 2024 r.
- W ramach naboru wyłonionych zostanie:
 - nie więcej niż 5 przedstawicieli mieszkańców obszaru rewitalizacji – **kandydat musi przedstawić poparcie 20 pełnoletnich mieszkańców obszaru rewitalizacji**,
 - nie więcej niż 2 przedstawicieli mieszkańców Olsztyna spoza obszaru rewitalizacji – **kandydat musi przedstawić poparcie 20 pełnoletnich mieszkańców Olsztyna**,
 - nie więcej niż 5 przedstawicieli właścicieli, użytkowników wieczystych nieruchomości i/lub podmiotów zarządzających nieruchomościami znajdującymi się na obszarze rewitalizacji – **kandydat musi przedstawić poparcie 20 właścicieli/użytkowników wieczystych nieruchomości położonych na obszarze rewitalizacji**,
 - nie więcej niż 2 przedstawicieli podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na obszarze Olsztyna, działających na obszarze rewitalizacji – **kandydat musi przedstawić poparcie 5 przedsiębiorców**,
 - nie więcej niż 5 przedstawicieli podmiotów prowadzących działalność społeczną/organizacji pozarządowych na rzecz mieszkańców obszaru rewitalizacji, w tym organizacji pozarządowych i grup nieformalnych – **kandydat musi przedstawić poparcie 5 organizacji pozarządowych**.
- Wzór formularza zgłoszeniowego stanowi załącznik nr 2 do ogłoszenia.
- Wzór listy poparcia stanowi załącznik nr 3 do ogłoszenia.
- Formularze zgłoszeniowe wraz z listami poparcia kandydatów należy złożyć w formie papierowej do dnia 12 stycznia 2024 r.:
 - drogą korespondencyjną na adres: Wydział Strategii i Funduszy Europejskich, Urząd Miasta Olsztyna, pl. Jana Pawła II 1, 10-101 Olsztyn,
 - osobiście w kancelarii ogólnej Urzędu Miasta Olsztyna: pl. Jana Pawła II 1, pok. 20 w godzinach 8.00-16.00 w poniedziałki oraz w godzinach 7.30-15.30 od wtorku do piątku.
- Formularze zgłoszeniowe i listy poparcia złożone w innej formie niż na załączonych wzorach lub po upływie terminu wyznaczonego w pkt 8 pozostaną bez rozpatrzenia.
- Ewentualne pytania dotyczące naboru należy kierować na adres: funduszeuropejskie@olsztyn.eu lub telefonicznie pod numerem tel. 89 527 31 11 w. 393.

PREZYDENT OLSZTYNA
/-/ Piotr Grzymowicz

komunikat

BURMISTRZ MIASTA IŁAWY

informuje, że

w siedzibie Urzędu Miasta Iławy przy ul. Niepodległości, 13 na tablicy ogłoszeń podano do publicznej wiadomości wykaz nieruchomości gruntowej przeznaczonej do wydzierżawienia w trybie przetargowym, położonej w Iławie, przy ul. Jasielskiej.

Wykaz znajduje się również w Biuletynie Informacji Publicznej, prowadzonym przez Urząd Miasta Iławy, pod adresem <http://bip.umilawa.pl> oraz na stronie internetowej Urzędu Miasta Iławy pod adresem www.miastoilawa.pl.

— Pierwsze skojarzenia słów „Zakon Maltański” przenosi nas w dawne czasy i do odległej od Polski Malty...

— To prawda, jeżeli mówimy o ostatnich 450 latach, ale jeżeli cofnąć się o 500 lat, to przenosi nas na Rodos, a szukając u samych źródeł ponad 900 lat temu – do Ziemi Świętej. Tam właśnie narodził się świecki zakon rycerzy-szpitalników i tam upatrywać należy sensu i filozofii działania Zakonu, czyli „tuitio fidei et obsequium pauperum” („Obrona wiary i pomoc potrzebującym”). To właśnie w Ziemi Świętej błogosławiony dziś rycerz Gerard, najprawdopodobniej Prowansalczyk (Włosi również roszczą sobie pretensje do jego pochodzenia), stworzył podwaliny pod współczesne szpitalnictwo, łącząc rycerską powinność obrony słabszych z chrześcijańskim nakazem pomocy potrzebującym. Gerard i jego towarzysze byli twórcami pierwszych ambulatoriów, które rozsiane na szlakach pielgrzymich były połączeniem strażnic rycerskich i lazaretów udzielających pomocy napadniętym przez Muzułmanów wędrowcom i – co należy podkreślić – wszystkim potrzebującym, niezależnie od koloru skóry czy wyznania. Nieco później rycerze Zakonu zwani Joannitami (od patrona zakonu, Jana Chrzciciela) założyli w XI wieku w Jerozolimie imponującą wielkość szpitala, mogący pomieścić prawdopodobnie około 2000 chorych. Szpital należący do Zakonu Maltańskiego istnieje i działa w Ziemi Świętej do dziś, współcześnie to właśnie pomoc medyczna i charytatywna jest głównym zadaniem Zakonu Maltańskiego, również na Warmii i Mazurach oraz wsamym Olsztynie.

— W Polsce Zakon Maltański mógł znowu swobodnie działać dopiero po 1989 roku. Maltańscy dotarli wtedy i do Olsztyna. Czym zajmuje się Zakon? Kto może zostać jego członkiem?

— Zakon od początku swego istnienia był Zakonem rycerskim, czyli w jego szeregi mogli wstępować szlachetnie urodzeni, bo to oni w XI wieku stanowili tę grupę społeczną, która zajmowała się sztuką wojen-

ną, a jednocześnie mogła kształcić się i zdobywać umiejętności potrzebne do ratowania życia. Do dziś jest to kryterium przyjęcia dla większości członków Zakonu Maltańskiego, choć są przewidziane odstępstwa od tej reguły. W czasach komunizmu zakon był zdelegalizowany i nie mógł legalnie działać w Polsce. Jego struktury zostały przeniesione do Wielkiej Brytanii, Francji. Odtworzenie ich po latach komunizmu w Polsce było niezwykle trudne, zwłaszcza że przedwojenne ziemianstwo i arystokracja najdotkliwiej odczuła lata tego systemu. Spowodowało to, że ci z rodzin szlacheckich, którzy przeżyli wojnę, często opuszczali kraj bądź zmuszeni byli do wewnętrznej emigracji, nierzadko angażując się w działalność podziemia antykomunistycznego. Łatwo sobie zatem wyobrazić, że przy bogatych rodach francuskich, włoskich czy niemieckich, które do dziś są właścicielami olbrzymich majątków odziedziczonych po przodkach i przez wieki pomnażanych, struktury zakonu w tych krajach działają na o wiele większą skalę. W Polsce Zakon dysponuje dużo skromniejszymi możliwościami – po roku 1989 musiał zacząć praktycznie od zera. Nie przeszkodziło to jednak wypełnianiu podstawowej powinności, jaką jest pomoc potrzebującym i rozwój duchowy. Zakon zajmuje się przede wszystkim pomocą medyczną i charytatywną, prowadząc ośrodki zdrowia, opieki czy gabinety specjalistyczne, ale też organizując rekolekcje czy pielgrzymki np. do Lourdes – miejsca bardzo ważnego dla Zakonu, gdzie miały miejsce Objawienia Maryjne. Na Warmię sprowadził Zakon Maltański śp. Jego Eksceleńcja Arcybiskup Edmund Piszcz, który osobiście bardzo cenił duchową spuściznę Zakonu.

— Mówimy cały czas o Zakonie, ale działa też Fundacja Polskich Kawalerów Maltańskich „Pomoc Maltańska”.

— Tak, Fundacja Polskich Kawalerów Maltańskich w Warszawie – Pomoc Maltańska jest jedną z pięciu fundacji prowadzących dzieła Zakonu Maltańskiego w Polsce. Zajmuje się Maltańskim Centrum Pomocy w Barczewie (77

łózek) i Domem Pomocy Społecznej w Sztyldaku (ok. 100 podopiecznych).

— Kiedy narodziła się idea Oplatka Maltańskiego? Organizujecie go nie tylko dla ubogich, ale też samotnych.

— Idea Oplatka Maltańskiego narodziła się w 2002 roku z inicjatywy śp. JEm. ks. Franciszka Kardynała Macharskiego.

— W tym roku Oplatek odbędzie się także w Olsztynie.

— Bardzo się cieszymy, że po latach covidu, kiedy Oplatek nie mógł być realizowany w tej formule, wraca on do Olsztyna. To jedno z tych dzieł, które świetnie łączy ze sobą ideę pomocy ubogim z chrześcijańską duchowością. Organizatorem jest Kapelanat Polskiego Związku Kawalerów Maltańskich w Olsztynie. Zamyśłem Oplatka jest spotkanie przy wspólnym posiłku, przy którym razem się modlimy, kolędujemy i budujemy wspólnotę. Kulminacyjnym punktem, wyczekiwany zwłaszcza przez dzieci, jest pojawienie się św. Mikołaja, który rozdaje prezenty – to jest ten charytatywny element Oplatka. Każdy z gości otrzymuje żywność, słodycze i kosmetyki, dzieci otrzymują prezenty dopasowane do płci i wieku: zabawki, przybory szkolne, książki, ubrania. Łącznie będziemy gościli 56 osób, z czego aż 33 to dzieci, a dorośli to przede wszystkim rodzice i osoby samotne, głównie emeryci. Wśród naszych gości będą też kombataneci. W całej Polsce i poza granicami odbędzie się łącznie 35 spotkań Oplatkowych. Poza Polską w Wielkiej Brytanii

MALTAŃSCY RYCERZE DOBROCZYNNOŚCI

PAMIĘTAJMY O NASZYCH SĄSIADACH, LUDZIACH Z BLISKIEGO SĄSIEDZTWA, BO UBÓSTWO NIE JEST OCZYWISTE; KTOŚ MOŻE SCHLUDNIE WYGLĄDAĆ, MIESZKAĆ NA NASZEJ KLATCE W CZYSTYM MIESZKANIU, ALE LEDWO WIAZAĆ KONIEC Z KOŃCEM BĄDŹ ŻYĆ W SAMOTNOŚCI — MÓWI MICHAŁ RYTEL, KOORDYNATOR OPŁATKA MALTAŃSKIEGO W OLSZTYNIE.

Michał Rytel (z prawej) i ksiądz prawosławny Mykoła Biljak podczas ewakuacji ukraińskich cywilów (Ukraina, marzec 2022)

i na Ukrainie odbędzie się 5 spotkań Oplatkowych, gdzie dostrzegamy dużą potrzebę aktywności na polu pomocy charytatywnej. Jako że Zakon Maltański jest częścią Kościoła Katolickiego, przy okazji organizacji tegorocznego Oplatka postanowiliśmy zwrócić się do olsztyńskich parafii oraz zaprzyjaźnionej Fundacji „Przyszłość dla dzieci” o pomoc w przygotowaniu listy gości. Niestety nawet kilkukrotne zwiększenie miejsc przy oplatkowym stole nie wystarczyłoby, żeby pomieścić wszystkich potrzebujących.

Stąd mój apel – pamiętajmy o naszych sąsiadach, ludziach z bliskiego sąsiedztwa, bo ubóstwo nie jest oczywiste; ktoś może schludnie wyglądać, mieszkać na naszej klatce w czystym mieszkaniu, ale ledwo wiązać koniec z końcem bądź żyć w samotności. Drobnym gestem jak siatka zakupów bądź zaproszenie do stołu wigilijnego to ogromna pomoc ludziom żyjącym obok nas; tym, którym codziennie mówimy „Dzień dobry”. Pamiętajmy o sobie nawzajem, bo wspólnota to rzecz nie do przecenienia, zwłaszcza w tak niespokojnych czasach.

— Do jego organizacji potrzebni są sponsorzy. Kim oni są?

— W Olsztynie udało się nam zachęcić do pomocy lokalnych przedsiębiorców. Oplatek Maltański organizujemy w Restauracji Casablanca, której właściciele postanowili nie tylko udostępnić nam miejsce zupełnie za darmo, ale również zasponsorowali cały posiłek, który będziemy serwować podczas Oplatka; paczki dla dzieci ufundowali przedsiębiorcy z Olsztyna, m.in. Państwo Kopczyńscy, właściciele sklepu Lewiatan na Dajtkach, Pan prezes Europejskiego Centrum Sekwencjonowania Dariusz Stankiewicz i pani Izabela Czura z firmy DNA Medical, którzy osobiście zrobili zakupy prezentów; koncert pro publico bono zaśpiewa chór „Mocni w Wierze” pod kierownictwem Piotra Serbintowicza, a aktywną pomoc przy organizacji i pakowaniu prezentów włączyli się uczniowie i uczennice szkoły dla chłopców „Szkwał” i dla dziewcząt „Bryza” wraz z rodzicami. To jest ta niezwykła siła dobroczynności przyciągająca ludzi, którzy na co dzień często wyjątkowo zajęci, osobiście, specjalnie na potrzeby Oplatka angażują się w to dzieło. Mamy oczywiście też sponsorów strategicznych, których wsparcie obejmuje Oplatki Maltańskie w całej Polsce i poza jej granicami i bez nich nie byłaby możliwa pomoc na tak dużą skalę. To m.in. Jeronimo Martins, właściciel sieci „Biedronka”, Donimirski hotele & konferencje, Fundacja KPMG czy Grupa kapitałowa „Lobo”.

— Jak można wspomóc dobroczynne działania Zakonu?

— Na co dzień działa Fundacja Polskich Kawalerów Maltańskich „Pomoc Maltańska”, Fundacja Św. Jana Jerozolimskiego czy Maltańska Służba Medyczna. Są to podmioty, które realizują dzieło Maltańskie w wielu obszarach i można je wspierać finansowo przez cały rok albo poprzez odliczenie podatku raz w roku. Zachęcamy też do wolontariatu i osobiściej aktywności przy dziełach maltańskich – to najlepsza forma poznania Zakonu, ale też namacalnej pomocy potrzebującym. Praktycznie tam, gdzie pojawia się biały krzyż rycerski na czerwonym tle, tam mamy do czynienia z charytatywnym dziełem Zakonu Maltańskiego.

Wśród wybrańców premiera Tuska znalazły się rozpoznawalne nazwiska, niektóre z sejmowym doświadczeniem, stąd od razu wyrażające gotowość do realizowania pomysłów. Jednym z ministerialnych decydentów będzie Barbara Nowacka, która objęła fotel ministra(y) edukacji.

Posłanka poprzedniej i obecnej kadencji ma jako szefowa „szkolnego” resortu bardzo klarowne cele. Stawia wyraźny nacisk na rozwiązania będące na pograniczu systemowych i światopoglądowych (jak na lewicę przystało), o czym nie omieszkala poinformować na swojej konferencji inauguracyjnej – chodzi o ograniczenie wymiaru nauczania religii w państwowym systemie szkolnictwa.

Ograniczymy & usuniemy

Sam temat obecności katechezy w sferze systemu edukacji i jej roli w procesie wychowywania uczniów i zasadności nauczania (notabene każdy system religijny to też zbiór pewnych zasad moralnych, oczym należy pamiętać) zasługuje na odrębne omówienie. A już zwłaszcza, jeżeli mówimy o religii katolickiej i polskiej historii, zwłaszcza tej najtrudniejszej, z czasów rozbiorów i PRL-u, w których to okresach Kościół Katolicki pełnił rolę ostoji polskości, ducha zdrowego patriotyzmu i swoistego anioła stróża wartości, jakie były bliskie naszym rodakom na przestrzeni tysiąca lat naszej państwowości. Te znajdują świetne odzwierciedlenie w zwrocie „Bóg, Honor, Ojczyzna”.

Wracając do pomysłu Nowackiej – nowa minister zapowiedziała ograniczenie lekcji religii do jednej godziny w tygodniu (z obecnych dwóch), co uzasadniała rzekomą potrzebą zadbania o finanse państwa i troską o „przeciążonych” uczniów.

— MOJA PROPOZYCJA BĘDZIE POLEGAŁA NA OGRANICZENIU LEKCJI RELIGII DO JEDNEJ GODZINY PŁATNEJ Z BUDŻETU PAŃSTWA. JEŻELI BĘDZIE DECYZJA SAMORZĄDU, RODZICÓW, ŻE CHCIELIBY TYCH GODZIN WIĘCEJ, BĘDZIE TO ICH DECYZJA, W TYM - DECYZJA FINANSOWA — POWIEDZIAŁA BARBARA NOWACKA.

Jednocześnie nowa ministra „zdradziła się” z tym, że docelowo religię (w formie katechezy) chce z polskich szkół usunąć całkowicie. Na początku ze świadectw.

— Natomiast taką propozycję ograniczenia na początku lekcji religii do jednej godziny, myślę, że na to będzie powszechna zgoda, do doprowadzenia do tego, żeby była ona na pierwszej lub ostatniej lekcji i żeby oceny z religii nie były liczone do średniej na świadectwach, i w ogóle nie pojawiały się na świadectwach, jest tym co na dzisiaj zadeklaruję, że siadamy do pracy w pierwszych dniach — tłumaczyła.

Marksizm wiecznie żywy!

Pomysł grzebania przy sferze sacrum – i nie chodzi tylko o religię w szkołach – nie jest nowy. Sama minister Nowacka mówiła o nim wielokrotnie – zarówno w roli posłanki, jak i aktywistki. A to chciała likwidacji Funduszu Kościelnego (2015), a to zbierała podpisy pod petycją o usunięcie religii ze szkół (2019 – jako liderka Inicjatywy Polskiej). Obecne propozycje to po prostu recykling poprzednich, a w przypadku reprezentantów lewicy określających się jako „działaczka feministyczna”, wręcz obowiązek i to święty, nawet jak na standardy marksizmu, bo tę ideologię de facto reprezentują współczesne różowe i czerwone odłamy komunizmu. Te w propagowaniu marksizmu kulturowego dzielnie wspierają roje tzw. „pozytecznych idiotów” oraz wyznawcy „mądrości etapu” – w postaci części ekoterrorystów i klimatystów oraz skrajnych mniejszości seksualnych, sprytnie zagospodarowane przez współczesnych ideologów marksizmu jako nowoczesny proletariatus.

W ujęciu stricte historycznym pomysły Barbary Nowackiej to powrót do powojennej, czerwonej Polski, w której komunisci z zapalem i wielkim przekonaniem o swojej misji dziejowej budowali „demokrację ludową”, bajerancko reklamowaną społeczeństwu jako kraj powszechnej sprawiedliwości społecznej. Wyrugowanie naturalnego wroga komunizmu – Kościoła Katolickiego – z proce-

su wychowywania Polek i Polaków było kwestią czasu. Przypomnijmy – W pierwszych latach PRL katechezę w szkołach prowadzono, pomimo tego, że władze kraju wypowiedziały w 45’ umowę konkordatową, co pozwoliło im ograniczyć jej wymiar z dwóch do jednej godziny (brzmi znajomo?) i znieść obowiązek uczestniczenia w takich lekcjach. I tutaj wypada się zatrzymać, bo najprawdopodobniej ta szybka lekcja historii będzie dla nas kasandryczną wróżbą na przyszłość.

uczanie religii w szkołach „zapewnia” umowa z Watykanem.

— Znam konkordat i wiem, do czego zobowiązało się państwo polskie. Proces rozmowy nad kształtem konkordatu będzie długi – wyraźnie dała sygnał o chęci jego renegocjacji nowa minister edukacji.

Nieco na uboczu ministerialnych zapowiedzi pani Nowacka – jak przystało na aktywistkę z głową pełną utopijnych lewicowych „milusi” pomysłów – zapelowała do nauczycieli.

wego rzecznika społeczności LGBT (chyba jeszcze wówczas bez plusa). Niemal w tym samym czasie prezydent Chin zaordynował w szkołach dodatkowe lekcje WF-u dla chłopców, motywując to raportem, z którego wynikało, że poprzez wpływ zachodniej popkultury mali Chińczycy w błyskawicznym stopniu ulegają feminizacji. Nad owym jaskrawym kontrastem pochylali się eksperci geopolityczni, stawiając sobie bardzo wyraźnie retoryczne pytanie – które z tych dwóch mocarstw

W świetle doświadczeń krajów Zachodu możemy pokusić się o scenariusz tego, co czeka nas w przyszłości w polskich szkołach. Po etapie rozmontowywania obecnej świadomości – nadejdzie zapewne czas na wprowadzanie języka inkluzywności (aktywizujące i inne chore mutanty słowne, na czele z „neutralnymi” zaimkami); nie będzie prac domowych, ale będzie można skorzystać z ubikacji dla transwestytów. Ba! Zapewne zniknie też i krzyż. W systemie nauczania być może zostaną wycofane stopnie, co w milusi sposób cofnie uczniów do czasów przedszkola i kolorowych kropek. No i zamiast bożonarodzeniowej choinki i Mikołaja jakieś występy drag queen, czyli mężczyzn popprzebieganych za kobiety (lub na odwrót), często w obelżywej i wulgarnej manierze epatujących przed dziećmi golizną i zachowaniem.

No ale nie będzie religii, dzięki czemu szkoła będzie „neutralna światopoglądowo” i biednym polskim dzieciom nikt już nie będzie mieszał w głowach jakimś fantazyjnym Jezuskiem, stajenką i aniołkami. To przecież anachronizm i zabobon. Przyszłość to stosowanie urojonych zaimków i określanie się jedną z kilkudziesięciu płci oferowanych w przyrastającym katalogu LGBT +.

Trzymajcie się biedne szkolne dzieci.

PS. Aha, żeby nauczyciele nie za bardzo głowili się, w którym to kierunku pójdzie szkoła pod przewodnictwem nowej minister, otrzymali od niej zapewnienie o podwyżkach. Sporych, bo 30 proc. ale ciut odłożonych w czasie, bo dopiero z wyrównaniem od lutego (przecież to czysta korupcja polityczna polityczna, czyli przekupywanie pewnych środowisk, podobnie jak robili to poprzednicy z PiS-u). Najprawdopodobniej, bo jeszcze wszystko może się zmienić jak w zapowiedziach przed(wyborczych) „demokratycznej opozycji”. A może pani Nowacka rozważyłaby usunięcie połowy aktywności marksistowskiej z życia publicznego, w tym ze szkół?

MACIEJ CHROŚCIELEWSKI

m.chroscielewski@gazetaolsztynska.pl

GOMUŁKA ZAMIAST JEZUSKA

PODCZAS GDY KRAJOWA I ZAGRANICZNA OPINIA PUBLICZNA OPISUJE SKANDAL Z UDZIAŁEM GRZEGORZA BRUNA, NIECO CHYŁKIEM I W ICH CIENIU, PRZEZ POLSKIE MEDIA PRZEBIEGŁ TEMAT SKŁADU NOWEGO RZĄDU UTWORZONEGO PRZEZ „DEMOKRATYCZNĄ” OPOZYCJĘ.

Gomułka, ale na różowo

W 1949 r. władze PRL rozpoczęły proces systemowego rugowania religii ze szkół, nadal jednak nie mając śmiałości do całkowitego zakazania katechezy. Od 1956 r. szkoły mogły z niej zrezygnować, do czego władze zachęcały. Nie bez powodu – dawna katecheza była w treści nie tylko lekcją duchową, ale też miejscem, gdzie opowiadano o tym, czego władze nie chciały słyszeć, o tym, co chciały przemilczeć itd. (świetnym przykładem jest temat Katynia). Już w 1961 r. ówczesny Sejm ustawowo i definitywnie usunął lekcje religii ze szkół. Katecheza przeniosła się do parafii, gdzie prowadzili ją księża i katecheci. Co istotne, aż do 1981 r. nawet takie lekcje były pod pilną kontrolą państwa.

Czy w świetle zapowiedzi nowych władz, czeka nas podobny scenariusz wydarzeń? Zapewne tak, bo isama minister przyznaje, że ograniczenie wymiaru katechezy to tylko początek. Wie również, że na większe zmiany i zmniejszenie Gomułki musi przygotować rozwiązania systemowe. Obecnie na-

— Zadeklarowaliśmy jako KO, że będziemy odchodzić od prac domowych. Oczywiście, rewolucja też jest niemożliwa i zapewniam nauczycieli, że nie nastąpi to z dnia na dzień, ale korzystając z tego miejsca chciałabym zaapelować do wszystkich nauczycielek i nauczycieli (...), żeby w tym roku, na zbliżające się święta (jak przystało na lewicową nowoczesną aktywistkę p. ministra nie wspomniała, że chodzi o Święta Bożego Narodzenia – przyp. red.) dali dzieciakom wolne od prac domowych.

Niby miło i fajnie, bo teoretycznie każdy przykłada się temu pomysłowi. I zapomina, że rolą szkoły jest uczyć a nie bawić, podobnie jak rolą treningu sportowego jest rywalizacja i osiąganie coraz to wyższych celów (co zresztą też jest wycofywane w ramach urabiania społeczeństw europejskich w duchu marksizmu kulturowego, powszechnej „równości” i tzw. empatyzmu), a nie bycie nagradzonym medalami za samo uczestnictwo.

Karmazynowa szkoła

Kilka lat temu armia USA z dumą zaprezentowała pierwszego wojsko-

będzie w przyszłości rządziło światem?

Pani Nowacka rządzi polskim systemem edukacji i teraz będzie z pewnością – śmieiej lub ostrożniej – realizowała swoje ambicje światopoglądowe. Te w początkowym etapie mają na celu rozmontowanie świadomości o katechezie w szkole oraz jej usunięcie i tym samym zrobienie miejsca dla jedynego właściwego przekazu, zgodnego z tolerancją represyjną (Herbert Marcuse), w której nie ma miejsca na inne wartości, niż te z lewej strony.

Nowa ministra zapewnia co prawda, że jej szkoła będzie neutralna światopoglądowo (klasyczne kłamstwa marksistów), uspokaja także, że nie zamierza w niej przeprowadzić rewolucji. Oczywiście że tak – jak pokazał Lenin – marksizm można wynieść do władzy na bagnietach, ale bagnietami go się nie utrzyma, stąd p. Nowacka stosuje taktykę architekta UE Altiero Spinellego (włoski komunist), a ten zalecał marsz przez instytucje istopniowe urabianie ludzi. I pani minister – świadomie lub nie – prawdopodobnie będzie to robiła.

E-pacjent. Nowe udogodnienia dla Przychodni i Szpitala „Pro-Medica” w Ełku Sp. z o.o.

Rozmowa z Bożeną Szelańską Prezesem Zarządu „Pro-Medica” w Ełku Sp. z o.o

— Na jakim etapie informatyzacji jest Państwa placówka?

— Trwają intensywne prace nad sfinalizowaniem projektu. Mamy nadzieję, że pozwoli nam to wejść do przysłówiowej I ligi najlepiej z informatyzowanych szpitali w Polsce, a przynajmniej na Warmii i Mazurach. Cały czas pojawiają się nowe potrzeby i wyzwania, którym trzeba sprostać...

— Na informatyzację otrzymaliście ze środków unijnych ponad 2,5 mln zł. Co udało się wam zrobić za te pieniądze?

— Ideą przewodnią całego projektu są tzw. e-usługi. Chodzi o to, aby pacjent mógł za pośrednictwem Internetu sprawdzić terminy przyjęć u lekarzy, zapisać się na wizytę, otrzymać powiadomienie SMS o zbliżającej się wizycie, odebrać wynik badania, zamówić tzw. e-receptę bez konieczności udawania się w tym celu do naszej placówki. W wielu szpitalach i przychodniach w Polsce takie udogodnienia to już standard, ale bardzo rzadko zdarza się, aby były one realizowane kompleksowo, tzn. aby pacjent miał dostęp do nich wszystkich w jednym miejscu. Nam się to udało, chociaż łatwo nie było i nie jest. To karkołomny i mozolny proces, wymagający ogromnego zaangażowania personelu. Aby można było uruchomić udogodnienia dla pacjentów nie wystarczy zakup programu komputerowego. Udostępnienie pacjentom wyników badań w postaci elektronicznej, opisów konsultacji lekarskich, orzeczeń i opinii lekarskich za pośrednictwem internetowego konta wymaga kompleksowej komputeryzacji i informatyzacji wszystkich miejsc gdzie powstaje informacja medyczna tj. gabinetów lekarskich, punktów rejestracji, dyżurek pielęgniarskich oraz lekarskich na oddziałach szpitalnych. Każdy lekarz, każda pielęgniarka i pozostały personel medyczny, muszą być wyposażeni w komputer i oprogramowanie umożliwiające rejestrowanie danych medycznych w postaci elektronicznej. Komputeryzacja wszystkich gabinetów lekarskich, pielęgniarskich, oddziałów szpitalnych oraz pracowni nie byłaby możliwa bez ich podłączenia do sieci itd. Informatyzacja szpitala powiatowego bardzo często jest wyzwaniem o wiele trudniejszym niż dużego szpitala jednospecjalistycznego, gdyż obejmuje wszystkie możliwe aspekty i procesy leczenia, od podstawowej opieki zdrowotnej przez ambulatoryjną opiekę specjalistyczną, leczenie szpitalne aż po rehabilitację. Dodatkowo warto podkreślić, że nasza placówka ma trzy lokalizacje, między którymi następuje wymiana informacji medycznej.

— Poważne wyzwanie organizacyjne...

— Dokładnie. Informatyzacja naszej placówki to nie tylko problem zakupu oprogramowania, komputerów czy połączenia sieci komputerowej w budynkach. To także poważne wyzwanie organizacyjne związane ze zmianą filozofii pracy personelu, konieczność

Bożena Szelańska Prezes Zarządu „Pro-Medica” w Ełku Sp. z o.o

zmian przyzwyczajęń, wdrożenie nowych procedur. Dużo czasu poświęciliśmy na realizację przedsięwzięcia. Chodziło o to aby zakupić możliwie najnowocześniejszy sprzęt i elementy infrastruktury oraz program jak najbardziej przyjazny dla personelu. Sporo czasu poświęciliśmy na czynności techniczne niewidoczne gołym okiem. Są to wyczerpujące etapy projektowe które wymagały ogromnych nakładów pracy naszego działu IT i osób z nim współpracujących. W naszym przypadku okres ten trwał ponad dwa lata.

— Jakie korzyści odniosła wasza placówka w związku z realizacją projektu?

— O korzyściach dla pacjentów już wspomniałam. Najważniejszym celem jest usprawnienie funkcjonowania szpitala i przychodni również od strony IT. Personel obsługujący rejestrację pacjentów będzie poświęcał mniej czasu na kompletowanie dokumentów. Możliwe będzie dostarczanie dokumentacji pacjenta przed wizytą do gabinetów. Nowi pacjenci będą mieli od razu zakładaną elektroniczną historię choroby, do której będzie miał dostęp lekarz w gabinecie. Dzięki temu, że zintegrowaliśmy nowy system informatyczny z systemem gromadzącym obrazy RTG i USG w postaci cyfrowej, lekarz zlecający badanie będzie mógł zobaczyć wykonane zdjęcie za pośrednictwem programu komputerowego bez konieczności użycia płyty CD. Znikną również papierowe zlecenia na badanie RTG czy USG. To wszystko

powinno skrócić czas poświęcany przez personel na czynności administracyjne do absolutnego minimum. W ramach wcześniej realizowanego projektu zakupiliśmy nowoczesną aparaturę diagnostyczną, czego efektem było ponad 100 umów zawartych z podmiotami leczniczymi o współpracy w ramach współdzielenia procesów leczenia pacjentów. Teraz systemy te zostały zintegrowane. Zakładamy możliwość odebrania wyniku badania drogą elektroniczną przez pacjenta, bez konieczności powtórnego stawiennictwa w placówce, niewątpliwie spowoduje większy popyt na świadczenia z zakresu diagnostyki obrazowej wykonywane przez „Pro-Medica” w Ełku Sp. z o.o.

— Jakie macie plany na przyszłość?

— Chcielibyśmy usprawnić system kolejkowy. Chodzi o to, aby pacjent, który zgłosi się do naszego ośrodka miał wiedzę ile czasu musi poświęcić na oczekiwanie w kolejce. Wtedy łatwiej będzie mu zaplanować swój dzień. Pacjent oczekujący na wizytę niekoniecznie musi to robić w budynku przychodni. Ponadto chcielibyśmy aby przy każdym gabinecie lekarskim znajdował się ekran, na którym pojawiałaby się informacja o numerze pacjenta, który może wejść do gabinetu. Są to w sumie drobne sprawy, jednak w znaczący sposób podnoszą komfort pacjenta...

— Dziękuję za rozmowę i życzę dalszych sukcesów w realizowanych projektach.

Projekt pn. „Wdrożenie elektronicznej dokumentacji medycznej oraz uruchomienie e-usług w „Pro-Medice” w Ełku Sp. z o.o.” realizowany przez „Pro-Medice” w Ełku Sp. z o.o. Dofinansowanie z Unii Europejskiej: 2 688 711,99 zł. Cel projektu to poprawa dostępności do ambulatoryjnych i szpitalnych usług specjalistycznych poprzez wdrożenie rozwiązań informatycznych mających na celu udostępnienie publicznych usług online z zakresu e-zdrowia (e-rejestracja, e-dokumentacja, e -ankieta, e-test, e-dzienniczek, zamawianie recept online) w „Pro-Medice” w Ełku Sp. z o.o. oraz umożliwienie wymiany EDM pomiędzy „Pro-Medice” w Ełku Sp. z o.o. a podmiotami leczniczymi współpracującymi z „Pro-Medica” w Ełku Sp. z o.o. Realizacja projektu przyczyni się do poprawy dostępności, jakości i efektywności świadczeń zdrowotnych realizowanych przez szpital i przychodnię. Zwiększy się również dostępność technologii informacyjnych służących wprowadzaniu nowych rozwiązań ułatwiających pacjentom kontakt oraz komunikację z ochroną zdrowia, a także umożliwi realizację procesu obsługi pacjenta drogą internetową. W projekcie zakupiono środki trwałe (infrastrukturę serwerową, sieciową, sprzęt komputerowy, skanery), oprogramowanie do obsługi tworzenia i archiwizacji elektronicznej dokumentacji medycznej oraz udostępniania e-usług, przeprowadzono działania promocyjne, szkolenia oraz opracowano studium wykonalności. Grupy docelowe projektu to pacjenci z województwa warmińsko-mazurskiego, w tym w szczególności miasta Ełk oraz powiatu ełckiego, podmiotów leczniczych współpracujących z „Pro-Medica” w Ełku Sp. z o.o. w procesie leczenia pacjentów (diagnostyka, AOS, POZ, leczenie szpitalne) oraz personel medyczny szpitala i przychodni. Planowane efekty to m.in.: polepszenie procesu obsługi pacjenta, przyspieszenie dostępu do danych i informacji medycznych oraz podniesienie efektywności funkcjonowania placówek medycznych.

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

Rzeczpospolita
Polska

Zdrowe życie, czysty zysk

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

Ostatnie dni w polityce międzynarodowej upłynęły pod jasnym i zrozumiałym hasłem: Polska wraca do Europy. 15 października 2023 roku 11,6 mln Polek i Polaków zagłosowało za Polską w Unii Europej-

WRACAMY DO EUROPY

skiej. Przeciwno polexitowi. Za przestrzeganiem prawa europejskiego. Przeciwno marginalizacji Polski. Udział Donalda Tuska w posiedzeniu Rady Europejskiej w Brukseli był znakiem tego powrotu. Tusk był witany w Brukseli jak członek rodziny, który opuścił kilka wieczorów wigilijnych, ale w końcu dotarł na czekające na niego miejsce. To znakomita wiadomość dla Polski. Premier Tusk miał absolutną rację mówiąc, że Brukseli nikt

go nie ogra. Tusk to zawodnik wagi ciężkiej. Podobnie jak Radosław Sikorski, czy wpierrający w MSZ wiceminister Andrzej Szejna. Możemy więc oczekiwać w najbliższych miesiącach dobrych wiadomości dla Polski. Inaczej wygląda sytuacja z Ukrainą. Wizyta prezydenta Wołodomyra Zełenskigo w Waszyngtonie nie zakończyła się sukcesem. Takim byłoby odblokowanie pomocy finansowej i wojskowej dla Ukrainy, która utknęła

w amerykańskim Kongresie. Republikanie chcą powiązać pomoc wojskową dla Ukrainy i Izraela ze wzmocnieniem ochrony amerykańskiej granicy z Meksykiem. Pomoc dla Ukrainy jest więc wstrzymywana przez wewnętrzną politykę w USA. Przeszkoda niby nie jest więc duża. Niby łatwo ją usunąć. Ale jeszcze rok temu nie do pomyślenia byłoby aby amerykańska klasa polityczna doprowadziła do takiego stanu rzeczy. Złe wiadomości płyną dla

Ukraińców nie tylko z Waszyngtonu, ale również z Brukseli. Premier Węgier Viktor Orban blokuje decyzję o rozpoczęciu negocjacji akcesyjnych Ukrainą. Orban gra twardo nie tylko dlatego, że od początku wojny sprzeciwia się wsparciu dla Ukrainy. Węgierskie fundusze europejskie z polityki spójności są w połowie zablokowane. Orban doprowadził Węgry mniej więcej do tego miejsca co rząd PiS naszą ojczyznę. To pokazuje jak wielkim błó-

gostawieństwem dla Polski jest zmiana ekipy rządzącej Polską. Nasze państwo kończy okres izolacji i wraca do serca Unii Europejskiej. Do miejsca, gdzie powinniśmy być od 2004 roku. Jesteśmy piątym największym państwem Unii i należy nam się miejsce przy stole, przy którym zapadają decyzje dotyczące przyszłości Europy. Teraz będziemy mogli przy nim zasiąść.

MARCIN KULASEK,
POSEŁ NOWEJ LEWICY

ROK TEMU GENERAL HERMASZEWSKI ODSZEDŁ NA WIECZNĄ WARTĘ

„Spieszmy się kochać ludzi, tak szybko odchodzą” – pisał poeta, ksiądz Jan Twardowski. Miał rację. Piszę te słowa w rocznicę śmierci generała brygady pilota Mirosława Hermaszewskiego – pierwszego i dotąd jedynego polskiego kosmonauty. Odszedł przedwcześnie. Żył szybko. Poleciał najwyżej z Polaków. Dzięki niemu Polska była czwartym krajem na świecie, który podbił przestrzeń kosmiczną po Związku Radzieckim, USA

i Czechosłowacji. Urodzony na Kresach Wschodnich RP, na Wołyniu, jako małe dziecko właściwie cudem uniknął śmierci z rąk ukraińskich szowinistów – jego mama została bardzo ciężko ranna, a on sam, będąc jeszcze niemowlęciem, przeleżał półtora roku na polu. Utkwiło to w nim do końca życia. Aż 19 osób z rodziny Hermaszewskich, w tym jego ojciec i dwóch stryjów, zginęło z rąk Ukraińców. Do końca życia zabiegał o uczczenie

pamięci naszych rodaków, którzy na Kresach Południowo-Wschodnich ginęli tylko dlatego, że byli Polakami. Często mówił o ludobójstwie Polaków na Kresach w różnych wywiadach, a jego głos był donośniejszy – z racji podboju kosmosu – niż wielu innych, których też udało się ocalić z ludobójstwa Polaków na Wołyniu. Zaczynał od szybowców. Latanie było jego wielkim marzeniem. Jako parolotek rysował na kartkach sa-

moloty, pewnie nie myśląc, że stanie się Pierwszym Polskim Lotnikiem. Był komendantem szkoły pilotów wojskowych w Dęblinie, obdarzany powszechnym szacunkiem przez młodych pilotów i wykładowców. Był też zapalonym myśliwym. Napisał sam, bez żadnej pomocy ghostwritera czy dziennikarza fantastyczną książkę „Ciężar nieważkości: opowieść pilota-kosmonauty”. Mam do niego pretensję, że nie napisał kolejnych...

W czasach komuny po cichu wziął ślub kościelny, co było wówczas w kadrze oficerskiej rzadkością. Władze komunistyczne próbowały rozgrywać dla własnych korzyści jego popularność, ale Polacy, młodzi i starsi, potrafili rozróżnić manipulację i propagandę władz od prawdziwych zasług ich wybitnego rodaka. Był człowiekiem bardzo rodzinnym. Z żoną Emilią przeżył wspólnie sześć dekad. Miał dwoje dzieci – Mirosława i Emilię, trzy

wnuczki i ukochanego wnuczka – Stasia. Dobrze służył Polsce. Cześć Jego pamięci! Pamiętajmy o nim – bo zasługuje na to.
RYSZARD CZARNECKI, EUROPOSEŁ
PRAWA I SPRAWIEDLIWOŚCI

REKLAMA

LOKAL DO WYNAJĘCIA

POD DZIAŁALNOŚĆ GASTRONOMICZNĄ (BAR, BUFET) LUB NA INNE CELE

Do dyspozycji
ponad 160 m²

kuchnia/zaplecze	46,16 m ²
sala/jadalnia	110,69 m ²
toaleta	9,77 m ²

2500 zł brutto
za miesiąc

514 800 893

Olsztyn
ul. Tracka 5
(budynek „Gazety Olsztyńskiej”)

15 - 21 grudnia 2023

dodatek

TELEWIZYJNY DO TWOJEJ GAZETY

Treść programu i foto dzięki uprzejmości: Prasowej Agencji Telewizyjnej, Polsatu, TVP1, TVP2, TVN, TV4, TVN7, TV Puls, TV Trwam, TVP Kultura INFORMUJEMY, ŻE REDAKCJA NIE PONOSI ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA ZMIANY W PROGRAMACH TV

Wydawca: Dodatek sp. z o.o., ul. Wiatrakowa 11/3, 85-115 Bydgoszcz, tel. 516-018-821, e-mail: iwona@magraf.pl. Redaktor naczelny: Sławomir Grzmieł ISSN 1643-2460 - Skład komputerowy: Magraf sp.j.

Poniedziałek

2:30

Poznajmy się jeszcze raz

Dramat, Francja, 2019.

Lekka i urzekająca opowieść o miłości. Bohater filmu, Victor, to człowiek raczej starszej daty. Czuje się zagubiony w świecie nowych technologii, gdzie królują komputery, telefony komórkowe, książki w wersji elektronicznej. Rysownik komiksów tęskni za dawnymi latami, gdzie wszystko było prostsze i łatwiejsze. Teraz jego małżeństwo przeżywa kryzys, nie może się porozumieć z żoną Marianne, która wcale nie przypomina tamtej cudownej dziewczyny, z którą się żenił dawno temu. Kiedy wszystko wydaje się stracone przed Victorem niespodziewanie pojawia się nowa, życiowa szansa...

POZOSTAŁE DATY EMISJI: NIEDZIELA, 23:15

Piątek

20:00

Wielki Gatsby

Dramat, USA, 1974.

Nick Carraway, początkujący pracownik nowojorskiej giełdy, wynajmuje niewielki dom na Long Island. Po drugiej stronie zatoki mieszka jego kuzynka, Daisy Buchanan, ze swoim bogatym mężem Tomem. Z Nickiem sąsiaduje tajemniczy Jay Gatsby, człowiek bardzo bogaty, słynący w okolicy z urządzania wystawnych przyjęć. Nick zostaje zaproszony na jedno z nich i przy okazji słyszy różne plotki na temat gospodarza i pochodzenia jego fortuny. Parę dni później Nick dowiaduje się, że Gatsby kocha Daisy...

POZOSTAŁE DATY EMISJI: SOBOTA, 23:25

Sobota

12:15

Rękopis znaleziony w Saragossie

Dramat, Polska, 1965.

Stylowa komedia kostiumowa, awanturniczy film „płaszcz i szpady”, fantastyczna baśń z duchami, wisielcami, opętanymi księżniczkami - tak określano ten niezwykły film. Jego literackim pierwowzorem jest powieść osiemnastowiecznego poety, uczonego, filozofa, żołnierza, podróżnika i fantasty Jana Potockiego. Pochodził z magnackiej rodziny, otrzymał niezwykle staranne wykształcenie - studiował w Szwajcarii, Paryżu, Niemczech, interesował się geografią, matematyką, historią, a jego największą pasją była archeologia i podróże.

POZOSTAŁE DATY EMISJI: PONIEDZIAŁEK, 7:50

Niedziela

22:50

Frantic

Sensacyjny, USA, Francja, 1988.

Po przyjeździe do Paryża Sondra oraz Richard Walkerowie zatrzymali się w apartamencie Grand Hotelu. Kiedy Richard brał prysznic, szum płynącej wody zagłuszył wszystko, co działo się w tym czasie w pokoju. Gdy wyszedł, Sondry już nie było. Wkrótce stało się jasne, że Sondra została porwana, tylko dlaczego? Odpowiedź na to pytanie Richard musiał znaleźć sam. W obcym kraju, w nieznajnym mieście, mógł liczyć jedynie na siebie. Wkrótce okazało się, że kolejne znajdowane przez Richarda wskazówki nieubлагanie prowadzą ku miejscom, które ożywają jedynie nocą, w których bywają tylko przestępcy.

Wtorek

20:00

Wesołych Świąt

Spektakl teatralny, 2002.

Czarna komedia wybitnego angielskiego dramaturga i reżysera, która na polskie sceny trafiła w 1984 roku. Autor konfrontuje w niej trzy pary małżeńskie na przestrzeni trzech lat. Sięga zatem po sprawdzony już schemat, a wypełnia go treścią w sposób bardzo pomysłowy, mnożąc zabawne, nawet absurdałne sytuacje, zagęszczając atmosferę, by wreszcie doprowadzić do nie całkiem wesołego zakończenia. Daje aktorom świetny materiał literacki, który grający w kolejnym premierowym spektaklu Teatru Telewizji wykorzystali po mistrzowsku.

Środa

22:55

Terminator

Akcja, SF, Wielka Brytania, USA, 1984.

W 2029 roku Ziemia zostaje opanowana przez gigantyczne super-komputery, które dążą do zagłady ludzkości. Wysyłają w parę małżeńską niezniszczalnego cyborga - Terminatora (Arnold Schwarzenegger), by zabił Sarę Connor (Linda Hamilton), kobietę, której nienarodzony jeszcze syn ma stać się jedyną nadzieją na przetrwanie ludzkości. Czy Sarah zdoła uchronić się przed groźącym jej niebezpieczeństwem, by ocalić życie swego syna?

Czwartek

20:05

Zapach kobiety

Dramat, USA, 1992.

Pochodzący z niezamożnej rodziny Charlie Simms jest stypendystą elitarnej szkoły, przed nim ogromne szanse na dalszą naukę na Harvardzie. Chcąc zarobić na bilet na samolot i spędzić Boże Narodzenie w domu w stanie Oregon, Charlie odpowiada na anons zamieszczony na uczelnianej tablicy ogłoszeń. Kiedy udaje się pod wskazany adres, dowiaduje się od autorki ogłoszenia, Karen Rossi, że podczas weekendu ma przypilnować jej niewidomego ojca. Pierwsze spotkanie z pułkownikiem Frankiem Sladem nie wróży niczego dobrego...

PIĄTEK • 15 grudnia

TVP 1

04:50 Klan - telenowela

05:20 Dziedzictwo - serial

06:05 Złoty chłopak - serial obycz.

07:00 Transmisja Mszy Świętej

07:30 Agape Blisko Ciebie - mag.

08:00 Wiadomości

08:10 Kwadrans polityczny

08:25 Informacje kulturalne

08:30 Pogoda poranna

08:40 Ranczo - serial obycz.

09:40 Komisarz Alex - serial krym.

10:35 Ojciec Mateusz - serial

11:25 Kuchnia Jagiellonów

12:00 Wiadomości

12:10 Agrobiznes; Agropogoda

12:35 Magazyn Rolniczy

12:50 Natura w Jedyńce - Dzika Kanada - dok., Austria, 2014

14:00 Złoty chłopak - serial obycz.

15:00 Wiadomości; Pogoda

15:20 ALARM! - magazyn

15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej

16:05 Dziedzictwo - serial

TVP 2

05:30 M jak miłość - serial

06:25 Anna Dymna - spotkajmy się

06:55 Rodzinka.pl - serial kom.

07:30 Pytanie na śniadanie

10:35 Panorama

10:45 Pytanie na śniadanie

11:15 Nie taka prosta historia - Sherlock Holmes - magazyn

11:50 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obyczajowy

12:30 Koło fortuny - teleturniej

13:15 Akacjaowa 38 - serial kostiumowy

14:05 Va Banque - teleturniej

14:35 Na sygnale - serial fabularny

15:05 Doktor z alpejskiej wioski - nowy rozdział - serial

16:00 Koło fortuny - teleturniej

16:35 Familiada - teleturniej

TVN

05:50 Ukryta prawda - program obyczajowy

06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy

07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn

11:30 Ukryta prawda - program obyczajowy

14:35 Szpital - program obycz.

15:40 Doradca smaku - Ciecierzycza w stylu hiszpańskim z chorizo - program kulinarny

15:45 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy

16:50 Ukryta prawda - program obyczajowy

17:55 Zapisane w gwiazdach - program

19:00 Fakty

19:30 Sport

19:40 Pogoda

19:50 Uwaga! - program interwencyjny

POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News

08:40 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny

09:40 Sekrety rodziny - program obyczajowy

10:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny

11:40 Gliniarze - serial paradokumentalny

12:50 Wydarzenia - program informacyjny

13:20 Interwencja - magazyn reporterów

13:40 Trudne sprawy - program obyczajowy

14:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny

15:50 Wydarzenia - program informacyjny

16:10 Pogoda

16:15 Interwencja - magazyn reporterów

16:30 Na ratunek 112 - serial obyczajowy

17:00 Gliniarze - serial paradokumentalny

TVP Kultura

07:00 Muzyczne poranki

07:15 Res Poloniae - O Polsce z oddali - Paolo Del Bianco - rozmowa

07:55 Wydarzenie aktualne

08:20 Informacje kulturalne

08:50 Daleko od okna - dramat, Polska, 2000

11:00 Przeprowadzki - serial obyczajowy

12:05 Dwa Światy - dok., Polska, 2015

13:10 Gwiazdy tamtych lat - Trubadurzy - dok., 1998

13:55 Gwiazdy tamtych lat - Jerzy Ofierski - dok., 1996

14:40 Potop Redivivus - fab., Polska, 2014

17:45 Którędy po sztukę - Vredeman de Vries - magazyn

18:00 Jazz.pl - Kamila Drabek - koncert, 2023

19:35 Zaginione-odnalezione - Kazania Świętokrzyskie - magazyn

TVP Puls

06:00 Kobra - oddział specjalny - serial kryminalny

08:00 Nash Bridges - serial kryminalny

09:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny

10:00 Zbuntowany anioł - serial obyczajowy

12:00 Kurierzy - Adam ma dostarczyć przesyłkę dla młodego malarza - 25-letniego Karola Leśniewskiego. Wychodzący z bloku lokator wypuszcza go do środka i Adam staje pod uchylonymi drzwiami Karola...

14:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny

16:00 Rodzinny interes - serial obyczajowy

18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny

TVN 7

05:00 Szkoła - Licealistka Zosia Szymczyk z 1c boi się, że nie podoba się swojemu chłopakowi Jurkowi

06:55 Szpital - program obycz.

07:50 Ukryta prawda - program obyczajowy

10:45 Magia Świąt

10:50 Zapisane w gwiazdach - program

11:50 Opowieści małżeńskie - program obyczajowy

12:50 Szpital - Dr Dominika Gajda przyjmuje na oddział 21-latkę, której z rusztowania spadło na głowę wiadro.

13:50 Sąd rodzinny - program sądowy

14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy

15:50 Tajemnice miłości - program

16:55 Szpital - program obycz.

17:50 Magia Świąt

TV 4

06:00 Strażnik Teksasu - film akcji

08:00 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy

09:00 Pierwsza miłość - serial obycz.

09:50 Łowcy skarbów. Kto da więcej

10:50 Policjantki i Policjanci - serial paradok.

12:55 Gliniarze - serial paradokumentalny

13:55 Na ratunek 112 - serial obycz.

14:25 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny

15:25 Uroczysko

15:55 Policjantki i Policjanci - serial paradok.

17:00 Sekrety rodziny - program obyczajowy

18:00 Łowcy Skarbów. Kto da więcej

19:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok.

20:00 Uroczysko

22:05 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny

00:05 Love Island. Wyspa miłości

02:05 Interwencja - mag. reporterów

02:25 STOP Drogówka - serial policyjny

TV Trwam

09:35 Święty na każdy dzień

09:45 Jestem Mamą

10:00 Inf. dnia

10:15 Rozmowy niedok.

11:25 Głos Polski

11:35 Podhalański Ogień

12:00 Anioł Pański

12:03 Inf. dnia

12:20 Kościusko - Jeszcze Polska zatańczy

13:30 Msza święta

14:20 Adwent na serio

14:30 Drzwi do lasu

14:55 Słowo życia

15:00 Modlitwa do Bożego Miłosierdzia

15:20 Mocni w Wierze

15:50 Ma się rozumieć

16:00 Inf. dnia

16:10 Siódmy Sakrament

16:40 Prosto o gospodarce

17:00 Promień z Fatimy

17:30 Geopolityka

17:55 Poczet Wlk. Polaków

18:00 Anioł Pański

18:05 Inf. dnia

18:15 Westerplatte Młodych

19:00 Warto zauważyć...

19:20 Drzewo Jessego z Ofcarkiem

19:30 Brat Franciszek

20:00 Inf. dnia

20:20 Różaniec

20:50 Myśląc Ojczyzna

21:00 Apel Jasnogórski

21:20 Inf. dnia

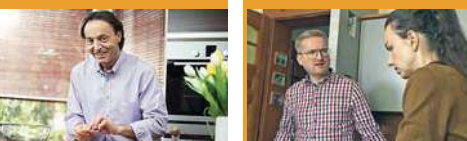
21:40 Polski Punkt Widzenia

22:00 Drogi Montini

SOBOTA • 16 grudnia		TVN	POLSAT	TVP Kultura	TV Puls	TVN 7	TV 4
TVP 1	TVP 2	05:45 Uwaga! - program interwencyjny 06:00 New Looney Tunes II - animacja 06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn 11:30 Na Wspólnej Omnibus - serial obyczajowy, Polska 13:20 Patent na święta - zbiór najciekawszych świątecznych pomysłów 13:55 MasterChef - program kulinarno-rozrywkowy 15:35 Skoki narciarskie: Puchar Świata, Engelberg - studio sport, konkurs indywidualny 18:30 Milionerzy - program rozrywkowy 19:00 Fakty; Sport 19:30 Kroniki Pucharu Świata w skokach narciarskich 19:35 Pogoda	06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:05 Hotel Transylwania 3 - USA, Korea Południowa, 2018 10:10 Ewa gotuje - program kulinarny 10:40 Bogaty dom - Biedny Dom 12:40 Zwierzaki 13:10 Drwale i inne opowieści Bieszczadu 13:40 Polacy za granicą - spotkania z ciekawymi ludźmi 14:40 Rolnicy. Podlasie 15:45 Foto Models Poland, 2023 16:45 Wizieenie 17:45 Chłopaki do wzięcia - Pochodzą z małych wsi i miasteczek. Pracują dorywczo, mają niewielkie perspektywy i nie są zbyt zamożni, mimo to z niezachwianą wiarą poszukują partnerów na całe życie.	07:00 Mielismy wtedy po szesnaście lat - program rozrywkowy, 1961 07:55 Tamte lata, tamte dni - Halina Kunicka - magazyn 08:35 Informacje kulturalne 09:00 Royal Concertgebouw Orchestra pod dyktando Paavo Järvi. Mozart i Schumann - koncert, Niderl., 2021 10:30 Wydarzenie aktualne 10:50 Serialowa nostalgia - Wojna domowa 12:15 Rękopis znaleziony w Saragossie - dramat, Polska, 1965 ● 15:20 Camerimage, 2023 - Volker Schlöndorff 15:40 O Polsce z oddali - Francesca Ceci - rozmowa 16:20 Dokument tygodnia - Pasja i utopia. Droga do kina braci Tawianich - dok., Włochy, 2015	06:00 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. Wiadomości polityczne i gospodarcze, informacje z życia gwiazd i naukowe ciekawostki. 07:00 Kobra - oddział specjalny - Posterunek w Kolonii przyjmuje kolegów po fachu z Kalifornii. Podczas serii treningów i symulowanego porwania komisarze Gerkhan i Brandt pokazują na co ich stać. 10:00 Lombard. Życie pod zastaw - Joanna i Marcin marzą o własnym, starym domku. Jednak nie stać ich na samodzielny zakup nieruchomości. Z pomocą przychodzi im matka Marcina, Tamara, która sprzedaje własne mieszkanie i zamieszkuje z młodymi w zakupionym domu.	05:00 Szkoła - Sabina Kopacka z licealnej 3b uzależniła się od amfetaminy... 06:05 Wiza na miłość: na odwrót - serial paradokumentalny 07:00 Tom i Jerry Show - film animowany 07:35 Step Up II - obycz., USA, 2008. Outsiderka Andie (Briana Evigan) to zbuntowana tancerka z biednej dzielnicy. 09:35 Ukryta prawda - program obyczajowy 14:55 Nastolatki rządzą... kasą - program obyczajowy 15:55 Johnny English: Nokaut - film, USA, Franc., Chiny, Wlk. Bryt., 2018. Kiedy w wyniku cyberataku zostają ujawnione tożsamości wszystkich aktywnych tajnych agentów w Wielkiej Brytanii, jedyną nadzieją na ocalenie kraju jest... Johnny English.	06:00 Galileo - ciekawostki popularnonaukowe 11:00 Twoja Twarz Brzmi Znajomo - program muzyczny-rozrywkowy 13:00 Ninja Warrior Polska - program rozrywkowy 14:50 Czas na lepsze - serial paradokumentalny 15:00 Żony Warszawy - reality show 16:00 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy 17:00 STOP Drogówka - serial policyjny 18:00 Policjanci i Policjanci - serial paradok. 22:05 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny 00:05 Love Island. Wyspa miłości - reality show 02:05 Interwencja - magazyn reporterów 02:25 STOP Drogówka - serial policyjny 03:25 Disco Polo Life 04:25 Top 10 - Lista Przebojów 05:30 Telezakupy TV Okazje
							
14:25 Okrasa łamie przepisy 14:55 Chłopi - serial, Polska, 1972 15:55 Rolnik szuka żony - reality show 17:00 Teleexpress; Pogoda 17:35 Ojciec Mateusz - serial 18:25 Kulisy serialu Ojciec Mateusz - felieton 18:40 Jaka to melodia? 19:30 Wiadomości 20:05 Pogoda; Sport 20:15 ALARM! - magazyn 20:35 Komisarz Alex - serial krym. 21:30 Hit na sobotę - Człowiek mafii - fab., USA, 2015 23:15 Czarny Czwartek. Janek Wiśniewski padł - dramat, Polska, 2011 01:15 Zakon - przyg., USA, 2001 02:55 Jaka to melodia? 04:50 Z pamięci - Jan Zachwatowicz - felieton	18:45 Akacja 38 - serial kostiumowy 19:35 Informacje kulturalne 20:00 Szansa na sukces. Opole, 2024 - teleturniej muzyczny 22:15 Oszustki - kom., USA, 2019. Bohaterkami filmu są kobiety: czarująca Angielka Josephine Chesterfield i rubaszna Penny Rust, które równie mocno kochają pieniądze, co łatwe życie. 24:00 Empire State: Ryzykowna gra - akcja, USA, 2013. Scenariusz filmu oparty na rzeczywistym napadzie, jaki miał miejsce w 1982 roku, w Nowym Jorku. 01:45 Kochajmy się od święta - kom., USA, 2015 03:35 Gloria - serial kryminalny	19:45 Uwaga! - program interwencyjny 20:00 Wciąż ją kocham - obycz., USA, 2010. John i Savannah, choć z różnych światów, zakochują się w sobie od pierwszego wejrzenia. Wkrótce rozdzieli ich wojna 22:20 Pan Church - dramat, USA, 2016. Historia wyjątkowej przyjaciółki dziewczynki, jej umierającej matki i utalentowanego kucharza. 00:35 Zabójcze maszyny - przyg., USA, Nowa Zelandia, 2018 03:20 MasterChef - program kulinarno-rozrywkowy 04:55 Recepta na stary dom - program edukacyjny 05:20 Jak to jest zrobione	18:50 Wydarzenia 19:15 Prezydenci i Premierzy - rozmowy Jarosława Gugały 19:45 Sport; Pogoda 20:00 Epoka lodowcowa: Mocne uderzenie - anim., USA, 2014 22:05 Jak stracił chłopaka w 10 dni - kom. romant., USA, Niemcy, 2003. Andie Anderson przyjmuje zamówienie na oparty na własnym doświadczeniu materiał o tym, jak w 10 dni... pozbyć się faceta. 00:30 Och Karol 2 - kom., Polska, 2011 03:00 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy 04:00 Świat według Kiepskich 04:40 Disco Gramy 05:25 Telezakupy TV Okazje	18:05 Retro kino - Być albo nie być - kom., USA, 1942 20:00 Bilet do kina - Księgarnia z marzeniami - obycz., Wlk. Bryt., Niemcy, Hiszp., 2018 22:00 Informacje kulturalne 22:30 Rock - Opole '90 - koncert, 1990 23:25 Wieczór kinomana - Wielki Gatsby - dram., USA, 1974 ● 02:00 Galeria sztuki na ekranie - Cezanne, portrety życia - dok., Wlk. Bryt., 2021 03:05 Kino nocne - Moja krew - dramat, 2009 04:50 Wydarzenie aktualne 05:20 Tamte lata, tamte dni - Halina Kunicka - magazyn 05:45 Jeszcze więcej kultury w TVP Kultura 2	20:00 Pasażer - akcja, USA, Wlk. Bryt., Franc., Chiny, Kan., 2018 22:00 Gotowy na wszystko - akcja, Franc., Belgia, 2018 23:45 Bronx - akcja, Francja, 2020 02:05 Menu na miarę - program kulinarny 02:40 Z archiwum policji - program kryminalny 03:05 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. Wiadomości polityczne i gospodarcze, informacje z życia gwiazd i naukowe ciekawostki. 04:00 Menu na miarę - program kulinarny 04:35 Z archiwum policji - program kryminalny 05:00 Dyżur - serial medyczny	17:50 Dwa tygodnie na miłość - kom., USA, 2002 20:00 Siódmy syn - przyg., Chiny, Kan., USA, Wlk. Bryt., 2014. Kiedy królowa złych czarownic zabija ucznia łowcy potworów, ten rekrutuje młodego Thomasa, aby ją pokonać. 22:15 Po zachodzie słońca - sens., USA, 2004 00:15 Detektyw - miniserial, USA 01:25 Wonka - kulisy produkcji filmu - program 01:35 Nagi instykt przetrwania - reality show 02:35 Zbrodnia w sąsiedztwie - program krym. 03:35 Największe paranormalne zagadki	10:00 Inf. dnia 10:15 Retrospekcja 10:20 Sekrety mnichów 10:35 Słowo życia 10:40 Polski Punkt Wiedzenia 11:00 Kropelka radości 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 Warto zauważyć... 12:50 Siódmy Sakrament 13:20 Ocalić od zapomnienia 13:30 Msza święta 14:30 Przegląd Tygodnika „Niedziela“ 14:35 Słowo życia 14:40 Święty na każdy dzień 14:45 Jak wygrać małżeństwo 15:00 WYSZYŃSKI - historia 15:30 Wierzę w Boga 15:50 Adwent na serio 16:00 Inf. dnia 16:10 Historia PL 17:00 Z Parlamentu Europejskiego 17:30 Nowa Ewangelizacja 17:55 Poczet Wielkich Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Drzewo Jesego 19:30 Manna z Nieba 19:45 Modlitwa z udziałem dzieci 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna 21:00 Apel Jasnogórski 21:20 Inf. dnia

NIEDZIELA • 17 grudnia		TVN	POLSAT	TVP Kultura	TV Puls	TVN 7	TV 4
TVP 1	TVP 2	05:45 Uwaga! - program interwencyjny 06:00 Tom i Jerry Show - film animowany 06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn 11:30 Totalne remonty Szelągowskiej - program rozrywkowy 12:35 Co za tydzień - magazyn rozrywkowy 13:10 Charlie i fabryka czekolady - przyg., USA, Wlk. Bryt., 2005 15:35 Skoki narciarskie: Puchar Świata, Engelberg 18:30 Milionerzy 19:00 Fakty; Sport 19:30 Kroniki Pucharu Świata w skokach narciarskich 19:35 Pogoda 19:45 Uwaga! - program interw.	06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:50 Sam w domu - po raz trzeci - kom., USA, 1997 11:10 Tajemnicza pieczęć smoka - przyg., Rosja, Chiny, USA, 2018. Angielski podróżnik Jonathan Green (Jason Flemyng) otrzymuje od Cara Piotra Wielkiego polecenie sporządzenia mapy rosyjskiego Dalekiego Wschodu. Po raz kolejny wyrusza w długą podróż pełną niesamowitych przygód 13:45 Epoka lodowcowa: Mocne uderzenie - anim., USA, 2014 15:50 Święty interes - kom. obycz., Polska, 2010 17:40 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy 18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:20 Sport; Pogoda	07:00 Informacje kulturalne 07:25 Urodzeni artyści - Rodzina Siemaszków - rep. 08:00 Liturgia prawosławna w Kożanach 09:00 Pasja i utopia. Droga do kina braci Tawianich - dok., Włochy, 2015 10:45 Rozbitek - anim., 1970 11:10 Rawhide - Incydent w środku lata - western, USA, 1959 12:15 Trzeci punkt widzenia 12:55 Bilet do kina - Księgarnia z marzeniami - obycz., Wlk. Bryt., Niemcy, Hiszp., 2018 14:55 Wędrowiec Polski - Szczecin by night - rep. 15:35 Wojna domowa - serial 16:50 Zaginionie-odnalezione - Koncert - magazyn 17:15 Niedziela z... Lechem Majewskim 18:15 Młyn i krzyż - film kostiumowy, Polska, Szwecja, 2010	05:40 Kobra - oddział specjalny - serial kryminalny 07:40 Najpiękniejsze baśnie braci Grimm: Kot w butach - baśń, Niemcy, 2009 08:55 Złów i wypuść - kom., USA, 2006 11:20 Pożyczony naręczony - kom., USA, 2011. Rachel (Ginnifer Goodwin) jest kobietą sukcesu, ale ubolewa, że wciąż nie znalazła swojej drugiej połowy. 13:30 Niania - familijny, USA, 2006 15:40 BFG: Bardzo Fajny Gigant - przyg., USA, Indie, Wlk. Bryt., 2016. Pewnej nocy Sophie nie mogła zasnąć. Wychyliła się przez okno, by ujrzeć świat o zmroku. Nagle z cienia... 17:50 Jack Mimoun: Sekret wyspy Val Verde - przyg., Francja, 2022	05:00 Szkoła - W 3c liceum pojawia się nowy uczeń, Tomek Kosowicz. Chłopak od razu wpada w oko Dagmarze i Kasi... 06:05 Wiza na miłość: na odwrót - serial paradokumentalny 07:00 Tom i Jerry Show - anim. 07:30 Turbo - kom. anim., USA, 2013. Niepozorny ślimak ulega wypadkowi, dzięki któremu zyskuje supermoc. Ze zwykłego i powolnego ślimaka staje się królem szybkości. 09:25 Makłowicz w drodze - program kulinarno-rozrywkowy 10:00 Ten moment - Dwudziestoletni Meksyk i rok starszy Kuba walczą o siebie po osiedlu w poszukiwaniu przygód i kasy na piwo. 10:35 Ukryta prawda - program obyczajowy	06:00 Interwencja - magazyn reporterów 06:20 Wielkie tajemnice historii 07:20 Kosmos - niewyjaśnione tajemnice starożytności 08:20 Galileo - ciekawostki popularnonaukowe 10:25 Zakazane królestwo - przygod., USA, Chiny, 2008 12:35 Mów mi Vincent - kom., USA, 2014 14:45 Czeszy - ostatnie: Pozostawieni - thriller, Kan., USA, 2014 17:00 Żony Warszawy 18:00 Łowcy skar-bów . Kto da więcej 20:00 Morderce starcie - akcja, USA, 2011 21:55 Terytorium wroga 00:10 Snajper - najbardziej niebezpieczne misje - akcja, USA, 2010 02:05 SuperLudzie - serial o osobach z niepełno-sprawnościami Extra 02:25 STOP Drogówka - serial policyjny 03:25 Disco Polo Life 04:25 Top 10 - Lista Przebojów 05:30 Telezakupy TV Okazje
							
14:05 Komisarz Alex - serial krym. 15:00 Vabank - kom. sens., 1981 17:00 Teleexpress; Pogoda 17:35 Wiesz czy nie wiesz? - telet. 18:40 Jaka to melodia? 19:30 Wiadomości 20:05 Pogoda; Sport 20:20 Dom pod Dwoma Orlami. Kłamstwa Zofii - dramat, Polska, 2023 22:00 Strefa starcia - program publicystyczny 23:00 Chłód w lipcu - film kryminalny, USA, 2014 01:00 Człowiek mafii - fab., USA, 2015 02:45 Jaka to melodia? 03:40 Na polską nutę, czyli biesiada nad biesiadami - widowisko 04:30 Z pamięci - Tadeusz Rolke - felieton	04:40 Na dobre i na złe - serial obyczajowy 05:30 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obyczajowy 06:35 Dla niesłyszących - M jak miłość - serial obyczajowy 07:30 Pytanie na śniadanie - magazyn 11:50 Orły Temidy - sens., USA, 1986 14:00 Familiada - teleturniej 14:35 Koło fortuny - teleturniej 15:10 Szansa na sukces. Opole, 2024 - teleturniej muzyczny 17:15 Na sygnale - serial fabularzowany 18:00 Panorama - program informacyjny 18:20 Va Banque - teleturniej 18:50 Na sygnale - serial fabularzowany 20:00 Postaw na milion - telet. 21:00 Kochając Pabla, nienawidząc Escobara - dramat, Bułgaria, Hiszp., 2019. Opowieść o wielkiej miłości, jaka połączyła narkotykowego bossa Pablo Escobara z gwiazdą kolumbijskiej telewizji, byłą modelką Virginiją Vallejo. 23:15 Kino bez granic - Poznajmy się jeszcze raz - fab., Franc., 2019 ● 01:25 Człowiek na torze - dram. psych., Polska, 1956 03:00 Oszustki - kom., USA, 2019. Bohaterkami filmu są kobiety: czarująca Angielka Josephine Chesterfield i rubaszna Penny Rust, które równie mocno kochają pieniądze, co łatwe życie.	20:00 Uwierz w ducha - sens., USA, 1990. Sam (Patrick Swayze), i jego dziewczyna planowali wspólną przyszłość. Pewnego wieczoru uzbrojony bandyta napadł na nich i zastrzelił Samę. Zaraz po śmierci mężczyzna orientuje się, że jego duch pozostał na ziemi. 22:50 Frantic - sens., USA, Franc., 1988 ● 01:15 MasterChef - program kulinarno-rozrywkowy 02:50 Nastolatki rządzą... kasą - program obyczajowy 03:50 Uwaga! - program interwencyjny 04:10 Recepta na stary dom - program edukacyjny 04:40 Jak to jest zrobione	19:30 Państwo w Państwie - program interwencyjny 20:00 Tych lat nie odda nikt. Benefis Ireny Santor 21:25 Patriotka - akcja, USA, Niem., 2000. Rok 1763, dobiega końca wojna z Francuzami, w której krwawymi czynami wślawił się kolonista, brytyjski poddany, oficer Benjamin Martin (Mel Gibson). 01:10 Underworld: Bunt Lykanów - USA, Nowa Zel., 2009. Trzecia odsłona słynnej sagi, będąca jednocześnie prequelem poprzednich części. 03:10 Świat według Kiepskich - serial komediowy 04:40 Disco Gramy - program muzyczny 05:25 Telezakupy TV Okazje	20:00 Czarny Czwartek. Janek Wiśniewski padł - dramat, Polska, 2011 22:00 Informacje kulturalne 22:30 Trzeci punkt widzenia 23:10 Sebastian Wypych - „Polska Enter” - koncert, 2020 00:05 Noc krótkich filmów - Sajgon nad Marną - Cykl - filmy anim. 00:40 Stepowanie po amerykańsku - dok., Wlk. Bryt., 2018 01:55 Kino nocne - Benek - obycz., Polska, 2007 03:45 Tanie Dranie - Kłopotowski i Moroz komentują świat - talk-show 04:30 Informacje kulturalne 05:00 Tarcza ukryta w górach - dok., 2016 05:35 Jeszcze więcej kultury	22:25 Gliniarz z Beverly Hills 2 - kom., USA, 1987. W Beverly Hills grupa zamaskowanych bandytów napada na salon jubilerski. Detektyw Axel Foley (Eddie Murphy) wyrusza na pomoc. 00:45 Igrzyska śmierci: Kosogłos. Część 2 - akcja, USA, Niemcy, 2015 03:15 Dyżur - serial medyczny 04:00 Taki jest świat 05:00 Dyżur - serial medyczny	15:35 Dom - kom., USA, 2015. Kiedy Oh, uroczy odmieniec z innej planety ląduje na Ziemi, zaprzyjaźnia się z nastolatką o imieniu Tip. Postanawiają wyruszyć w największą podróż wszechczasów, podróż do „domu”. 17:25 Zostańmy przyjaciółmi - kom. anim., USA, Kan., Niemcy, 2005 19:25 Shrek ma wielkie oczy - kom., USA, 2010 20:00 Meg - film katastroficzny, USA, Chiny, 2018 22:30 Tunel - film katastroficzny, USA, 1996 00:50 Obecność - horror, USA, 2013 03:10 Nagi instykt przetrwania - reality show	09:15 Manna z Nieba 09:30 Msza święta 10:35 Przegląd Tygod. „Niedziela“ 10:40 Albertynki 11:00 Śmiały duchem. Abraham Joshua Heschel 12:00 Anioł Pański z Ojcem Św. Franciszkiem 12:15 Papież Polak do Rodaków 12:55 Święty na każdy dzień 13:00 Zerwany kłos 14:40 Drzwi do lasu 15:00 Wieś - to też Polska 16:00 Inf. dnia 16:10 Koncert zyczeń 16:45 Życie wg. Św. Jana Pawła II 17:00 Zostań Żołnierzem RP 17:15 Adwent na serio 17:30 Sól Ziemi 17:55 Poczet Wielkich Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Drzewo Jesego z Officzkami 19:30 Moja katolicka rodzina 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna 21:00 Apel Jasnogórski 21:20 Inf. dnia 21:40 Retrospekcja 21:45 Stan Bezpieczeństwa Państwa 21:55 Święty na każdy dzień

PONIEDZIAŁEK • 18 grudnia	
TVP 1	TVP 2
04:50 Klan - telenowela 05:15 Dziedzictwo - serial 06:05 Złoty chłopak - serial obycz. 07:00 Transmisja Mszy Świętej 07:30 Welon, fura i brawura - reality show 08:00 Wiadomości 08:10 Kwadrans polityczny 08:25 Informacje kulturalne 08:30 Pogoda poranna 08:40 Ranczo - serial obycz. 09:40 Komisarz Alex - serial krym. 10:35 Ojciec Mateusz - serial 11:25 Korona królów. Jagiello-nowie - telenowela hist. 12:00 Wiadomości 12:10 Agrobiznes 12:30 Agropogoda - magazyn 12:35 Magazyn Rolniczy 12:55 BBC w Jedyńce - Raj na Ziemi. Dziewicza planeta - dok., Wlk. Bryt., 2021 14:00 Złoty chłopak - serial obycz. 15:00 Wiadomości; Pogoda	04:55 Na sygnale - serial fabularyzowany 05:30 M jak miłość - serial 06:25 Dobre historie - Fundacja Aktywnej Rodziny Pajacyk - magazyn 06:55 Rodzinka.pl - serial kom. 07:30 Pytanie na śniadanie 10:35 Panorama 10:45 Pytanie na śniadanie 11:15 Dla niesłyszących - Okrasa łamie przepisy - magazyn kulinarny 11:50 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obyczajowy 12:30 Koło fortuny - teleturniej 13:15 Akacja 38 - serial kostiumowy 14:05 Va Banque - teleturniej 14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany 15:05 Doktor z alpejskiej wioski - nowy rozdział - serial
	
15:20 ALARM! - magazyn 15:35 Gra słów. Krzyżówka 16:05 Dziedzictwo - serial 17:00 Teleexpress; Pogoda 17:20 Jaka to melodia? 17:55 Klan - telenowela 18:25 Leśniczówka - serial obycz. 19:00 Jeden z dziesięciu - telet. 19:30 Wiadomości 20:05 Pogoda; Sport 20:15 ALARM! - magazyn 20:30 Korona królów. Jagiello-nowie - telenowela hist. 21:10 Teatr Telewizji - Podstolina - spektakl teatralny, 2023 22:35 Koncert Paszporty Wolności, 2023 - widowisko 23:40 Balans bieli - magazyn 00:25 Konwój - sens., USA, 1978 02:45 Dom pod Dwoma Orlami. Kłamstwa Zofii - dramat, Polska, 2023	16:00 Koło fortuny - teleturniej 16:35 Familiada - teleturniej 17:15 Zakazany owoc - serial obyczajowy, Turcja, 2020 18:00 Panorama 18:20 Va Banque - teleturniej 18:45 Akacja 38 - serial kostiumowy 19:35 Barwy szczęścia - serial obyczajowy 20:45 Kulisy serialu „M jak miłość” 20:55 M jak miłość - serial 21:55 Na sygnale - serial fabularyz. 22:35 Echo serca - serial, 2020 23:35 Trójna na gigantcie - fab., USA, 2014 01:30 O mnie się nie martw - serial komediowy TVP, 2018 02:30 Poznajmy się jeszcze raz - fab., Franc., 2019 ● 04:30 Rodzinka.pl - serial kom.

TVN	POLSAT
05:35 Uwaga! - program interwencyjny 05:50 Ukryta prawda - program obyczajowy 06:40 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn 11:30 Ukryta prawda - program obyczajowy 14:35 Szpital - program obycz. 15:45 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 16:50 Ukryta prawda - program obyczajowy 17:55 Detektywi - program krym. 19:00 Fakty 19:35 Akademia Pana Kleksa - relacja z premiery - program 19:40 Sport; Pogoda 19:55 Uwaga! - program interwencyjny	06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:40 Malanowski i Partnerzy - Ania i Marek stają się świadkami dziwnej sceny. Zrozpaczony mężczyzna biegnie za samochodem, błagając, żeby prowadzący go zatrzymał się. 09:40 Sekrety rodziny - program obyczajowy 10:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 11:40 Gliniarze - paradokument. 12:50 Wydarzenia - program informacyjny 13:20 Interwencja - magazyn reporterów 13:40 Trudne sprawy - program obyczajowy 14:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 15:50 Wydarzenia - program informacyjny 16:10 Pogoda 16:15 Interwencja - magazyn reporterów
	
20:10 Doradca smaku - program kulinarny 20:15 Na Wspólnej - serial obyczajowy, Polska 20:55 Milionerzy - program rozrywkowy 21:35 Sekcja rytmiczna - sens., USA, Wlk. Bryt., Hiszp., Irlandia, 2020 23:55 Uwierz w ducha - sens., USA, 1990 02:35 Co za tydzień - magazyn rozrywkowy 03:10 Dowody zbrodni - serial krym., USA 04:10 Uwaga! - program interwencyjny 04:30 Recepta na stary dom - program edukacyjny 05:00 Jak to jest zrobione? - serial popularnonaukowy, Kanada	16:30 Na ratunek 112 - serial obyczajowy 17:00 Gliniarze - paradokument. 18:00 Pierwsza miłość - serial obycz. 18:50 Wydarzenia 19:25 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia 19:45 Sport; Pogoda 20:00 MEGA HIT - Death Race: Wścig śmierci - USA, Niemcy, Wlk. Bryt., 2008 22:15 Salt - akcja, USA, 2010 00:40 Korpus weteranów - akcja, USA, Kan., 2006 03:10 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy 04:05 Zjedz Alaskę - program gospodniczo-kulinarny 04:40 Disco Gramy - program muzyczny 05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura	TV Puls
07:00 Muzyczne poranki 07:10 Podróże z historią - Rozmowy z Wartburgiem - dok., 2015 07:50 Rękopis znaleziony w Saragossie - dramat, Polska, 1965 ● 11:00 Rawhide - Incydent w środku lata - western, USA, 1959 12:00 Przyszań - serial fab., 1997 13:30 Reżyserzy - Robert Altman - dok., Wlk. Bryt., 2018 14:30 Cztery pory roku Leona - Wiosna Meli - serial anim., Franc., 2009 15:10 Urodzeni artyści - Rodzina Siemaszków - reportaż 15:50 Informacje kulturalne 16:20 Retro kino - Być albo nie być - kom., USA, 1942 18:10 Trzeci punkt widzenia 18:50 Różne oblicza Aleksandra Dumasa - dok., Franc., 2021	06:00 Kobra - oddział specjalny - serial kryminalny 08:00 Nash Bridges - serial krym. 09:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny 10:00 Zbuntowany anioł - serial obyczajowy 12:00 Kurierzy - Leokadia i Marianna to dwie panie po sześćdziesiątce, które mieszkają w bloku, w którym straszy - takie przynajmniej mają wrażenie. 14:00 Lombard. Życie pod zastaw - Justyna rozszerza działalność - oprócz organizacji wesel, zajmuje się także planowaniem wieczorów panieńskich. 16:00 Rodzinny interes - serial obyczajowy 18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
	
20:00 Kino Mocnych Wrażeń - Wdowy - krym., USA, 2018 22:10 Informacje kulturalne 22:40 Paciorki jednego różańca - dramat, Polska, 1979 00:45 Galeria sztuki na ekranie - Cezanne, portrety życia - dok., Wlk. Bryt., 2021 01:40 Czarny Czwartek. Janek Wiśniewski padł - dramat, 2011 03:40 Sebastian Wypych - „Polska Enter” - koncert, 2020 04:35 Informacje kulturalne 05:05 Podróże z historią - Burzliwe dzieje Kresów - dok., 2016 05:40 Afisz kulturalny ekstra 05:55 Jeszcze więcej kultury	20:00 Next - akcja, USA, 2007. Cris Johnson (Nicolas Cage) urodził się z niezwykłym darem widzenia przyszłości, który predko staje się jego przekleństwem. 22:00 Mechanik: Konfrontacja - akcja, USA, Tajlandia, 2016 00:00 Ucieczka - thriller, 2021 01:55 Dzielnica strachu - serial kryminalny 02:55 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny 04:05 Tak jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. Wiadomości polityczne i gospodnicze, informacje z życia gwiazd i naukowe ciekawostki. 05:00 Nash Bridges - serial krym.

TVN 7	TV 4
05:00 Szkoła - program obyczajowy 06:55 Szpital - program obycz. 07:50 Ukryta prawda - program obyczajowy 10:45 Magia Świąt - magazyn świąteczny 10:50 Zagadki losu - program obyczajowy 11:50 Ten moment - program obyczajowy 12:20 Młodość na zamówienie - program lifestyleowy 12:50 Szpital - program obycz. 13:50 Sąd rodzinny - program sądowy 14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy 15:50 Tajemnice miłości - -- serial paradokumentalny 16:55 Szpital - program obycz. 17:50 Magia Świąt - magazyn świąteczny 18:00 Szpital - program obycz. 19:00 Ukryta prawda - program obyczajowy	06:00 Strażnik Teksasu - film akcji 08:00 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy 09:00 Pierwsza miłość - serial obycz. 09:50 Łowcy Skarbów. Kto da więcej 10:50 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 12:55 Gliniarze - serial paradok. 13:55 Na ratunek 112 - serial obycz. 14:25 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny 15:55 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 17:00 Sekrety rodziny - program obyczajowy 18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 19:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 20:00 Uroczysko 20:30 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny 21:40 Fałszywe powody - USA, 2017 23:35 Gierek 00:35 Ukryte miasta 01:40 Food Factory 02:40 Pełna chata 02:50 Super-Ludzie 03:50 Trans World Sport 04:55 SuperLudzie
	
20:00 Kłamstwo doskonałe - obycz., USA, Wlk. Bryt., 2019. Zawodowy oszust Roy Courtney (McKellen) nie może uwierzyć własnemu szczęściu, kiedy poznaje w internecie dobrze sytuowaną wdowę Betty McLeish (Mirren). 22:25 Morderstwo w Białym Domu - sens., USA, 1997. W apartamencie Prezydenta zostaje zamordowana młoda kobieta. 00:35 Nagi instykt przetrwania - reality show 01:40 Zbrodnia w sąsiedztwie - program kryminalny 02:40 Największe paranormalne zagadki - program paradokument. 03:45 Druga strona medalu	09:15 Słowo życia 09:30 Moja katolicka rodzina 09:55 Święty na każdy dzień 10:00 Inf. dnia 10:15 Rozmowy niedok. 11:20 Stan Bezpieczeństwa Państwa 11:30 Mały Katyń - Obóz NKWD w Trzebusce 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 Mi chcemy Bogal! 13:20 Nowy Rozdział - rejs jachtu generała Kułińskiego 13:30 Msza święta 14:30 Przedwojenny chłopak 15:00 O. Wenant Katarzyniec 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Sanktuarium polskie 16:30 Porady Medyczne Bonifratrów 17:00 Świadkowie 17:30 Zwycięskie Powstanie Wlkp. 17:45 Adwent na serio 17:55 Poczet Wielkich Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Drzewo Jesego 19:30 Król Chwały 19:45 Modlitwa z udziałem dzieci 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Mysłąc Ojczyzna 21:00 Apel Jasnógórski 21:20 Inf. dnia

WTOREK • 19 grudnia	
TVP 1	TVP 2
04:50 Klan - telenowela 05:15 Dziedzictwo - serial 06:05 Złoty chłopak - serial obycz. 07:00 Transmisja Mszy Świętej 07:30 Kościół z bliska 08:00 Wiadomości 08:10 Kwadrans polityczny 08:25 Informacje kulturalne 08:30 Pogoda poranna 08:40 Ranczo - serial obycz. 09:40 Komisarz Alex - serial krym. 10:35 Ojciec Mateusz - serial 11:25 Korona królów. Jagiello-nowie - telenowela hist. 12:00 Wiadomości 12:10 Agrobiznes; Agropogoda 12:35 Magazyn Rolniczy 12:50 Natura w Jedyńce - Dzika Kan. - dok., Austria, 2014 14:00 Złoty chłopak - serial obycz. 15:00 Wiadomości 15:10 Pogoda 15:20 ALARM! - magazyn	05:00 Na sygnale - serial fabularyzowany 05:30 M jak miłość - serial 06:25 „Oto zwiastuję wam radość wielką” - reportaż 06:55 Rodzinka.pl - serial kom. 07:30 Pytanie na śniadanie 10:35 Panorama - program informacyjny 10:45 Pytanie na śniadanie 11:15 Czas w las - Wokół dębu 11:50 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obyczajowy 12:30 Koło fortuny - teleturniej 13:15 Akacja 38 - serial kostiumowy 14:05 Va Banque - teleturniej 14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany 15:05 Doktor z alpejskiej wioski - nowy rozdział - serial
	
15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 16:05 Dziedzictwo - serial 17:00 Teleexpress; Pogoda 17:20 Jaka to melodia? 17:55 Klan - telenowela 18:25 Leśniczówka - serial obycz. 19:00 Jeden z dziesięciu - telet. 19:30 Wiadomości 20:05 Pogoda; Sport 20:15 ALARM! - magazyn 20:30 Korona królów. Jagiello-nowie - telenowela hist. 21:10 Migranci - reportaż 22:10 Pojedynek na pustyni - thriller, USA, 2014 23:55 Stanisław Helski. Dialog - dok., 2023 00:55 Retortowe Dzieci - report. 01:25 Magazyn śledczy Anity Gargas 02:05 Ja wam pokażę!	16:00 Koło fortuny - teleturniej 16:35 Familiada - teleturniej 17:15 Zakazany owoc - serial obyczajowy, Turcja, 2020 18:00 Panorama 18:20 Va Banque - teleturniej 18:45 Akacja 38 - serial kostiumowy 19:35 Barwy szczęścia - serial obyczajowy 20:45 Kulisy serialu „M jak miłość” 20:55 M jak miłość - serial 21:55 Na sygnale - serial fabularyzowany 22:35 Echo serca - serial, 2020 23:35 Jestem mordercą - dramat, 2016 01:45 Trójna na gigantcie - fab., USA, 2014 03:35 Droga do wolności - dok., 2020

TVN	POLSAT
05:35 Uwaga! - program interwencyjny 05:50 Ukryta prawda - program obyczajowy 06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn 11:30 Ukryta prawda - program obyczajowy 14:35 Szpital - program obycz. 15:40 Doradca smaku - Dorsz pieczony w pomidorach - program kulinarny 15:45 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 16:50 Ukryta prawda - program obyczajowy 17:55 Zapisane w gwiazdach - program paradokumentalny 19:00 Fakty 19:40 Sport 19:45 Pogoda	06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:40 Malanowski i Partnerzy - Ania spotyka się ze swoją przyjaciółką, Dominiką na kawę. Czas mija im przyjemnie do momentu, gdy... 09:40 Sekrety rodziny - program obyczajowy 10:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 11:40 Gliniarze - paradokument. 12:50 Wydarzenia - program informacyjny 13:20 Interwencja - magazyn reporterów 13:40 Trudne sprawy - program obyczajowy 14:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 15:50 Wydarzenia - program informacyjny 16:10 Pogoda 16:15 Interwencja - magazyn reporterów 16:30 Na ratunek 112 - serial obyczajowy
	
19:55 Uwaga! - program interwencyjny 20:10 Doradca smaku - program kulinarny 20:15 Na Wspólnej - serial obyczajowy, Polska 20:55 Milionerzy - program rozrywkowy 21:35 Restauracja z gwiazdami - program kulinarno-rozrywkowy 22:45 Wydział pościgowy - sens., USA, 1997 01:20 Kuba Wojewódzki - talk-show 02:30 Dowody zbrodni - serial krym., USA 03:30 Uwaga! - program interw. 03:50 Nauka jazdy - program 04:20 Recepta na stary dom - program edukacyjny 04:45 Jak to jest zrobione?	17:00 Gliniarze - paradokument. 18:00 Pierwsza miłość - serial obycz. 18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:25 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia 19:45 Sport; Pogoda 20:05 Bez litości 2 - akcja, USA, 2018. Emerytowany tajny agent Robert McCall (Denzel Washington) powraca, by w wyszukany, charakterystyczny dla siebie sposób, walczyć o sprawiedliwość. 22:45 Maksimum ryzyka - akcja, USA, 1996 00:55 Snajper 3 - akcja, USA, 2004 02:45 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy 04:45 Disco Gramy 05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura	TV Puls
07:00 Muzyczne poranki - Teledyski 07:35 Trzeci punkt widzenia - program publicystyczny 08:15 Informacje kulturalne 08:45 Księstwo - obycz., Polska, 2011 11:00 Przeprowadzki - serial 12:05 Chłopcy - obycz., Polska, 1973 13:45 Fortuna - dramat obyczajowy, Polska, 1972 14:55 Różne oblicza Aleksandra Dumasa - dok., Franc., 2021 16:00 Informacje kulturalne 16:30 Krag - dramat, Franc., 1950 18:10 Res Poloniae - O Polsce z oddali - Francesca Ceci - rozmowa 18:50 Stawka większa niż życie - serial sensacyjny 20:00 Teatr Telewizji - Wesołych Świąt - spektakl teatralny, 2002 ● 21:25 Informacje kulturalne	06:00 Kobra - oddział specjalny - serial kryminalny 08:00 Nash Bridges - serial krym. 09:00 Lombard. Życie pod zastaw - Hanka i Tadzio Rudawscy to małżeństwo. Tadzio jest zdunem i zanim związał się z Hanką, prowadził życie włóczęgi. 10:00 Zbuntowany anioł - serial obyczajowy 12:00 Kurierzy - Adam (Patrik Cebulski) po raz kolejny ma w życiu szczęście. Uduje mu się poznać w pracy jedną ze swoich ulubionych piosenekarek - Ung. 14:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny 16:00 Rodzinny interes 18:00 Lombard. Życie pod zastaw - Tosia to 21-letnia studentka, która po stracie wynajmowanego pokoju musi znaleźć nowe lokum. 23:20 Jeniec: Tak daleko jak nogi poniosą - dramat woj., Niemcy, 2001. Wzruszająca historia żołnierza, który przemierzył tysiące kilometrów, aby powrócić z dalekiej Syberii do rodziny. 02:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny 03:00 Dyzur - serial medyczny 03:40 Menu na miarę 04:35 Z archiwum policji
	
21:50 Lekkie obyczaje - Polegaj na mnie - obycz., Wlk. Bryt., 2017. Historia 15-letniego Charleya, który ratuje od oddania do rzeźni schorowanego konia i udaje się wraz z nim w drogę do Wyoming. 00:05 Kino Mocnych Wrażeń - Wdowy - fab., USA, 2018 02:20 Panorama kina polskiego - Paciorki jednego różańca - dramat, 1979 04:20 Informacje kulturalne 05:00 Podróże z historią - Jak powstały nasze nazwiska? - dok., 2017 05:40 Afisz kulturalny ekstra 05:55 Kultura 2 - Jeszcze więcej kultury	20:00 Szeregowiec Ryan - akcja, USA, 1998. Kapitan John Miller (Tom Hanks) otrzymuje rozkaz przedarć się za linię wroga, by odnaleźć szeregowca Jamesa Ryana, którego trzej bracia polegli w walce. 23:20 Jeniec: Tak daleko jak nogi poniosą - dramat woj., Niemcy, 2001. Wzruszająca historia żołnierza, który przemierzył tysiące kilometrów, aby powrócić z dalekiej Syberii do rodziny. 02:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny 03:00 Dyzur - serial medyczny 03:40 Menu na miarę 04:35 Z archiwum policji

TVN 7	TV 4
05:00 Szkoła - Sara Czarnecka z pierwszej klasy liceum jest zakochana w Kubie, bracie swojej koleżanki. 06:55 Szpital - program obycz. 07:50 Ukryta prawda 10:45 Magia Świąt 10:50 Zagadki losu - program obyczajowy 11:50 Opowieści małżeńskie - program obyczajowy 12:50 Szpital - Pacjentką doktora Wojciecha Jarosza jest 18-latką, która potrafiła na przejściu pieszego i uciekła z miejsca wypadku. 13:50 Sąd rodzinny - program sądowy 14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy 15:50 Tajemnice miłości - paradokument 16:55 Szpital - program obycz. 17:50 Magia Świąt 18:00 Szpital - program obycz. 19:00 Ukryta prawda	06:00 Strażnik Teksasu - film akcji 08:00 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy 09:00 Pierwsza miłość - serial obycz. 09:50 Łowcy skarbów. Kto da więcej 10:50 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 12:55 Gliniarze - serial paradok. 13:55 Na ratunek 112 - serial obyczajowy 14:25 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny 15:25 Uroczysko 15:55 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 17:00 Sekrety rodziny - program obyczajowy 18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 19:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 20:00 Uroczysko 20:30 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny 21:40 Coś - USA, 1982 23:55 Gierek 00:55 Ukryte miasta 02:00 Food Factory 02:30 Interwencja - magazyn reporterów 02:50 Trans World Sport 2023 03:55 SuperLudzie 05:30 Telezakupy
	
20:00 Kod dostępu - sens., USA, 2001. Gabriel Shear zamierza wciągnąć genialnego hakera Stanleya w swe nielegalne interesy. Wie, jak nakłonić hakera do współpracy. 22:15 Obecność II - horror, USA, 2016. Badacze Ed i Lorraine przeprowadzają jedno ze swoich najbardziej przerażających śledztw w nękanym przez złośliwe duchy domu, w którym samotna matka wychowuje czwórke dzieci. 00:55 Nagi instykt przetrwania 02:50 Zbrodnia w sąsiedztwie - program kryminalny 03:50 Największe paranormalne zagadki - program paradokument.	09:00 Papież Polak do Rodaków 09:40 Narodowe Sanktuarium Maryjne w Subukia 10:00 Inf. dnia 10:15 Jak my to widzimy 10:45 Żew naty 11:05 Mocni w Wierze 11:35 Słowo życia 11:40 Ma się rozumieć 11:50 Święty na każdy dzień 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 Dar Wiary 13:20 Słowo życia 13:30 Msza św. 14:30 "O. Rafał, kto go nie zna?" 15:00 Za kratą zielone drzewa 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Jestem mamą 16:25 Przyroda w Obiektywie 16:40 Zdrowie z Bożej Apteki 16:55 Sekrety mnichów 17:10 Prosto o gosp. 17:30 Zostań Żołnierzem RP 17:45 Adwent na serio 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Drzewo Jesego 19:30 Każdy maluch to potrafi 19:45 Modlitwa z udziałem dzieci 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec

ŚRODA • 20 grudnia

TVP 1	TVP 2
04:50 Klan - telenowela 05:20 Dziedzictwo - serial 06:10 Złoty chłopak - serial obycz. 07:00 Transmisja Mszy Świętej 07:30 Zrzuñowani odbudowani - magazyn 08:00 Wiadomości 08:10 Kwadrans polityczny 08:25 Informacje kulturalne 08:30 Pogoda poranna 08:40 Ranczo - serial obycz. 09:40 Komisarz Alex - serial krym. 10:35 Ojciec Mateusz - serial 11:25 Korona królów - telenowela 12:00 Wiadomości 12:10 Agrobiznes; Agropogoda 12:35 Rok w ogrodzie Extra - mag. 12:50 Złika Kanada - dok., Austria, 2014 14:00 Złoty chłopak - serial obycz. 15:00 Wiadomości; Pogoda 15:20 ALARM! - magazyn 15:35 Gra słów. Krzyżówka 16:05 Dziedzictwo - serial	05:00 Na sygnale - serial fabularny 05:35 M jak miłość - serial 06:25 Niewielkie resztki z Solnej - reportaż 06:50 Rodzinka.pl - serial kom. 07:30 Pytanie na śniadanie 10:35 Panorama 10:40 Pytanie na śniadanie 11:15 Zaginione-odnalezione - Otrucie królowej Bony - Skradzione ikony z Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie - magazyn 11:50 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obycz. 12:30 Koło fortuny - teleturniej 13:15 Akacjaowa 38 - ser. kostium. 14:05 Va Banque - teleturniej 14:35 Na sygnale - ser. fabularyz. 15:05 Doktor z alpejskiej wioski - nowy rozdział - serial 16:00 Koło fortuny - teleturniej
	
17:00 Teleexpress 17:15 Pogoda 17:20 Jaka to melodia? 17:55 Klan - telenowela 18:25 Leśniczówka - serial obycz. 19:00 Jeden z dziesięciu - teleturniej 19:30 Wiadomości 20:05 Pogoda 20:10 Sport 20:15 ALARM! - magazyn 20:30 Korona królów. Jagiellonowie 21:10 Prawnik z Lincoln - fab., USA, 2011 23:15 88 minut - thriller, USA, Niemcy, 2007 01:15 Tryptyk Gdański - Wolne Miasto Gdańsk - dok., 2023 02:20 Powrót na wyspę - serial, Włochy, 2017 04:15 wojsko-polskie.pl - rep.	16:35 Familiada - teleturniej 17:15 Zakazany owoc - serial obyczajowy, Turcja, 2020 18:00 Panorama 18:20 Va Banque - teleturniej 18:45 Akacjaowa 38 - serial kostiumowy 19:35 Barwy szczęścia - serial obyczajowy 20:45 Przepis dnia 20:55 Na dobre i na złe - serial obyczajowy 21:55 Na sygnale - serial fabularny 22:35 Echo serca - serial, 2020 23:35 Masz talent - obycz., Wlk. Bryt., USA, 2013 01:30 Bolivar - serial kostiumowy 02:30 Z potrzeby serca - dok., 2021 03:35 Za marzenia - serial, 2019

TVN

05:35 Uwaga! - program interwencyjny 05:50 Ukryta prawda - program obyczajowy 06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn 11:30 Ukryta prawda - program obyczajowy 14:35 Szpital - program obycz. 15:40 Doradca smaku - Schab z sałką z brzoskwi - program kulinarny 15:45 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 16:50 Ukryta prawda - program obyczajowy 17:55 Zapisane w gwiazdach - program 19:00 Fakty 19:40 Sport; Pogoda 19:55 Uwaga! - program interwencyjny	
20:10 Doradca smaku - Kurczak smażony w cydrze - serial - program kulinarny 20:15 Na Wspólnej - serial obyczajowy, Polska 20:55 Milionerzy - program rozrywkowy 21:35 Restauracja z gwiazdami - program kulinarno-rozrywkowy 22:45 Mocny rycerz powstaje - przyg., USA, Wlk. Bryt., 2012 02:15 Matrix Reaktywacja - Sf , USA, 2003. Metropolis Sjyon zostaje skazana na zagładę. Neo (Keanu Reeves) postanawia ratować ludzkość. 05:00 Uwaga! - program interwencyjny 05:15 Jak to jest zrobione? - serial popularnonaukowy	

POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:40 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny 09:40 Sekrety rodziny - program obyczajowy 10:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 11:40 Gliniarze - paradokument. 12:50 Wydarzenia - program informacyjny 13:20 Interwencja - magazyn reporterów 13:40 Trudne sprawy - program obyczajowy 14:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 15:50 Wydarzenia - program informacyjny 16:10 Pogoda 16:15 Interwencja - magazyn reporterów 16:30 Na ratunek 112 - serial obyczajowy 17:00 Gliniarze - paradokument. 18:00 Pierwsza miłość - serial	
18:50 Wydarzenia 19:25 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia 19:45 Sport; Pogoda 20:00 Święta Last Minute - kom., USA, 2004 22:10 Gruby i chudszy 2: Rodzina Klumpów - kom., USA, 2000 00:25 Dzień świstaka - kom., romant., USA, 1993. Phil Connors, telewizyjny meteorolog, wyrusza już po raz czwarty do Punxsutawney w Pensylwanii, by relacjonować obchodzony tu uroczystość 2 lutego Dzień Świstaka 02:40 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy 04:45 Disco Gramy - program muzyczny 05:25 Telezakupy TV Okazje	

TVP Kultura

07:00 Muzyczne poranki 07:10 Szczecin by night - reportaż 07:40 Genusze i marzyciele. Banach. Między duchem a materią - dok., 2018 08:45 Informacje kulturalne 09:15 Krag - dramat, Franc., 1950 11:00 Lalka - Powrót - serial, 1977 12:30 Wydarzenie aktualne 13:05 Podróż sentymentalna - dok., 1981 14:05 Stawka większa niż życie - serial sensacyjny 15:15 Informacje kulturalne 15:45 Papsza - dramat, Polska, 2013 18:05 Księga Przestrzni - spektakl 18:50 Którędy po sztukę - Mehoffer - magazyn 19:00 Scena muzyczna - Orkiestra Ludwika Sarskiego - koncert, 2021 20:00 Na wschód od Hollywood - Kafarnaum - dramat, Liban, 2018	
22:10 Informacje kulturalne 22:40 Próba niewinności - serial, Wlk. Bryt., 2018 23:35 Tanie Dranie - Kłopotowski i Moroz komentują świat - talk-show 00:20 Więcej niż fikcja - Obywatelka Jane Fonda - dok., Franc., 2020 01:30 Jazz.pl - Kamila Drabek - koncert, 2023 03:15 Lekkie obyczaje - Polegaj na mnie - obycz., Wlk. Bryt., 2017. Historia 15-lletniego Charleya, który ratuje od oddania do rzeźni schorowanego konia i udaje się wraz z nim w drogę do Wyoming. 05:25 Informacje kulturalne 05:55 Jeszcze więcej kultury	

TVN 7

05:00 Szkoła - Franek Starzyk z 7c jest nowym uczniem w szkole. Chcę zaprzyjaźnić się z kolegami z klasy, którzy bardzo mu imponują. 06:55 Szpital - program obycz. 07:50 Ukryta prawda - program obyczajowy 10:45 Magia Świąt 10:50 Zagadki losu - program obyczajowy 11:50 Opowieści małżeńskie - program obyczajowy 12:50 Szpital - program obycz. 13:50 Sąd rodzinny - program sądowy 14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy 15:50 Tajemnice miłości - program 16:55 Szpital - program obycz. 17:50 Magia Świąt 18:00 Szpital - program obycz. 19:00 Ukryta prawda - program obyczajowy	
20:00 Testosteron - kom., Polska, 2007. Ślub Kornela (Piotr Adamczyk) z piosenkarką Alicją (Magda Boczarzka) ma być atrakcją towarzyską sezonu. Będzie to jednak wesele inne niż wszystkie... 22:40 Tunel - film katastroficzny, USA, 1996. Tunel Holland łączy Nowy Jork z New Jersey. Tu właśnie dochodzi do tragicznego w skutkach wypadku. 00:55 Nagi instykt przetrwania 01:55 Zbrodnia w sąsiedztwie - program 02:55 Największe paranormalne zagadki - program paradokument. 04:00 Druga strona medalu - talk-show	

TV 4

06:00 Strażnik Teksasu - film akcji 08:00 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy 09:00 Pierwsza miłość - serial obycz. 09:50 Łowcy skarbów. Kto da więcej 10:50 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 12:55 Gliniarze - serial paradok. 13:55 Na ratunek 112 - serial obycz. 14:25 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny 15:25 Uroczysko 15:55 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 17:00 Sekrety rodziny - program obyczajowy 18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 19:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 20:00 Uroczysko 20:30 Sprawiedliwi - Wydział Krym. USA, 2009 23:35 Gierek 00:40 Ukryte miasta 01:50 Interwencja - magazyn reporterów 02:25 STOP Drogówka - serial polic. 03:25 Disco Polo Life 04:25 Top 10 - Lista Przebojów	
09:00 Salezjańska Młodzież w Damszku 09:30 Sanktuarium polskie 09:50 Święty na każdy dzień 10:00 Audycja Gen. Ojca Św. Franciszka z Watykanu 11:00 Życie wg. świętego Jana Pawła II 11:25 Jestem mamą 11:40 Prosto o gosp. 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 Polskie dziedzictwo 12:50 Pędziłem z ogona wiewiórki pisane 13:20 Słowo życia 13:30 Msza św. 14:30 Samuraj Chrystusa 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Na zdrowie 16:30 Stanisław Kulon - świadek 17:00 Po stronie prawdy 17:50 Adwent na serio 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Drzewo Jesego z Offczarkiem 19:30 Opowieści z Księgi Cnót 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Mysłąc Ojczyzna 21:00 Apł Jasnogórski 21:20 Inf. dnia 21:40 Polski Punkt Widzenia	

CZWARTEK • 21 grudnia

TVP 1	TVP 2
04:50 Klan - telenowela 05:20 Dziedzictwo - serial 06:05 Złoty chłopak - serial obycz. 07:00 Transmisja Mszy Świętej 07:30 Dobre historie - Kana - magazyn 08:00 Wiadomości 08:10 Kwadrans polityczny 08:25 Informacje kulturalne 08:30 Pogoda poranna 08:40 Ranczo - serial obycz. 09:40 Komisarz Alex - serial krym. 10:40 Ojciec Mateusz - serial 11:25 Korona królów. Jagiellonowie - serial 12:00 Wiadomości 12:10 Agrobiznes; Agropogoda 12:35 Magazyn Rolniczy 12:50 Natura w Jedyne - Park Narodowy Masai Mara - dok., Franc., 2022 14:00 Złoty chłopak - serial obycz. 15:00 Wiadomości 15:10 Pogoda	04:55 Na sygnale - serial fabularny 05:30 M jak miłość - serial 06:20 Czas w las- Wokół dębu - magazyn 06:55 Rodzinka.pl - serial kom. 07:30 Pytanie na śniadanie 10:35 Panorama 10:40 Pytanie na śniadanie 11:15 Wspólny dom - magazyn 11:50 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obycz. 12:30 Koło fortuny - teleturniej 13:15 Akacjaowa 38 - serial kostiumowy 14:05 Va Banque - teleturniej 14:35 Na sygnale - serial fabularny 15:05 Doktor z alpejskiej wioski - nowy rozdział - serial 16:00 Koło fortuny - teleturniej 16:35 Familiada - teleturniej 17:15 Zakazany owoc - serial
	
15:20 ALARM! - magazyn 15:35 Gra słów. Krzyżówka 16:05 Dziedzictwo - serial 17:00 Teleexpress; Pogoda 17:20 Jaka to melodia? 17:55 Klan - telenowela 18:25 Leśniczówka - serial obycz. 19:00 Jeden z dziesięciu - telet. 19:30 Wiadomości 20:05 Pogoda; Sport 20:15 ALARM! - magazyn 20:35 Ojciec Mateusz - serial 21:30 Sprawa dla reportera 22:30 Mag. śledczy Anity Gargas 23:10 Ocaleni - reality show 00:15 Tanie Dranie - Moroz i Kłopotowski komentują świat - talk-show 00:55 Resortowe Dzieci - rep. 01:30 Lokatorka II - serial 02:30 Powrót na wyspę - serial, 03:25 Mag. śledczy Anity Gargas	18:00 Panorama 18:20 Va Banque - teleturniej 18:45 Akacjaowa 38 - serial kostiumowy 19:35 Barwy szczęścia - serial obyczajowy 20:50 Postaw na milion - teleturniej 21:55 Ślepy traf - sens., USA, 2013 23:40 Osaczony - thriller, USA, Niemcy, 2005. W jednym z domków w Los Angeles zabarykadował się męczącyzna grzący śmiercią członkom swej rodziny. Trwa policyjna akcja. 01:45 Bolivar - serial kostiumowy 02:45 Jestem mordercą - dramat, 2016

TVN

05:35 Uwaga! - program interwencyjny 05:50 Ukryta prawda - program obyczajowy 06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn 11:30 Ukryta prawda - program obyczajowy 14:35 Szpital - program obycz. 15:40 Doradca smaku 15:45 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 16:50 Ukryta prawda - program obyczajowy 17:55 Zapisane w gwiazdach - program 19:00 Fakty 19:40 Sport 19:45 Pogoda	
19:55 Uwaga! - program interwencyjny 20:10 Doradca smaku 20:15 Na Wspólnej - serial obyczajowy, Polska 20:55 Milionerzy - program rozrywkowy 21:35 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 22:45 Cicha noc - obycz., Polska, 2017 00:50 Wymarzony - obycz., Franc., Belgia, 2019 03:15 MasterChef - program kulinarno-rozrywkowy 04:50 Uwaga! - program interwencyjny 05:05 Jak to jest zrobione?	

POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:40 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny 09:40 Sekrety rodziny - program obyczajowy 10:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 11:40 Gliniarze - serial paradokumentalny 12:50 Wydarzenia - program informacyjny 13:20 Interwencja - magazyn reporterów 13:40 Trudne sprawy - program obyczajowy 14:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 15:50 Wydarzenia - program informacyjny 16:10 Pogoda 16:15 Interwencja - magazyn reporterów 16:30 Na ratunek 112 - serial obyczajowy 17:00 Gliniarze - serial paradokumentalny	
18:00 Pierwsza miłość - serial obycz. 18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:25 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia 19:45 Sport; Pogoda 20:00 Last Christmas - dram., kom., Wlk. Bryt., USA, Chiny, 2019 22:15 Azyl - thriller, USA, 2002. Już pierwszej nocy po przeprowadzce w domu Meg pojawiają się trzej włamywacze. 00:50 Królewskie święta - romans, USA, 2018 02:40 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy 04:45 Disco Gramy - program muzyczny 05:25 Telezakupy TV Okazje	

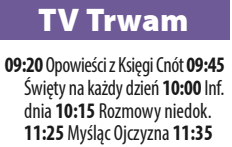
TVP Kultura

07:00 Muzyczne poranki 07:40 Księga Przestrzni - spektakl 08:20 Którędy po sztukę - Mehoffer - magazyn 08:35 Papsza - dramat, 2013 11:00 Lalka - Pamiętnik starego subiekta - serial, 1977 12:25 Pióro i rewolwer - dok., 2022 13:05 Symfonia fabryki Ursus - dok., Polska, 2018 14:25 Scena muzyczna - Orkiestra Ludwika Sarskiego - koncert, 2021 15:20 Informacje kulturalne 15:50 Tylko Beatrycze - spektakl teatralny, 1975 18:15 Wędrowiec Polski - Szczecin by night - rep. 18:55 Kabaret Starszych Panów - Kabaret Jeszcze Starszych Panów. Wieczór siódmy wspomnień. Kwitnące szczeble - widowisko	
20:00 Wstęp do filmu - Zapach kobiety 20:05 Czwartkowy klub filmowy - Zapach kobiety - dramat, USA, 1992 22:50 Informacje kulturalne 23:15 Oficer - serial sensacyjny 00:25 Na wschód od Hollywood - Kafarnaum - dramat, Liban, 2018 02:45 Kino nocne - Bellissima - film TVP, 2000 04:05 Informacje kulturalne 04:35 Teledyski 05:00 Podróż z historią - Zwykła historia niezwykłych nazw - dok., 2017 05:40 Afiz kulturalny ekstra 05:55 Jeszcze więcej kultury w TVP Kultura 2 na stream.tvp.pl	

TVN 7

05:00 Szkoła - Ewa Zakrzewska z 3a gimnazjum ma kompleksy związane z dużym biustem i jest ofiarą wulgarnych żartów. 06:55 Szpital - program obycz. 07:50 Ukryta prawda - program obyczajowy 10:45 Magia Świąt 10:50 Zagadki losu - program obyczajowy 11:50 Opowieści małżeńskie - program obyczajowy 12:50 Szpital - program obycz. 13:50 Sąd rodzinny - program sądowy 14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy 15:50 Tajemnice miłości - program 16:55 Szpital - program obycz. 17:50 Magia Świąt 18:00 Szpital - program obycz. 19:00 Ukryta prawda - program obyczajowy	
20:00 Złe Mamuśki II: Jak przetrwać święta - kom., USA, Chiny, 2017. Amy, Carla i Kiki muszą stawić czoła swoim wspaniałym matkom, które odwiedzają rodziny z okazji świąt. 22:15 Po zachodzie słońca - sens., USA, 2004. Nieuchwytny złodziej Max Burdett (Pierce Brosnan) oraz jego piękna współpoliczka, Lola (Salma Hayek), odpoczywają na jednej z rajskich wysp na Atlantyku... 00:15 Nagi instykt przetrwania - reality show 02:15 Zbrodnia w sąsiedztwie - program kryminalny 03:20 Menu na miarę 04:00 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. 5:00 Nash Bridges - serial krym.	

TV 4

06:00 Strażnik Teksasu - film akcji 08:00 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy 09:00 Pierwsza miłość - serial obycz. 09:50 Łowcy skarbów. Kto da więcej 10:50 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 12:55 Gliniarze - serial paradok. 13:55 Na ratunek 112 - serial obycz. 14:25 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny 15:25 Uroczysko 15:55 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 17:00 Sekrety rodziny - program obycz. 18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 19:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 20:00 Uroczysko 20:30 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny 21:40 Królestwo - dram., USA, Niemcy, ZEA, 2007 23:55 Gierek 01:00 Ukryte miasta 02:05 Interwencja - magazyn rep. 02:25 STOP Drogówka - serial policyjny 03:25 Disco Polo Life	
09:20 Opowieści z Księgi Cnót 09:45 Święty na każdy dzień 10:00 Inf. dnia 10:15 Rozmowy niedok. 11:25 Mysłąc Ojczyzna 11:35 Przyroda i ludzie 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 Jan Paweł Wielki . Papież, który tworzył historię 13:20 Przegląd Tygod. „Niedziela” 13:30 Msza święta 14:30 Podobni do ewangelicznego siewcy 15:00 Mistyczne serce Lasu Wiedeńskiego 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:35 Przedwojenny chłopak 17:05 Akademia pro-life 17:25 Adwent na serio 17:30 Odpowiedzialni za Kościół 17:55 Poczet Wielkich Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Drzewo Jesego 19:30 Przyjaciele i bohaterowie 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Głos Polski 21:00 Apł Jasnogórski 21:20 Inf. dnia 21:40 Polski Punkt Widzenia 22:00 Polityka	

MAGDALENA MARIA
BUKOWIECKA
m.bukowiecka@
gazetaolsztynska.pl

Smog to zanieczyszczenie powietrza ograniczające widoczność. Terminu „smog” po raz pierwszy użyto na początku XX w. do opisanie mieszaniny dymu i mgły (ang. ‘smoke’ i ‘fog’). Dym pochodził wtedy przeważnie ze spalania węgla. Smog był powszechny na obszarach przemysłowych i do dziś pozostaje znajomym widokiem w niektórych miastach. Ale dziś większość smogu, który obserwujemy, to smog fotochemiczny. Smog fotochemiczny powstaje, gdy światło słoneczne reaguje z tlenkami azotu i co najmniej jednym lotnym związkami organicznymi (LZO) znajdującymi się w atmosferze. Tlenki azotu pochodzą ze spalin samochodowych, elektrowni węglowych i emisji fabrycznych. LZO są uwalniane z benzyny, farb i wielu rozpuszczalników czyszczących. Kiedy światło słoneczne uderza w te chemikalia, tworzą one cząsteczki unoszące się w powietrzu i ozon w warstwie przyziemnej — czyli właśnie smog.

Smog jest niezdrowy dla ludzi i zwierząt, może zabijać rośliny. Smog też jest brzydki. Sprawia, że niebo staje się brązowe lub szare. Ale niestety — w dużych miastach, w których panuje duży przemysł i ruch uliczny, jest zjawiskiem powszechnym. Miasta położone w kotlinach otoczonych górami mogą mieć problemy ze smogiem, ponieważ uwięziony w dolinie nie może być unoszony wiatrem. W Los Angeles i w mieście Meksyk w Meksyku panuje wysoki poziom smogu, częściowo właśnie z powodu takiego rodzaju krajobrazu.

Jak niebezpieczne jest powietrze, którym oddychamy?
Krótka odpowiedź brzmi: bardzo. W rzeczywistości, według niektórych szacunków, zanieczyszczenie powietrza jest główną przyczyną zgonów na świecie. Emisje gazów cieplarnianych spadły, ale wzrosła liczba pożarów, a globalny głód energii w dalszym ciągu rośnie, stwarzając nowe

zagrożenia, które nie dotyczą wszystkich w jednakowym stopniu. Podobnie jak w przypadku wielu innych wyzwań związanych ze zdrowiem publicznym, ryzyko, na jakie narażają się ze względu na toksyczne powietrze, zależy od tego, gdzie ludzie żyją i ile zarabiają.

Według WHO zanieczyszczenie powietrza w pomieszczeniach jest przyczyną 3,2 miliona zgonów rocznie. Większość z nich ma miejsce w regionach takich jak Afryka Subsaharyjska, subkontynent indyjski, kilka krajów Azji Południowo-Wschodniej i Rosja, gdzie wiele gospodarstw domowych nadal wykorzystuje do podstawowego ogrzewania lub gotowania bardziej brudne paliwa, takie jak nafta, drewno lub węgiel.

Według WHO zanieczyszczenie powietrza na zewnątrz jest przyczyną 4,2 miliona przedwczesnych zgonów na całym świecie. W zeszłym roku Bank Światowy oszacował globalną liczbę szkód zdrowotnych związanych z zanieczyszczeniem powietrza na 8,1 biliona dolarów, co stanowi około 6,1 procent światowego produktu krajowego brutto.

Ozon dobry i zły
Ozon może być pomocny lub szkodliwy. Warstwa ozonowa znajdująca się wysoko w atmosferze chroni nas przed niebezpiecznym promieniowaniem ultrafioletowym słońca. Jednak gdy ozon znajduje się blisko ziemi, staje się dla zdrowia ludzkiego szkodliwy. Może uszkodzić tkankę płuc i jest szczególnie niebezpieczny dla osób cierpiących na choroby układu oddechowego, takie jak astma. Ozon może również powodować swędzenie i pieczenie oczu.

Gaz i cząstki
Jak uważa Sophie Gummy, kierownik techniczna w Departamencie Środowiska, Zmian Klimatu i Zdrowia WHO, zanieczyszczenia powietrza dzielą się głównie na dwie kategorie: gazy i cząstki stałe, które powstają bezpośrednio w wyniku spalania węgla lub w wyniku mechanizmów wtórnych. Przykładem są podtlenki azotu — grupa gazów powszechnie wytwarzanych

SMOG

— CICHY ZABÓJCA

ZABIJA 7 MILIONÓW LUDZI ROCZNIE. NOWE BADANIA POKAZUJĄ, ŻE ZWIĘKSZA RÓWNIEŻ OPORNOŚĆ NA ANTYBIOTYKI I WIĄŻE SIĘ Z RYZYKIEM RAKA. JAK ŚMIERTELNE JEST ZANIECZYSZCZENIE POWIETRZA?

przez pojazdy, elektrownie oparte na paliwach kopalnych, rafinerie przemysłowe i zakłady chemiczne.

Wykazano, że dwutlenek azotu, będący główną substancją zanieczyszczającą, zaostrza astmę i choroby układu oddechowego. Jednakże dwutlenek azotu wraz z innymi tlenkami azotu może również wchodzić w interakcje ze światłem ultrafioletowym znanych jako lotne związki organiczne, powodując wytwarzanie wtórnych substancji zanieczyszczających, takich jak ozon w warstwie przyziemnej, które mogą powodować problemy zdrowotne, takie jak stany zapalne i uszkodzenia drogi oddechowej. Ta ewolucja substancji zanieczyszczających komplikuje również problem zrozumienia, gdzie należy powstrzymać przypływ.

Te same tlenki azotu mogą również przyczyniać się do powstawania cząstek stałych w powietrzu. I chociaż zarówno ozon, jak i cząstki pochodzą z tych samych źródeł, takich jak dwutlenek azotu z rury wydechowej, ich skutki i wielkość są wyraźnie różne.

— Zanieczyszczenia w postaci cząstek stałych są szczególnie ważne dla zdrowia publicznego — uważa Scott Budinger, kierownik oddziału pulmonologicznego i intensywnej terapii w szkole medycznej Feinberg School of Medicine Northwestern University. — Badania wykazały, że zaledwie kilka dni po wzroście narażenia na cząstki stałe często następuje wzrost liczby zgonów spowodowanych szeroką gamą powikłań zdrowotnych. Epidemiolodzy zaobserwowali, że jeśli spojrzeć na codzienne narażenie na cząstki stałe w jakimkolwiek dużym mieście, zauważymy, że po około dwóch do trzech dniach następuje wzrost śmiertelności ze wszystkich tych przyczyn.

Największy ciężar spada na serce

Ludzie myślą o „zanieczyszczaniu powietrza” i kojarzą je z problemami oddechowymi. Tymczasem cząstki stałe wychwytywane przez płuca i transportowane przez krwioobieg powodują stan zapalny w komórkach — co z kolei obciąża serce, przyczyniając się do problemów sercowo-naczyniowych, takich jak zawały serca i udary.

— Najgorszymi przestępcami są cząstki mniejsze niż 2,5 mikrona, czyli około 20-28 razy mniejsze niż średnica ludzkiego włosa. Przy tej wielkości cząstki mogą nawet przedostać się do łożyska, a tym samym do mózgu płodu — uważa Maria Neira, dyrektor Departamentu Środowiska,

Zmian Klimatu i Zdrowia WHO.

W kilku badaniach stwierdzono nawet, że duże narażenie na te drobne cząstki, znane jako PM_{2,5}, jest znaczącym czynnikiem ryzyka przedwczesnego porodu. Długotrwałe narażenie na pył PM_{2,5} wiąże się również ze zwiększonym ryzykiem rozwoju chorób neurodegeneracyjnych, takich jak demencja, choroba Parkinsona i choroba Alzheimera. Związany z tym wzrost liczby udarów mózgu, choroby niedokrwiennej serca, przewlekłej obturacyjnej choroby płuc (POChP) i raka płuc zwykle najbardziej dotyka kobiety i dzieci, które tradycyjnie wykonują więcej obowiązków domowych.

Jak walczyć ze smogiem?

Smog w wielu miejscach nadal stanowi problem. Jednak każdy może przyczynić się do ograniczenia smogu, zmieniając kilka zachowań. Warto mniej jeździć samochodem — zamiast tego lepiej wybrać spacer, rower lub transport publiczny. Kto upiera się przy samochodzie, musi o niego dbać. Regularne przeglądy, planowa wymiana oleju i pompowanie opon do odpowiedniego poziomu mogą zwiększyć wydajność paliwa, a tym samym zmniejszyć emisję spalin. Tankujemy w chłodniejszych porach dnia — w nocy lub wczesnym rankiem. Zapobiega to nagrzewaniu się oparów gazu i wytwarzaniu ozonu. Warto też unikać produktów uwalniających duże ilości LZO. Na przykład użyj farb o niskiej zawartości LZO. Awogrodzku unikamy sprzętu ogrodowego zasilanego gazem, takiego jak kosiarki do trawy. Zamiast tego używajmy urządzeń elektrycznych — atrawników najlepiej wcale nie kosić!

Korzystałam z materiałów WHO oraz z education.nationalgeographic.org.

REKLAMA

Roman Łesiów
UROLOG

- leczenie zachowawcze i operacyjne
- USG układu moczowego
- cystoskopia, zabiegi operacyjne
- uroflometria

rejestracja Olsztyn, od godz. 13⁰⁰
Lancet 89 535 72 80
al. Wojska Polskiego 39

NEUROLOG
BEATA NOWAK
specjalista neurolog

poniedziałek 10:00-13:00
czwartek 10:00-13:00

Rejestracja tel. 89 534 23 33
w godz. 10:00-18:00

Olsztyn, ul. Pana Tadeusza 6
PANTAMED

Dr n. med.
JACEK NOWAK
specjalista chirurgii ogólnej
i naczyniowej

PRZYJMUJE: poniedziałek-piątek 16.00-18.30

REJESTRACJA TEL. w godz. 10⁰⁰-18⁰⁰
tel. 89 534 23 33

Olsztyn
ul. Pana Tadeusza 6 (PANTAMED)

OKRĘGOWY INSPEKTORAT PRACY W

8 GRUDNIA 2023 ROKU W SALI KONFERENCYJNEJ WOJEWÓDZKIEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ W OLSZTYNIE ODBYŁA SIĘ GALA PODSUMOWUJĄCA DZIAŁALNOŚĆ PREWENCYJNO-PROMOCYJNĄ, PROWADZONĄ PRZEZ OKRĘGOWY INSPEKTORAT PRACY W OLSZTYNIE W 2023 ROKU. UHONOROWANI ZOSTALI LAUREACI KONKURSÓW I PROGRAMÓW PREWENCYJNYCH ORGANIZOWANYCH I WSPÓŁORGANIZOWANYCH PRZEZ OKRĘGOWY INSPEKTORAT PRACY W OLSZTYNIE.

Nagrodzono laureatów konkursów: „Dbam, to zdrowe serce mam”, „Buduj bezpiecznie”, „Najaktywniejszy Społeczny Inspektor Pracy”, „Pracodawca — organizator pracy bezpiecznej” oraz uczestników programu prewencyjnego „Zdobądź Dyplom PIP”. W uroczystości, oprócz tegorocznych laureatów, uczestniczyli partnerzy instytucjonalni, przedstawiciele związków zawodowych, inspektorzy pracy, a także przedstawiciele lokalnych władz i administracji państwowej. Obecnych na gali gości powitał Jarosław Kowalczyk, Okręgowy Inspektor Pracy w Olsztynie, który odczytał list okolicznościowy wystosowany przez Mirona Sycza, wicemarszałka województwa warmińsko-mazurskiego. Następnie Okręgowy Inspektor Pracy pogratulował laureatom wygranych

i wyróżnień oraz zaznaczył, jak duże znaczenie ma współpraca pracodawców i urzędu oraz jak ważne jest wspieranie pracodawców w tworzeniu bezpiecznego środowiska pracy.

— Nie tylko forma nadzorcza Inspekcji Pracy jest słuszną — podkreślał Jarosław Kowalczyk, inaugurując Galę. — Zauważenie nieprawidłowości i uświadomienie tego pracodawcom już na wczesnym etapie jest również skutecznym sposobem działania w środowisku pracy. Dlatego tak ważna jest prewencja.

Inspekcja zauważa — i nagradza działania najmłodszych

W pierwszej kolejności nagrodzono najmłodszych uczestników gali — laureatów konkursu plastycznego „Dbam, to zdrowe serce mam”. Konkurs zorganizowany został w ramach

Laureaci konkursu Buduj bezpiecznie oraz Tomasz Kawałko Z-ca Okręgowego Inspektora Pracy ds. Nadzoru

ogólnopolskiej kampanii informacyjnej na rzecz zapobiegania chorobom układu krążenia wśród pracowników „Serce do pracy”, prowadzonej przez Centralny Instytut Ochrony Pracy — Państwowy Instytut Badawczy. Konkurs plastyczny skierowany był do dzieci i młodzieży pracowników zakładów pracy z terenu województwa warmińsko-mazurskiego. Celem konkursu jest kształtowanie świadomości w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy wśród dzieci i młodzieży oraz promocja bezpiecznych metod pracy, nauki i zabawy. Laureatami tegorocznej edycji konkursu zostali:

I miejsce: Ada Kopera
II miejsce: Oliwia Libe-racka
III miejsce: Alicja Szczypińska
Wyróżnienia otrzymali Julia Kardaś i Marcel Kar-czewski.

Bezpieczna budowa

Następnie Tomasz Kawałko, zastępca Okręgowego Inspektora Pracy ds. Nadzoru wręczył nagrody i statuetki laureatom konkursu „Buduj bezpiecznie”. Celem konkursu „Buduj bezpiecznie” jest promowanie wykonawców robót budowlanych, zapewniających bezpieczne stanowiska pracy w procesie realizacji obiektów budowlanych. Przy ocenie zgłoszonych placów budowy brano pod uwagę głównie organizację pracy, wypadkowość przy pracy, zabezpieczenie pracowników wykonujących prace na wysokości i ich wyposażenie w środki ochrony indywidualnej. W konkursie nagradzamy zarówno prezesów, właścicieli firm, jak i kierowników budów. W tym roku decyzją Komisji Konkursowej uhonorowano następujące budowy:

I miejsce: budowa zespołu 3 budynków mieszkalnych wielorodzinnych z garażem podziemnym przy ul. Pstrowskiego w Olsztynie (osiedle „Panorama”) — wykonawca: ERBUD S.A.

II miejsce: budowa drogi ekspresowej S16 Olsztyn (S51) — Elk (S61), odcinek Borki Wielkie — Mrągowo — wykonawca: PORR S.A.

III miejsce: budowa złołka miejskiego przy ul. 1 Maja w Iławie — wykonawca: Iławskie Przedsiębiorstwo Budowlane „IPB” Sp. z o.o.

Społecznie

Kolejnym punktem w programie gali było uhonorowanie laureatek konkursu Państwowej Inspekcji Pracy „Najaktywniejszy Społeczny Inspektor Pracy”. Celem konkursu jest promocja działalności społecznych inspektorów pracy, którzy w ramach

pełnionych zadań aktywnie wpływają na poprawę bezpieczeństwa pracy oraz ochronę uprawnień pracowniczych. Uczestnikami konkursu są zakładowi społeczni inspektorzy pracy — przy ocenie ich działań brano pod uwagę m.in. liczbę zaleceń i uwag wydanych w zakładzie pracy oraz osiągniętą poprawę warunków. Nagrody wręczył Jarosław Kowalczyk. Tegoroczną laureatką została Małgorzata Twardowska — zakładowy społeczny inspektor pracy w Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym w Elblągu. Wyróżnienie w tej kategorii otrzymała Halina Malesiak — wydziałowy społeczny inspektor pracy w 1. Wojskowym Szpitalu Klinicznym z Polikliniką SPZOZ w Lublinie, filia w Elku.

Ponadto Małgorzata Twardowska, społeczny inspektor pracy, decyzją Kapituły powołanej przez Głównego Inspektora Pracy, składającej się z przedstawicieli Państwowej Inspekcji Pracy oraz reprezentatywnych central związkowych, otrzymała wyróżnienie na szczeblu centralnym Konkursu. Wyróżnienie w imieniu Głównego Inspektora Pracy wręczył Jarosław Kowalczyk, Okręgowy Inspektor Pracy w Olsztynie. Małgorzata Twardowska jest wieloletnim pracownikiem Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego w Elblągu, w którym z ogromnym zaangażowaniem pełni funkcję koordynatora ds. praw pacjentów. Jest również przewodniczącą Związku Zawodowego Pracowników Ochrony Zdrowia

Laureaci konkursu plastycznego „Dbam, to zdrowe serce mam” oraz Jarosław Kowalczyk, Okręgowy Inspektor Pracy w Olsztynie i Elżbieta Tkaczyk Wiceprezes OSPSBHP Oddział w Olsztynie

Laureaci konkursu Pracodawca — organizator pracy bezpiecznej Przedstawiciele firmy FIEGE E-com NORTH sp. z o.o.

Przedstawicielka firmy MICHELIN POLSKA SP. Z O.O. podczas prezentacji dobrych praktyk

OLSZTYNIE PODSUMOWAŁ I NAGRODZIŁ

Wojewódzkiego Szpitala Zespołowego w Elblągu i Wiceprzewodniczącą Warmińsko-Mazurskiej Rady Wojewódzkiej Federacji Związków Zawodowych Pracowników Ochrony Zdrowia i Pomocy Społecznej. Od 20 marca 2019 r. pełni funkcję Zakładowego Społecznego Inspektora Pracy w Wojewódzkim Szpitalu Zespołowym w Elblągu. Swoje obowiązki w zakresie BHP oraz prawnej ochrony przepisów prawa pracy, wypełnia z ogromnym zaangażowaniem, merytorycznym przygotowaniem, rzetelnością i odpowiedzialnością. Cieszy się ogromnym zaufaniem oraz poparciem całej kadry pracowniczej.

O Dyplom PIP

Następnym punktem uroczystości było wręczenie dyplomów pracodawcom, którzy pomyślnie przeszli audyt w ramach programu prewencyjnego „Zdobądź Dyplom PIP”, skierowanego do małych zakładów pracy zatrudniających do 9 pracowników. Celem programu są działania na rzecz ograniczenia zagrożeń wypadkowych w zakładach poprzez: wsparcie merytoryczne przedsiębiorców (szkolenia, materiały edukacyjne, ekspercka pomoc), którzy są zaangażowani w osiągnięcie poprawy poziomu bezpieczeństwa pracy i ograniczenie zagrożeń wypadkowych, przekazanie wiedzy dotyczącej prawidłowego określania przyczyn i okoliczności wypadków przy pracy, przekładających się

Laureaci programu prewencyjnego Zdobyć Dyplom PIP oraz Jarosław Kowalczyk Okręgowy Inspektor Pracy w Olsztynie i starszy inspektor pracy, specjalista Piotr Grabowski

na właściwie opracowane wnioski profilaktyczne, których wdrożenie jest elementem skutecznego zapobiegania powtarzalności wypadków, oraz zapoznanie pracodawców z celowością wspólnego zaangażowania stron stosunku pracy w ocenę ryzyka zawodowego, określanie sposobów jego ograniczania oraz monitorowanie skuteczności stosowanych środków zapobiegawczych, co pozwala stworzyć skuteczne narzędzie prewencji wypadkowej w przedsiębiorstwie. Dodatkowym celem realizacji programu jest upowszechnianie problematyki wypadkowości podczas inicjatyw realizowanych wspólnie z partnerami społecznymi, organami nadzoru nad warunkami pracy, stowarzyszeniami branżowymi, organami samorządu terytorialnego i administracji publicznej, ekspertami, placówkami naukowo-badawczymi, itp.

W 2023 roku udział w programie zadeklarowały 23 zakłady, których

przedstawiciele uczestniczyli w szkoleniu OIP. Dyplomy wręczył Okręgowy Inspektor Pracy w Olsztynie Jarosław Kowalczyk oraz koordynator programu, starszy inspektor pracy, specjalista Piotr Grabowski.

Za bezpieczną organizację pracy

W czasie gali uhonorowani zostali także laureaci konkursu „Pracodawca — organizator pracy bezpiecznej”. Celem tego konkursu jest promocja pracodawców, którzy organizują pracę w sposób zapewniający wysoki poziom bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników oraz przestrzegają przepisów prawa pracy. Przypomnijmy, że jest to już 30. edycja tego konkursu. Pracodawcy są oceniani w 3 kategoriach: I kategoria — zakłady pracy do 49 zatrudnionych, II kategoria — zakłady od 50 do 249 zatrudnionych, III kategoria — zakłady powyżej 249 pracowników.

W kategorii — zakłady pracy do 49 zatrudnionych I miejsce zajęła firma HAPIS sp. z o.o., II miejsce — Przedsiębiorstwo Produkcyjno-montażowe PROMET-STAL sp. z o.o., III miejsce — „RUMIANE” Piekarnia Rzemieślnicza Małgorzata Skowrońska.

W II kategorii — zakłady pracy od 50 do 249 zatrudnionych I miejsce zajęła firma „DRAMIŃSKI” S.A., II miejsce — AGRO-FUNDUSZ „MAZURY” sp. z o.o. Wyróżnienia w tej kategorii otrzymały — Spółdzielnia Mleczarska „SPOMLEK” Oddział Młynary oraz firma HANYANG ZAS sp. z o.o.

Laureatka konkursu Najaktywniejszy Społeczny Inspektor Pracy Pani Małgorzata Twardowska

W III kategorii — zakłady pracy powyżej 249 zatrudnionych I miejsce zdobyła firma FIEGE E-COM NORTH SP. ZO.O. w Ameryce.

W czasie gali podziękowania odebrali także przedstawiciele Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie

— za współpracę w roku 2023 oraz realizację porozumienia pomiędzy Rektorem Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie a Okręgowym Inspektorem Pracy w Olsztynie. Ważnym punktem gali podsumowującej działalność prewencyjno-promocyjną

Okręgowego Inspektoratu Pracy w Olsztynie były wystąpienia prelegentów — przedstawicieli firm TETRA-PAK, Dekorglass Działdowo S.A. i Michelin Polska Sp. z o.o., laureatów poprzednich edycji konkursu „Pracodawca — organizator pracy bezpiecznej”, którzy przedstawili prezentację dobrych praktyk, stosowanych w ich przedsiębiorstwie.

UDZIAŁ W KONKURSACH I PROGRAMACH PREWENCYJNYCH PAŃSTWOWEJ INSPEKCJI PRACY JEST DLA WIELU PRZEDSIĘBIORCÓW I PRACODAWCÓW OKAZJĄ DO POPRAWY WARUNKÓW PRACY W ZAKŁADACH PRACY.

Bezpłatne szkolenia oferowane przez Państwową Inspekcję Pracy dają szansę zdobycia wiedzy o obowiązkach osób zarządzających pracownikami i sposobach zapewnienia im bezpiecznych i higienicznych warunków pracy. Wskazówki udzielane przez inspektorów pracy w czasie szkoleń i audytów pozwalają zdiagnozować miejsca o największych zagrożeniach wypadkowych, a dzięki przykładom dobrych praktyk obniżają poziom tych zagrożeń w miejscach pracy. Inspektorzy pracy wspierają pracodawców również w zakresie efektywnego zarządzania ryzykiem zawodowym oraz przeciwdziałania negatywnym skutkom stresu w miejscu pracy.

Laureatki konkursu Najaktywniejszy Społeczny Inspektor Pracy oraz Jarosław Kowalczyk, Okręgowy Inspektor Pracy w Olsztynie

Statuetki dla laureatów konkursów PIP

*Całej Społeczności Akademickiej
oraz Przyjaciołom i Partnerom Olsztyńskiej Szkoły Wyższej
życzę radosnych, pachnących choinką, niepowtarzalnych,
pełnych miłości i wiary w lepsze jutro,
Świąt Bożego Narodzenia
oraz Szczęśliwego Nowego Roku 2024!*

*dr Agnieszka Górską, prof. OSW
Rektor Olsztyńskiej Szkoły Wyższej*

NASZE KIERUNKI

- ADMINISTRACJA • FILOLOGIA • FIZJOTERAPIA • KOSMETOLOGIA
- PEDAGOGIKA PRZEDSZKOLNA I Wczesnoszkolna
- INFORMATYKA • LOGISTYKA • PEDAGOGIKA
- WYCHOWANIE FIZYCZNE
- ZARZĄDZANIE

- STUDIA I STOPNIA
- STUDIA II STOPNIA
- STUDIA INŻYNIERSKIE
- STUDIA JEDNOLITE MAGISTERSKIE
- STUDIA PODYPLOMOWE

**OLSZTYŃSKA
SZKOŁA WYŻSZA**
OLSZTYN UNIVERSITY

Olsztyńska Szkoła Wyższa, 10-283 Olsztyn, ul. Jagiellońska 59, tel. 663 737 857, osw@osw.edu.pl | osw.edu.pl

Uczniowie od najmłodszych lat dbają o środowisko

Ekologia w świecie uczniów klasy 1a

Drodzy Rodzice, Dziadkowie, Babcie, Koleżanki, Koledzy, Mieszkańcy Olsztyna. Bardzo ważne!

Jeśli chcemy, by nasze dzieci mogły cieszyć się w przyszłości szczęśliwym życiem oraz zdrowiem fizycznym i psychicznym, spróbujmy podarować im i sobie lepszą przyszłość. Zadbajmy o czyste plaże i lasy, oszczędne gospodarowanie zasobami naturalnymi, empatię wobec innych.

To właśnie nasza postawa jest najważniejsza!

Podarujmy dzieciom isobie najlepszy prezent, czyli swoje zaangażowanie w projektowanie lepszego świata – czystej planety. W tym roku szkolnym razem chcemy uczyć się tych wszystkich zachowań, które już dziś i w przyszłości pozwolą nam oddychać lepszym powietrzem.

„Z EKOLOGIĄ ZA PANBRAT” – DZIEŃ ZIEMI POWINIEN TRWAĆ CAŁY ROK!

WSZYSCY PAMIĘTAJMY O TYM, ŻE ZIEMIA JEST TYLKO JEDNA. JEST TO NASZ DOM I OGROMNY SKARB, O KTÓRY POWINNIŚMY DBAĆ KAŻDEGO DNIA. WŁAŚNIE O TYM MA NAM PRZYPOMINAĆ DZIEŃ ZIEMI OBCHODZONY W WIELU KRAJACH 22 KWIEŹNIA CZY SPRZĄTANIE ŚWIATA, KTÓRE OBCHODZIMY W TRZECI WEEKEND WRZEŚNIA. NA PEWNO NIERAZ UCZESTNICZYLIŚCIE W WYDARZENIACH ORGANIZOWANYCH Z TEJ OKAZJI, ALE CZY NA PEWNO WIECIE, DLACZEGO EKOLOGIA JEST TAK WAŻNA?

Oto 10 rzeczy, które możesz zrobić razem z dzieckiem, aby na całe życie zaszczepić mu ekologiczne nawyki:

1. Segregujcie śmieci – dzisiaj to fajna zabawa w kolory, a nawyk zostaje na zawsze.

2. Nazywajcie gatunki roślin i zwierząt – trudno troszczyć się i szanować coś, czego się nie zna.

3. Kupujcie odpowiedzialnie – wybierajcie produkty lokalne, wytwarzane etycznie, certyfikowane, a jeśli się uda, może nawet własnej produkcji. Nie kupujcie więcej, niż potrzebujecie.

4. Oszczędzajcie wodę – zakręcanie kranu w czasie mycia zębów, krótka kąpiel – to naprawdę ma sens.

5. Uprawiajcie wspólnie rośliny – warzywa, owoce, zioła, kwiaty – w zależności od miejsca, jakim dysponujecie.

6. Biercie udział w piknikach ekologicznych – dziecko zyska poczucie, że nie jesteście jedynymi, dla których ekologia jest ważna.

7. Twórzcie zabawki upcyklingowe – wycinanki ze skrawków, domki z pustych opakowań, instrumenty z butelek.

8. Ograniczcie używanie plastikowych słomek i sztućców oraz jednorazowej zastawy.

9. Nie kupujcie napojów w plastikowych butelkach – zabierajcie na spacer, do szkoły i pracy wodę przefiltrowaną w dzbanku, w bidonie lub gazowaną zrobioną w saturatorze.

10. Świadomie i jak najwięcej spędzajcie czas na dworze – nowe technologie niestety skutecznie odciągają dzieci od kontaktu z naturą.

UCZNIOWIE KLAS I A
SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 12
W OLSZTYNIE

CHOINKA ZACHWYCA NIE TYLKO STUDENTÓW

Ma niemal 4 metry wysokości i składa się z 19 okręgów, na których umieszczono około 2200 rulonów z papierowych gazet, częściowo ozdobionych złotą farbą. Taka jest tegoroczna, wyjątkowa choinka, którą podziwiać można w Bibliotece Uniwersyteckiej UWM w Olsztynie.

Ten ekologiczny projekt wpisuje się w filozofię „zero waste” i podkreśla zmieniający się świat mediów, gdzie papierowe dzienniki ustępują miejsca cyfrowym wydaniom.

Prace nad choinką rozpoczęły się kilka tygodni temu, a największym wyzwaniem było wypracowanie unikatowego pomysłu, który łączyłby w sobie tematykę biblioteczną, wiedzę i element zaskoczenia.

— Trochę zatoczyliśmy koło. Zaczynaliśmy od choinki z książek, a zakończyliśmy na gazetach. A to

dwie takie podstawowe rzeczy, które są w każdej bibliotece – mówi autorka koncepcji na stworzenie tegorocznego drzewka, Elżbieta Stawska z Biblioteki Uniwersyteckiej. — Mielśmy też szczęście, że dwa tygodnie wcześniej magicznie dostaliśmy masę czasopism przeznaczonych na makulaturę, które mogliśmy wykorzystać.

Nad projektem pracowały trzy osoby. Zaś nad ustawieniem choinki i wykończeniem tego niezwykłego dzieła – wsumie siedem.

— Zastanawialiśmy się, czy efekt będzie taki, jak

to sobie wymarzyliśmy. I chyba taki jest! Jesteśmy bardzo zadowoleni. Kolej-

ny raz chcieliśmy zrobić coś fajnego, by pokazać, że biblioteka to wcale nie

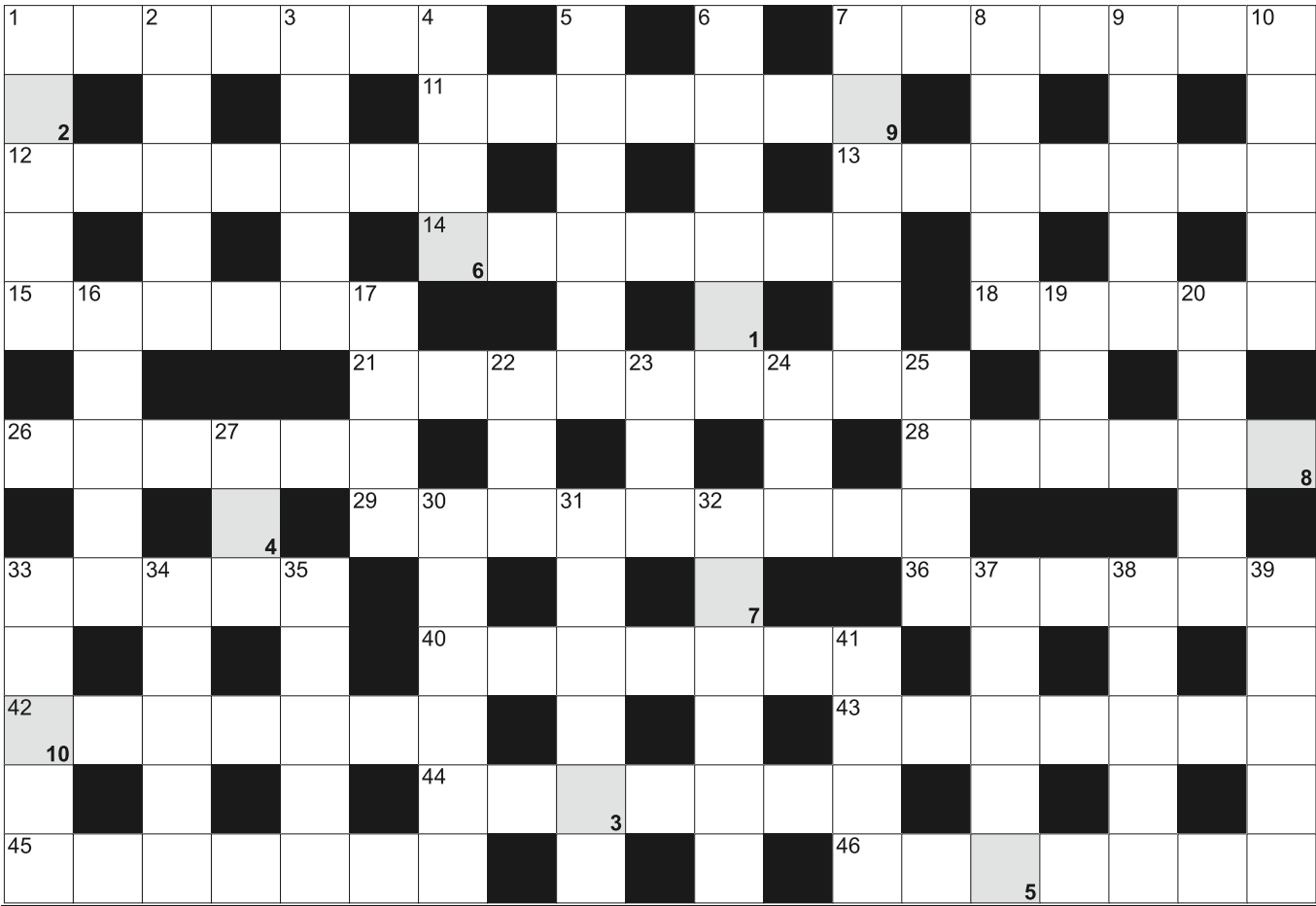
jest nudne miejsce. Pracują tu osoby, którym się chce i które chciałyby wyjść do ludzi, zaprosić ich do siebie w trochę inny sposób niż po to, by wypożyczyć książkę. A poza tym to ogromna satysfakcja stworzyć coś, co wielu osobom bardzo się podoba – dodaje.

Choinka z gazet jest częścią świątecznej tradycji Biblioteki UWM. A wszystko zaczęło się w 2011 roku.

— Mielśmy już choinki z książek, szuflad katalogowych, kart katalogowych, z origami, płyt CD, z dyskiek, komputerów czy butelek po wodzie

mineralnej. Była też specjalna choinka na dwudziestolecie Uniwersytetu – przypomina Maciej Rybnarzewski z Sekcji Promocji Biblioteki UWM. — To dziewiąta taka choinka, która wpisuje się w ten nasz cykl. Ale powiem szczerze, że w następnym roku chcielibyśmy jakoś to podsumować. Co roku podkreślamy, że strasznie trudno jest wymyślić coś nowego i nie wiemy, jaka będzie kolejna choinka, czy będzie w ogóle. Ale w tym roku wspieiliśmy się na szczyt naszej kreatywności.

ŹRÓDŁO: UWM FM

Krzyżówka klasyczna z hasłem

POZIOMO: 1) dawne terytorium zamorskie; 7) imię matki Juliusza Słowackiego; 11) zimnica, choroba przenoszona przez komary; 12) luźne notatki; 13) potocznie o rasowym koniu pełnej krwi angielskiej; 14) kwestionariusz sondażowy; 15) głos bociana; 18) kłkacz antarktyczny inaczej; 21) najmniejszy ziemski kontynent; 26) wytapiany tłuszcz; 28) religijna ceremonia, obrzęd; 29) żyją w Afryce; 33) drobna, młoda cebula; 36) królowa Bona, żona Zygmunta Starego; 40) rakija lub sake; 42) inaczej o śrubokręcie; 43) niedobór, deficyt tlenowy w środowisku; 44) urginia morska zwyczajowo; 45) postać błazna w commedia dell'arte; 46) zbędne kilogramy.

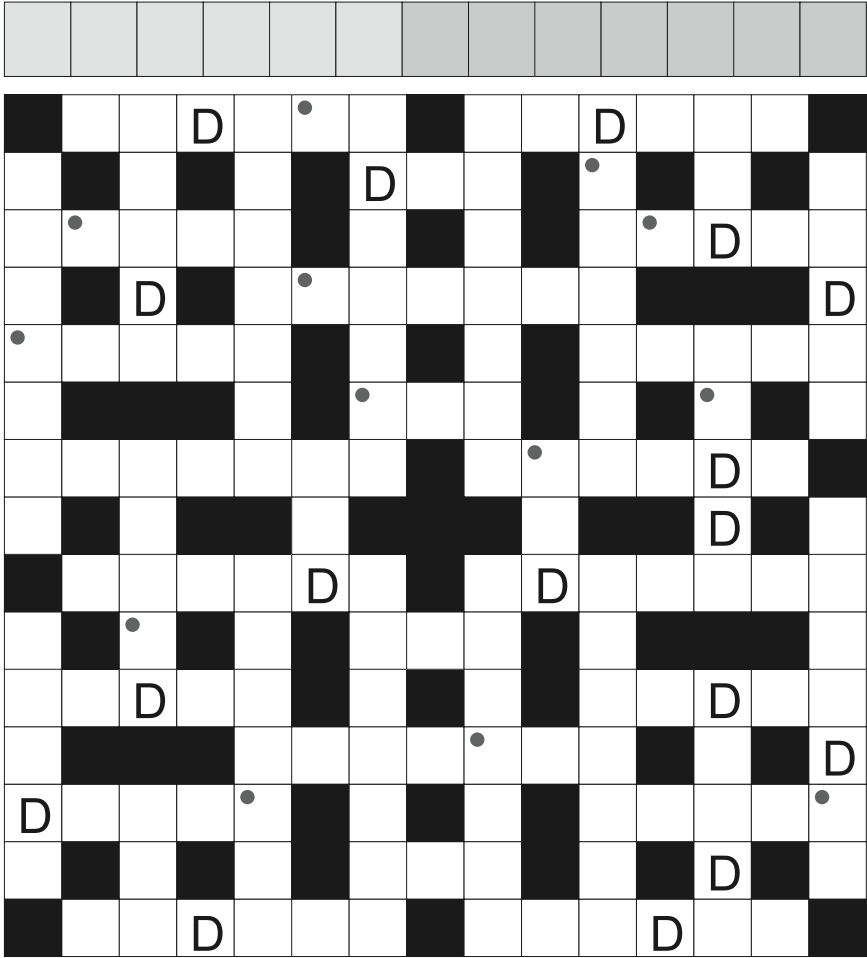
PIONOWO: 1) roślina z gałęziami, ale bez pnia; 2) wieś z "Chłopów" Reymonta; 3) nie wysoko; 4) inna nazwa miętkawki, ryby; 5) psia pietruszka, szaleń; 6) Daniel, prezydent Nikaragui; 7) afrykańska wyprawa myśliwska; 8) niewinny kwiat; 9) ma ciemną cerę; 10) Rubinstein, polski pianista; 16) świeca w parku; 17) w ręku kelnera; 19) błąd serwisowy tenisisty; 20) klarowny likier kminkowy; 22) angielski tytuł szlachecki; 23) bywa przestępny; 24) smaczny krewniak karpia; 25) bóg wojny w mitologii greckiej; 27) obawa, niepokój; 30) butla na perfumy; 31) japońska mafia; 32) Kutcher, aktor amerykański; 33) określona przez lekarza; 34) monumentalne malowidło ściennie; 35) strugał wiatraki w noweli Prusa; 37) skandynawska zatoka; 38) ojczyzna Puszkina; 39) inaczej manila, włókno; 41) rzeka w Marburgu.

Litery z pól od 1 do 10 utworzą hasło:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

JOLKA z HASŁEM

Na diagramie poniżej ujawniliśmy spółgłoskę "D". Miejsce wpisu haseł do odgadnięcia. Rozwiązaniem jest hasło z pól oznaczonych kropką, czytanych rzędami.

japońska łamigłówka z liczbami; słynne Muzeum Narodowe w Madrycie; samica wilka; pierwiastek o symbolu Rh; "Ptasie ..." Juliana Tuwima; odbicie światła; wynik mnożenia; Igor, autor "Chłopca z Salskich Stepów"; gazon, kwietnik w ogrodzie; gazety, radio i telewizja; słynna epopeja Wergiliusza z Eneaszem; zarządza upadłą firmą; jeden nie gasi pragnienia; ryba nazywana wątluszem; siedem w tygodniu; Janusz, autor serii komiksów "Kajko i Kokosz"; paraliżuje przed występem; ... Wasiak, Miss Polonia 1983; Siddhartha Gautama; prezydent Dwight Eisenhower krócej; siedemnasta litera alfabetu greckiego; przepływa przez Mielec; duży kraj z Odessą; Placido, hiszpański, śpiewak, tenor; waluta we Włoszech przed euro; rodzaj diody; część sondy pozostająca na orbicie; wkłady współników do spółki; syn Agamemnona i Klitajmestry; jedenasty znak zodiaku; węgierskie "morze"; pierwiastek V; sypią się z choinek; paskowy lub pocztowy; nakładać, ubierać koszulę; ma katar przez pyłki; chwyty na gitarę; fryzura z grubych, splątanych strąków; rekrutacja kandydatów do pracy lub szkoły; drużyna narodowa; o przystojniaku z ekranu; umowa kończąca spór.

Sprawdź się w SUDOKU: Wypełnij diagram 9×9 w taki sposób, aby w każdym wierszu, w każdej kolumnie i w każdym z dziewięciu pogrubionych kwadratów 3×3 znalazło się po jednej cyfrze od 1 do 9. Życzymy udanej zabawy!

3	4			2	6		8	
		1		7				
7	2		8			4	3	9
4		9	6			3		2
				1	9		7	
1				4	9			
			5	6	8			7
					2			5
2	5	4		9	7	8	6	3

5		7	9	4		1		
				3		2	7	6
	6				8			5
	8		6		4			
		5						3
9								2
7		8			9			
6							2	9
	4		5	8	1		6	

SUDOKU

	8			7	9	5	1	
6	7	3		1			8	
	1	5	6	4	8		7	2
	2	4			1			
			8	3		9		
	3				2			
		7	1					5
	4		7					
5				8	4	2		

1		8		6				
5	6				9	1	7	
	4	9		3			2	5
	3		7	5				
9		7	8	1				
		6	3			7		
6		4			5			1
2		1	6	8				
	8	5				2		7

								1
		5	7					
3	4		1	5	2		9	6
		4			5			
5				4	1			9
9			6	8	3	7	4	5
		2			7	6	5	3
						9		
1		3			9		2	

016

017

018

**WEEKENDOWY
REPERTUAR HELIOS**Centrum Handlowe Aura,
Olsztyn, al. Piłsudskiego 16

1084220tbr-a-M

Piątek, 15 grudnia

AKIRA w Helios ANIME / napisy: 16:30
WONKA / familijny / od 10 lat / dubbing: 12:00, 14:45, 17:30, 19:15
WONKA / familijny / od 10 lat / napisy: 16:20, 20:15
KICIA KOCIA pod choinkę / dubbing: 12:00, 13:30, 15:00
NÓŻ W NOCNEJ CISZY / napisy: 20:45
TROLLE 3 / dubbing: 12:00, 14:15, 15:45, 18:00
NAPOLEON / napisy: 15:15, 20:30
ŻYCZENIE / familijny / od 6 lat / dubbing: 12:15, 17:00
UWIERZ W MIKOŁAJA: 14:30, 18:30
IGRZYSKA ŚMIERCI: Ballada ptaków i węży / napisy: 12:30, 19:00
CHŁOPI: 19:30

Sobota, 16 grudnia

AKIRA w Helios ANIME / napisy: 16:30
WONKA / familijny / od 10 lat / dubbing: 12:00, 13:45, 14:45, 17:30, 19:15
WONKA / familijny / od 10 lat / napisy: 16:20, 20:15
KICIA KOCIA pod choinkę / dubbing: 10:45, 14:00
NÓŻ W NOCNEJ CISZY / napisy: 20:45
TROLLE 3 / dubbing: 10:15, 11:45, 14:15, 15:45, 18:00
NAPOLEON / napisy: 15:15, 20:30

**WEEKENDOWY
REPERTUAR
KINA AWANGARDA
W OLSZTYNIE****Piątek, 15 grudnia**

Wonka - prod. USA: godz. 17.45
Klub cudownych kobiet - prod. Wielka Brytania: godz. 18.00
Poprzednie życie - prod. USA: godz. 18.00
Kochanica króla Jeanne du Barry - prod. Francja: godz. 19.45
Nagle - prod. Francja, USA: godz. 19.45
Dogman - prod. Francja: godz. 20.00

Sobota, 16 grudnia

Święto ognia - prod. Polska: godz. 16.00
Wonka - prod. USA: godz. 16.00
20 000 gatunków pszczoł - prod. Hiszpania: godz. 16.00
Poprzednie życie - prod. USA: godz. 17.45
Kochanica króla Jeanne du Barry - prod. Francja: godz. 18.00

ŻYCZENIE / familijny / od 6 lat / dubbing: 10:00, 12:15, 17:00
UWIERZ W MIKOŁAJA: 14:30, 18:30
IGRZYSKA ŚMIERCI: Ballada ptaków i węży / napisy: 12:30, 19:00
CHŁOPI: 11:15, 19:30

Niedziela, 17 grudnia

FILMOWE PORANKI: Tomek i Przyjaciele, cz. 2: 10:30
Śnieżne Boże Narodzenie z ANDRÉ RIEU / napisy: 15:30
AKIRA w Helios ANIME / napisy: 16:30
WONKA / familijny / od 10 lat / dubbing: 11:00, 11:45, 13:45, 14:45, 17:30, 19:15
WONKA / familijny / od 10 lat / napisy: 16:20, 20:15
KICIA KOCIA pod choinkę / dubbing: 12:30, 14:00
NÓŻ W NOCNEJ CISZY / napisy: 20:45
TROLLE 3 / dubbing: 10:15, 12:00, 14:15, 15:45, 18:00
NAPOLEON / napisy: 12:30, 20:30
ŻYCZENIE / familijny / od 6 lat / dubbing: 10:00, 12:15, 17:00

UWIERZ W MIKOŁAJA: 14:30, 18:30
IGRZYSKA ŚMIERCI: Ballada ptaków i węży / napisy: 19:00
CHŁOPI: 19:30

Klub cudownych kobiet - prod. Wielka Brytania: godz. 18.15
Sound of Freedom. Zew wolności - prod. USA, Meksyk: godz. 19.45
The Palace - prod. Francja, Włochy: godz. 20.00
Nagle - prod. Francja, USA: godz. 20.00

Niedziela, 17 grudnia

Święto ognia - prod. Polska: godz. 16.00
Wonka - prod. USA: godz. 16.00
20 000 gatunków pszczoł - prod. Hiszpania: godz. 16.00
Poprzednie życie - prod. USA: godz. 17.45
Kochanica króla Jeanne du Barry - prod. Francja: godz. 18.00
Klub cudownych kobiet - prod. Wielka Brytania: godz. 18.15
Sound of Freedom. Zew wolności - prod. USA, Meksyk: godz. 19.45
The Palace - prod. Francja, Włochy: godz. 20.00
Nagle - prod. Francja, USA: godz. 20.00

15 GRUDNIA**Swing, swing, swing...****Olsztyn**

Wystąpią:

» Wojciech Myrczek, Patrycja Kunert – śpiew
» Orkiestra Jazzowa Filharmonii Warmińsko-Mazurskiej – kierownictwo muzyczne Bartosz Smorągiewicz
» Janusz Ciepliński – prowadzenie koncertu

W programie najsłynniejsze standardy muzyki swingowej m.in.: In The Mood – Glenn Miller; Strangers In

The Night – Bert Kaempfert (wykonywany przez Franka Sinatra); St. Louis Blues – W. C. Handy (wykonywany przez Nat „King” Cole); Just One Of Those Things – Cole Porter – (wykonywany przez Nat „King” Cole), Cheek To Cheek – Irving Berlin; Feeling Good – Anthony Newley and Leslie Bricusse (wykonywany przez Nina Simone); Chattanooga Choo Choo – Glenn Miller.

Godz. 19.00, Filharmonia Warmińsko-Mazurska, ul. Głowackiego 1.

15 GRUDNIA**Jarmark Bożonarodzeniowy (dzień I)****Program:**

15.00 Start Wydarzenia
15.00-20.00 Tworzenie rzeźb lodowych przez uczniów Liceum » Plastycznego w Olsztynie
15.00-17.15 Występy artystyczne (występy wokalne, pokazy taneczne)
17.15-17.30 Dobro masz w sobie - spotkanie z RCKiK
17.30-17.45 Święta tuż, tuż - spotkanie ze świętami Bożego Narodzenia na Warmii
17.45-18.15 Jasełka SP13
18.15-18.45 Występ Chóru Apasjonata - pastoralki, kolędy
18.45-19.00 Oficjalne otwarcie jarmarku, powitanie warmińskiego Mikołaja
19.00-19.30 Animacje z warmińskim Mikołajem
19.30-20.30 Magdalena Bobel - koncert przez fale radiowe, czyli największe hity radiowe
20.00 Awangardowe Kino Świąteczne - Restauracja Plankton
20.30-21.30 Zespół Let`s Dance - koncert przez fale radiowe, czyli największe hity radiowe
Godz. 15.00, Przy Centrum Rekreacyjno-Sportowe Ukiel, ul. Kapitańska 23.

15 GRUDNIA**Kolędowanie****Dywity**

Przedświąteczne spotkanie z kolędą

W programie:

— Występ zespołu wokalnego Cantemus
— Kolędowanie po warmińsku w wykonaniu uczniów Szkoły Podstawowej w Dywitach
— Występ uczniów Szkoły Muzycznej w Dywitach
— Wspólne kolędowanie
— Poczęstunek

Godz. 17.00, Sala GOK w Dywitach.

15 GRUDNIA**CEiIK Koncertowo: Daria ze Śląska****Olsztyn**

Daria ze Śląska to nowa twarz na polskiej scenie muzycznej, która w bardzo krótkim czasie zdobyła wielką popularność. Pio-

senki Darii są pełne wrażliwości, szczerości i wyjątkowego nastroju. Daria ze Śląska, a dokładniej Daria Ryzek-Zajac, pochodzi z Katowic. Zadebiutowała w 2022 roku. Po ciepłym przyjęciu przez słuchaczy i krytykę wystąpiła gościnnie na trasie „Holiday Tour” Korteza, podczas której zagrała swoje pierwsze koncerty przed większą publicznością.

Godz. 19.00, Aula im. A. Wasilewskiej, ul. Kościńskiego 11.

15 GRUDNIA**Otwarcie wystawy „Jazz w anegdocie”****Olsztyn**

Wystawa „JAZZ w ANEGDOCIE” to fascynująca podróż do świata jazzu ukazana w niezwykle oryginalny sposób. Ekspozycja ta składa się z 40 prac plastycznych: fotografii Andrzeja Rumianowskiego oraz grafik Julii Rumianowskiej okraszonych humorystycznymi anegdotami opowiedzianymi przez samych artystów. Dzięki

temu ta wystawa to unikalne połączenie sztuki wizualnej i opowieści z kulaarów jazzowych scen. Warto dodać, że premiera tego wydarzenia miała miejsce 19 maja 2018 roku podczas Nocy Muzeów w warszawskim Zamku Królewskim, co podkreśla jej wyjątkowy charakter.

Każda z 40 plansz to osobna opowieść przedstawiona za pomocą aparatu fotograficznego i opisu często zabawnej historii, przetłumaczone na język angielski przez Marka Shepherd. To sprawia, że wystawa staje się przystępna zarówno lokalnych melomanów, jak i międzynarodowej publiczności.

Godz. 18.00, FILARTmonia FWM, ul. Głowackiego 1.

16 GRUDNIA**Warsztaty fotograficzne PORUSZENIE****Olsztyn**

Interesujesz się fotografią? Nie może Cię zabraknąć na tym wyjątkowym wydarzeniu!

Warsztaty fotograficzne

PORUSZENIE organizowane wraz z Gdynską Szkołą Filmową.

Podczas dwudniowych zajęć uczestnicy poznają tajniki fotografowania w studiu w świetle błyskowym i ciągłym.

Godz. 8.00, Centrum Szkoleń Branżowych ZDZ w Olsztynie, ul. Lubelska 33c.

16 GRUDNIA**Zapamiętani - Teatr Kloszart****Olsztyn**

“Zapamiętani: W poszukiwaniu skarbu Białobrodego Lwa” to opowieść o przygodach Nadziei Niezapominalskiej. Króliczki z wielkim marzeniem i równie wielkim problemem. „Zapamiętani” to barwna, pełna emocji bajka teatralna, która porusza serca zarówno dzieci, jak i dorosłych. Przeplatając elementy magii, humoru i nauki życiowej, przedstawienie ukazuje, że czasem najważniejsze skarby kryją się nie w zapamiętanych słowach, ale w niezapomnianych chwilach, które tworzymy razem z innymi. Podczas tego magicznego spektaklu, widzowie będą świadkami transformacji postaci, odkrywania nowych, głębokich przyjaźni i przełamywania uprzedzeń. „Zapamiętani” to nie tylko opowieść o poszukiwaniu tajemniczego owocu, ale także o poszukiwaniu samego siebie i odważnym podążaniu za marzeniami.

Godz. 13.00, Aula Teatralna im. Profesora Bohdana Głuszcza w Centrum Nauk Humanistycznych, ul. Kurta Obizta 1.

KONSTAŁ PRODUCENT

**GARAŻE blaszane
BRAMY garażowe
KOJCE dla psów**

Najniższe **CENY**
Różne wymiary
Transport cały kraj
Montaż **GRATIS**
Dogodne **RATY**

89-650-30-43 85-733-60-26
29-642-34-61 55-621-23-38
512-853-323
www.konstal-garaze.pl

28230ttr-a-G

ZWIERZĘTA

sprzedam

KURY nioski, 601-431-641

NIERUCHOMOŚCI

sprzedam

WWW.DOMKIANGIELSKIE.PL 503-103-703

zamienię

WWW.ZAMIANY.OLSZTYN.PL, mieszkań, domów, 603-584-180

PRACA

dam pracę

POMOCNIKA budowlanka, 602-172-613

PRACA w gospodarstwie rolnym, 694-194-504

W gospodarstwie rolnym, wysokie wynagrodzenie, 695-616-300

ZATRUDNIĘ w gospodarstwie, 501-172-462

szukam pracy

POSPRZĄTAM biura, pomoc starszej osobie, 600-251-607

AUTO-MOTO

sprzedam

MERCEDESA CLA, 605-137-249

kupię

SKUP AUT!!! NAJWYŻSZA CENA TEL. 730 750 266

RÓŻNE

sprzedam

ŚWIERK srebrny na choinkę ok.3m wyręb we własnym zakresie, 518-572-149

GAZETA OLSZTYŃSKA
tel. **885 998 201**
reklama@gazetaolsztynska.pl

pożegnania.net
Wyraź swój żal i zapal wirtualną świeczkę

GAZETA OLSZTYŃSKA

380-314190pb1-b-M

Z głębokim smutkiem zawiadamiamy, że 13 grudnia 2023 r. odeszła od nas na zawsze Nasza Kochana Mama, Babcia i Prababcia

ś. † p.

Anna Ciszewska

Uroczystości pogrzebowe rozpoczną się 16 grudnia 2023 r. (sobota) o godz. 13.00 w kościele pw. Miłosierdzia Bożego przy ul. Barcza w Olsztynie. Następnie o godz. 14.00 nastąpi pochowanie urny z Prochami na cmentarzu komunalnym przy ul. Poprzecznej.

Pograżona w żałobie rodzina

2315230pb1-a -P

*Życie to czas, w którym szukamy Boga.
Śmierć to czas, w którym Go znajdujemy.
Wieczność to czas, w którym Go posiadamy...*

Św. Franciszek Salezy

380-mp-otr-6786a-M

Drogiej Koleżance

Małgorzacie Banaś
wyraży szczerego współczucia z powodu śmierci

Mamy
składają
Dyrekcja i Pracownicy V Liceum Ogólnokształcącego im. Wspólnej Europy w Olsztynie

2320230pb1-a -P

Ze smutkiem przyjęliśmy wiadomość o śmierci

Mirosława Popko
Rodzinie, Najbliższym oraz Współpracownikom
składamy wyrazy współczucia.
Patrik Trochimiuk oraz współpracownicy

2319230pb1-a -P

Można odejść na zawsze, by stale być blisko.
Ks. Jan Twardowski

Pani
Hannie Winkel
wyraży głębokiego współczucia w trudnych chwilach po śmierci

Mamy
składają
Prezes, Dyrektor oraz wszyscy współpracownicy z Sądu Rejonowego w Olsztynie

2317230pb1-a -P

ARKA
USŁUGI POGRZEBOWE
Elżbieta Michałowska Anna Michałowska

OLSZTYN (Zatorze), ul. M. Zientary-Malewskiej 2A
☎ **89 534 72 42, 605 635 908**

OLSZTYN (Jaroty), ul. Herberta 16/24
(wejście od Wilczyńskiego, naprzeciw „Medyka”)
☎ **89 526 66 01, 605 665 909**

www.arkaolsztyn.pl

Całodobowy przewóz zmarłych

6146190pb1-i-M

ARKADIA
Olsztyn, ul. Jagiellońska 52/85
tel. **89 526 67 53, 665 175 125**
całodobowe przewozy zmarłych

www.zuparkadia.olsztyn.pl

Gwarantujemy godną i kulturalną posługę

1039230pb1-c-P

SACRUM
KOMPLEKSOWE USŁUGI POGRZEBOWE
ANDRZEJ DĄBROWSKI
Olsztyn, ul. Limanowskiego 18/2
☎ **89 67 77 100, kom. 530 308 308**

GODNIE - SOLIDNIE - Z SZACUNKIEM

Całodobowy przewóz zmarłych

3205200pb1-d-M

TU ZLECISZ ZAMIESZCZENIE NEKROLOGU LUB KONDOLENCJI W „GAZECIE OLSZTYŃSKIEJ” I „DZIENNIKU ELBLĄSKIM”

NEKROLOGI (wymagany akt zgonu). Terminy przyjęć*:
• na poniedziałek – do piątku do godz. 15.00
• na wtorek, środę, czwartek, piątek – dnia poprzedniego w godz. 7.00-15.00
* Dotyczy Biura Ogłoszeń w Olsztynie, plac Józefa Bema 5

KONDOLENCJE
(wymagany dowód osobisty osoby nadającej) ukazują się w ciągu trzech dni od chwili nadania

Biuro Ogłoszeń, **OLSZTYN, plac Józefa Bema 5**
czynne w godz. 7.00-15.00, soboty – nieczynne
tel. **514-800-517**, b.ogloszen@gazetaolsztynska.pl

www.pozegnania.net

Biuro Ogłoszeń, **ELBLĄG, ul. Rybacka 35**
tel. 55-236-18-02
pon.-pt. godz. 8.00-16.00

380-289190pb1-C-M

nadajogloszenie.pl

nie musisz
wychodzić
z domu...

mp-xxpo-7491-c-2x4-M

MAŁA PIŁECZKA, WIELKIE EMOCJE

TENIS STOŁOWY Drużyna Oldboys Mlexer Elbląg w meczu na szczycie III ligi rozgromiła 16:2 LZS Lubawa. Do gry o awans dołączył Dekorglass Działdowo, który w Orniecie pokonał 12:6 OKTS Budom. W II lidze nadal bez punktu jest AZS UWM Olsztyn.

W poprzednim sezonie Mlexer był bliski barażu o II ligę, jednak ze względów organizacyjnych musiał się z niej wycofać i wrócić do trzecioligowych stołów. W tym sezonie Oldboys Mlexer tylko raz stracił punkty - na inaugurację ligi zremisował 9:9 z Dekorglassem. Później elblążanie zwyciężali kolejno AZS UWM II Olsztyn, młodzieżowy zespół Mlexera, Ostródziankę Ostróda, Budom Orneta i teraz lubawski LZS.

Do Lubawy elblążanie pojechali „na galowo”, na czele z Ryszardem Grzelakiem. Utytułowany zawodnik pewnie pokonał wszystkich rywali i poprowadził Mlexera do piątego zwycięstwa, dzięki temu świąteczno-noworoczną przerwę w rozgrywkach Elbląg spędzi na fotelu lidera.

Ciekawie było też w Orniecie, gdzie Budom podejmował trzeci zespół Dekorglassu. Mecz w hali OSiR przy Sportowej 7 cieszył się sporym zainteresowaniem lokalnych kibiców, głównie za sprawą Xu Wenlianga, który jeszcze do niedawna występował w Superlidze. Wenliang zagrał tylko w deblu z Adamem Piotrowskim, w którym pokonali Wojciecha Chrzęszcza i Krystiana Kawiaka 3:2. Przez cztery sety pojedynku był bardzo wyrównany, jednak w decydującej odsłonie grający szkoleniowiec Dekorglassu wziął odpowiedzialność na swoje

Ryszard Grzelak z Mlexera poniósł tylko jedną porażkę w tym sezonie

barki i w tie-breaku doprowadzanie triumfowali aż 11:1.

W obu drużynach najlepiej zaprezentowali się Krzysztof Buczyński i Michał Lipowski. Pierwszy pokazał w Orniecie kawał dobrego tenisa stołowego, a jego mecze zwiastowały wiele długich i emocjonujących wymian, drugi zdobył zaś komplet punktów, pokonując m.in. Wojciecha Chrzęszcza - lidera rankingu indywidualnego.

• Wyniki 6. kolejki III ligi: LZS Lubawa - Oldboys Mlexer Elbląg 2:16 (punkty dla Lubawy: Szymon Borkowski 1, Tomasz Golder 0,5, Robert Nadrowski 0,5; punkty dla Mlexera: Ryszard Grzelak 4,5, Tomasz Libura 4, Piotr Derkowski 4, Krystian Grzelak 3,5); Budom Orneta - Dekorglass III Działdowo 6:12 (punkty dla Budomu: Wojciech Chrzęszcz, Krzysztof Buczyński, Alicja Niedźwiecka, Andrzej Dzikowski, Piotr Macyra, Krystian Kawiak; punkty dla Dekorglassu: Michał Lipowski 4,5, Adam Piotrowski 4,5, Kryspin Stolarczyk 1,5, Mi-

chał Walasek 1, Xu Wenliang 0,5. Mecz Ostródzianka II - AZS UWM II został przełożony na 10 stycznia, pauzował Mlexer Elbląg.

• 7. kolejka, 13 stycznia (g. 17): AZS UWM II - Budom, 14 stycznia (II): Dekorglass III - LZS Lubawa, Mlexer - Ostródzianka II; pauza: Oldboys Mlexer Elbląg.

III LIGA			
1. Oldboys	6*	11	85:23
2. Lubawa	5	8	56:34
3. Dekorglass III	4	6	42:30
4. AZS UWM II	4	3	29:43
5. Mlexer	5	2	35:55
6. Budom	5	2	35:55
7. Ostródzianka II	3	0	6:48
* liczba rozegranych meczów			

* W II lidze mężczyźni Polmlek OSiR Lidzbark Warmiński walczy o awans, Piłeczka Pisz walczy o utrzymanie, a AZS UWM Olsztyn zamyka tabelę.

W 8. kolejce Piłeczka na wyjeździe uległa aż 1:9 Spójni Warszawa. Nic w tym jednak dziwnego, bo gospodarze to drużyna z górnych rejonów tabe-

li, a dla beniaminka z Pisz drużyny tej jakości są ogromnym wyzwaniem. Wynik mógł być odrobinę lepszy, gdyż Sebastian Nogacki prowadził z Markiem Łuczajem 2:0 w setach 19:7 w trzecim, jednak nie wykorzystał szansy i przegrał 2:3.

W meczu rozegranym awansem Polmlek OSiR pokonał 7:3 SRS Łomna. Ekipa z Warmii i Mazur zajmuje czwarte miejsce w tabeli i jest zdecydowanie największą niespodzianką rozgrywek. Natomiast wciąż bez punktu jest drugoligowiec z Olsztyna, który tym razem przegrał 1:9 z aspirującym do awansu GKTS Wiązowna. Honorowy punkt zdobył Jacek Świtalski.

>>> Wyniki 8. kolejki: Spójnia - Piłeczka 9:1, Spójnia II - IKRTS Józefów 2:8, Polmlek OSiR - Łomna 7:3, Return Piaseczno - Tęcza Budki Piaseckie 6:4, Wiązowna - AZS UWM 9:1, Bogoria II Grodzisk Mazowiecki - Kozienice (6 stycznia).

II LIGA			
1. Wiązowna	8*	16	68:12
2. Kozienice	7	12	49:21
3. Bogoria II	7	11	52:18
4. Polmlek	7	11	43:27
5. Spójnia	8	10	53:27
6. Józefów	8	10	44:36
7. Return	8	9	41:39
8. Tęcza	7	5	29:41
9. Łomna	8	4	28:52
10. Piłeczka	8	2	24:56
11. Spójnia II	8	0	18:62
12. AZS UWM	8	0	11:69
* liczba rozegranych meczów			

* W Superlidze - po wyjazdowym zwycięstwie 3:0 nad Akademią Zamojską - Dekorglass Działdowo awansował na trzecie miejsce, a przy okazji dokonał się podział ligi na Grupę Mistrzowską i Spadkową. W tej pierwszej w drugiej fazie sezonu zagrają zespoły z miejsc 1-6., czyli są to - oprócz Dekorglassu - Dartom Bogoria Grodzisk Mazowiecki, Polski Cukier Gwiazda Bydgoszcz, Olimpia-Unia Grudziądz, Petralana Polonia Bytom i Dojlidy Białystok. Z tymi zespołami zagrają podopieczni trenera Michała Dziubańskiego o jak najlepsze rozstawienie przed play-offami, w których wezmą udział także dwie

najlepsze ekipy z Grupy Spadkowej.

Dekorglass jest mistrzem Polski z 2021 roku, srebr-

nym medalistą z 2016, 2019 i 2023 roku oraz brązowym z 2015, 2017, 2018, 2020 i 2022 roku. **wc**

Prezydent Olsztyna

podaje do publicznej wiadomości
wyciąg z ogłoszenia o kolejnym
przetargu ustnym nieograniczonym
na zbycie nieruchomości Gminy Olsztyn

Oznaczenie nieruchomości według księgi wieczystej oraz katastru nieruchomości	Lokal mieszkalny nr 4, znajdujący się na I piętrze budynku nr 7, położonego przy ul. Staromiejskiej w Olsztynie wraz ze sprzedażą udziału 195/1000 w częściach wspólnych budynku oraz sprzedażą udziału 195/1000 w gruncie (obręb 64, działka nr 60, o pow. 160 m ² , zapisana w księdze wieczystej nr OL10/00009938/0).
Powierzchnia nieruchomości	Powierzchnia użytkowa lokalu mieszkalnego - 58,60 m ²
Przeznaczenie nieruchomości	Sprzedaż lokalu mieszkalnego w trybie przetargu ustnego nieograniczonego
Cena wywoławcza	200 000,00 zł
Termin i miejsce przetargu	19 stycznia 2024 r. o godz. 10.30 w siedzibie Urzędu Miasta Olsztyna, pl. Jana Pawła II 1, w sali 219, II piętro
Wysokość wadium	20 000,00 zł należy wpłacić na rachunek Urzędu Miasta Olsztyna prowadzony przez Bank Handlowy S.A., nr rachunku 77 1030 1508 0000 0008 2300 1003, do dnia 15 stycznia 2024 r. Wpłacone wadium winno znajdować się w dniu 15 stycznia 2024 r. na rachunku Urzędu Miasta Olsztyna
Miejsce wywieszenia i publikacji ogłoszenia o przetargu	Pełna treść ogłoszenia dostępna jest w internecie, pod adresami www.olsztyn.eu, infopublikator.pl oraz w Biuletynie Informacji Publicznej, prowadzonym przez Urząd Miasta Olsztyna, pod adresem umolsztyn.bip.gov.pl i na elektronicznej tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Olsztyna
Szczegółowych informacji o przetargu udziela:	Wydział Geodezji i Gospodarki Nieruchomościami Urzędu Miasta Olsztyna, pl. Jana Pawła II 1, pokój 111, I piętro, tel. (89) 527-31-11 wew. 371 lub (89) 535-32-15. W celu obejrzenia lokalu przed przetargiem należy skontaktować się z Zakładem Lokali i Budynków Komunalnych w Olsztynie pod numerem telefonu (89) 533-36-26 lub (89) 526-28-20

Beniaminek z Pisz dzielnie walczy o utrzymanie w II lidze

SYGNAŁEM BĘDZIE WYSTRZAŁ Z ARMATY

BIEGI \\ To będzie niezwykle barwne zakończenie roku, bo powracający w zupełnie nowej odświeżonej i lokalizacji Mazurski Bieg Sylwestrowy to gwarancja wielu sympatycznych niespodzianek. Natomiast już w sobotę w Elblągu kolejny Bieg na Orientację.

Uczestnicy giżyckiego Biegu Sylwestrowego, którzy wykażą się największą fantazją, otrzymają atrakcyjne nagrody w postaci voucherów na sprzęt sportowy

30 grudnia, dystans 5 kilometrów w wersji bieg lub marsz - oto Bieg Sylwestrowy w pigułce. Szybka i widowiskowa trasa zabierze uczestników na wycieczkę po giżyckich atrakcjach turystycznych, prezentując wszystko to, co w Mazurach absolutnie najcenniejsze, czyli wodę, lasy i historyczne obiekty. Całe wydarzenie zlokalizowane będzie nad Kanalem Łuczajskim, przy Zabytkowym Moście Obrotowym i zamku krzyżackim Hotel St. Bruno.

Poprzednia edycja Biegu Sylwestrowego odbyła się w 2015 roku w Kruklinie w powiecie giżyckim. I chociaż frekwencja była więcej niż przyzwoita, bo dobijała do 200 osób, to impreza zapadła w ośmioletni sen.

Jednak teraz odżyła w Giżycku. - Władze miasta znalazły Bieg Sylwestrowy i doceniły jego walory pro-

mocyjne, dlatego uznały, że chcą go mieć u siebie - wyjaśnia Bartłomiej Osior, organizator biegu. - Cieszymy się, bo jest to świetna lokalizacja i historyczna trasa, bowiem wokół niej jest wiele giżyckich zabytków, m.in. most obrotowy i zamek krzyżacki. Na pewno dla osób spoza Giżycka będzie to dodatkowa atrakcja - przypuszcza pan Bartłomiej, który przypuszcza, że w biegu weźmie udział około 200 osób. - M.in. liczę na tych, którzy przyjadą na Mazurach, by spędzić tu okres świąteczno-sylwestrowy.

Zapisy wciąż trwają, jednak maksymalnie może w biegu wziąć udział 200 zawodników. Jeśli limit nie zostanie wyczerpany, wtedy będzie się można zapisać nawet tuż przed startem.

- Jest to impreza inna niż wszystkie, bo nie nastawiamy się na wyniki sportowe, chociaż nikomu

oczywiście nie zabraniamy bicia rekordów - dodaje Bartłomiej Osior. - Przede wszystkim liczyć się będzie dobra zabawa, stąd pomysł na efektowne przebrania. My też, jako organizatorzy, przebijemy się, bo chcemy ten koniec roku wspólnie poświętować.

Początek biegu zaplanowany jest na godzinę 14, a sygnałem do startu będzie... wystrzał z armaty, po którym biegacze i chodźlarze traktem Świętego Brunona oraz fragmentem Mazurskiej Pętli Rowerowej ruszą w kierunku Twierdzy Boyen, mijając po drodze Krzyż Świętego Brunona i wierz widokową, będącą „okiem” na Jezioro Niegocin.

Do nigdy niezdołanej Twierdzy Boyen uczestnicy dostaną się Bramą Kętrzyńską. Na dziedzińcu bastionu Miecz, przy okazałym Koszarowcu, zlokalizowany będzie punkt odżywczy. Kilkadziesiąt

metrów dalej Bramą Giżycką biegacze opuszczają twierdzę i ruszą w kierunku mety.

Każdy uczestnik otrzyma ocieplaną opaskę na głowę, ciepły posiłek, drożdżówkę, gorące napoje i przede wszystkim oryginalny pamiątkowy medal. Ci, którzy szykując swoje przebrania, wejdą na wyżyny kreatywności, dodatkowo będą mogli liczyć na bardzo atrakcyjne nagrody w postaci voucherów na sprzęt sportowy. Ceremonia dekoracji odbędzie się w szampańskiej atmosferze w Oranżerii Hotelu St. Bruno. Udział w biegu zapowiedział m.in. gospodarz całego wydarzenia burmistrz Giżycka Wojciech Iwaszkiewicz, który już szykuje formę i... karnawałową kreację!

Regulamin, formularz zapisów i wszystkie szczegóły dostępne są na stronie www.elektronicznezapisy.pl oraz na pro-

filu facebook Mazurski Bieg Sylwestrowy.

Do Biegu Sylwestrowego jeszcze sporo czasu, natomiast już w sobotę o godz. 10 w elbląskim Parku Modrzewie odbędzie się druga runda Biegów na Orientację, w której może wziąć udział każdy, bez względu na wiek.

Zapisy będą prowadzone na miejscu w biurze zawodów przy Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej na ulicy Mazurskiej 6, a udział jest bezpłatny.

Podczas każdej rundy organizatorzy dopasowują trasę do wieku uczestników oraz ich doświadczenia w biegach na orientację. Zawodnicy będą walczyć każdorazowo

o medale, które przyznawane będą w kilku kategoriach: kobiety, mężczyźni, dzieci (z podziałem na wiek) oraz rodziny. Można biegać, chodzić, spacerować

z kijkami, indywidualnie, z rodziną, ze znajomymi, a nawet z psem. Zasady są bardzo proste, ponieważ celem każdego uczestnika lub uczestniczki jest pokonanie trasy poprzez odnajdywanie ukrytych punktów kontrolnych. Do pomocy uczestnicy otrzymają szczegółową mapę.

Biegi na orientację są cykliczną imprezą organizowaną przez Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Elblągu oraz Elbląski Klub Orienteeringu Gryf.

WYBORY, NOWE WŁADZE, SPORT

Tym razem tekst inny niż zwykle. W tym miejscu piszę o sporcie, a nigdy o polityce i dziś też nie zamierzam. Chcę tylko odnotować, co dzieje się na „odcinku sportowym”, gdy chodzi o nowe polityczne rozdanie.

Na razie za nami dosłownie pierwsze godziny i dni nowej koalicji u steru. Siłą rzeczy nie sport wybija się na pierwszy plan. Zaobserwowałem

pewien dualizm poglądów, gdy chodzi nawet nie tyle o całą opozycję (dziesięć partii skupionych na trzech listach), ile wśród głównej partii w obozie nowej władzy. Oto najpierw szereg posłów tej formacji (była snowboardzistka, ekstrainer narciarski i były prezes klubu żużlowego) skrytykowali ideę Letnich Igrzysk Olimpijskich w naszym kraju. Chyba trochę na zasadzie, że jak PiS w prawo - to my w lewo. Jak mówiono w moim domu rodzinnym, gdy byłem małym dzieckiem: „Na złość babci odmrozę sobie uszy”. A tymczasem szef rządu w swoim exposé do idei IO na terytorium Rzeczypospolitej

odniósł się dość pozytywnie. Skądinąd podobnie było w innej sferze: zmian w Traktatach Europejskich, gdzie nasi koledzy z ówczesnej opozycji krytykowali PiS za sceptycyzm do tych zmian, po czym kandydat na premiera (obecnie Prezes Rady Ministrów) niespodziewanie dla niektórych zapowiedział, że jego europostawie zagłosują przeciwko tej „traktatowej rewolucji” i tak się też stało w Strasburgu, gdzie obecna większość sejmowa (a raczej jej większość) zagłosowała, jak była większość sejmowa. Ta zmiana frontu w sprawie igrzysk pokazuje, że jak opadnie kampanijny kurz oraz wyborcze

emocje, a także powyborcze emocje związane z tworzeniem rządu będą mniejsze, to może okaże się, że pewne inicjatywy, pomysły, działania podejmowane przez poprzedni rząd nie będą musiały trafiać na śmietnik tylko dlatego, że zrobili to czy zainicjowali „tamci”, a nie „ci”. Oby tak się stało. Polski sport potrzebuje bowiem kontynuacji i jedności. Nie tylko w kontekście przyszłorocznych Letnich Igrzysk w Paryżu czy starań o IO w Polsce za trzynastą (lub więcej) lat, tylko w ogóle: zawsze i wszędzie. Sport musi być ponad polityką - na ile się da, oczywiście. A im więcej się da, to tym lepiej...

RYSZARD CZARNECKI

REKLAMA

Handlowe
Niedziele

17 grudnia **gracja**
w godz. 9⁰⁰-15⁰⁰

* Wycięty z gazety kupon rabatowy ważny tylko w niedzielę 17.12.2023 r.

Z tym ogłoszeniem kupisz
BEZ MARŻY!*

NAJWIĘKSZA HURTOWNIA ODZIEŻY W OLSZTYNIE
ul. Wyszyńskiego 7
tel. 89 534 63 52

www.gracjaolsztyn.pl

NADCHODZI HISTORYCZNA CHWILA

SIATKÓWKA\\\\ Długo na ten moment czekali olsztyńscy sportowcy i kibice, ale w końcu się doczekali! W niedzielę w Uranii w meczu PlusLigi znowu zagrają siatkarze Indykpolu AZS, a ich rywalem w tym historycznym meczu będzie LUK Lublin.

Do tej pory uważa się, że największa frekwencja w Uranii na meczach siatkarszych była w 1991 i 1992 roku, kiedy w finale mistrzostw Polski olsztynianie rywalizowali z AZS Częstochowa. Co prawda Urania miała wtedy jedynie około dwóch tysięcy miejsc, ale kibiców weszło zdecydowanie więcej.

NIKT JEDNAK NIE WIE, ILU ICH TAK NAPRAWDĘ BYŁO, JEDNI MÓWIĄ O TRZECH TYSIĄCACH, INNI O CZTERECH, A SĄ I TACY, KTÓRZY DALIBY SOBIE RĘKĘ UCIAĆ, ŻE DO URANII WESZŁO OKOŁO PIĘCIU TYSIĘCY WIDZÓW.

Trudno w to uwierzyć, bo olsztyńska hala nie była przecież z gumy, więc tak naprawdę nikt nie wie, jaki jest olsztyński rekord frekwencji na meczu siatkarszym. Jednak w niedzielę na pewno będzie rekordowo, bo w błyskawicznym tem-

pie sprzedano wszystkie (ponad 4000) bilety!

Trudno się dziwić, bo ten mecz bez wątpienia przejdzie do historii olsztyńskiego sportu, tym bardziej że nie będzie to typowa plusligowa niedziela. Mecz zaczyna się o godz. 17.30, ale klub zaprasza do Uranii już od godziny 16, a 30 minut później zacznie się Siatkarska Gala, podczas której będą m.in. występy artystyczne i spotkanie z siatkarskimi legendami AZS Olsztyn. Wśród gości honorowych będzie m.in. Artur Popko, prezes Polskiej Ligi Siatkówki, nie może oczywiście zabraknąć także Zbigniewa Lubiejewskiego. - Wielka chwila dla olsztyńskiego sportu, bo był to już najwyższy czas, by zmienić oblicze starej Uranii, która była już bardzo wysłużona - przyznaje mistrz olimpijski z Montrealu z 1976 roku.

- Nowa Urania prezentuje się efektownie, szczególnie wrażenie robi pod-

Marsjański spodek wylądował w Olsztynie? Nie, to tylko hala Urania przed niedzielnym meczem siatkarzy

Fot. Andrzej Sprzaczak

świetlany dach. Myślę, że jest to ewenement nie tylko na skalę krajową, ale i europejską. Przez wiele lat mieliśmy w Olsztynie jedną z bardziej zaniedbanych hal, a teraz mamy jedną z najnowocześniejszych i najpiękniejszych.

Dlatego jakoś specjalnie się nie zdziwiłem, gdy w rekordowo krótkim czasie sprzedano rekordową

liczbę biletów, bo na ten moment całe miasto czekało od lat! Teraz będziemy czekali na nowy stadion, bo Olsztyn też na niego zasługuje - kończy Zbigniew Lubiejewski.

Debiut nowej Uranii to jedno, ale oczywiście ważny będzie też sam mecz, bo spotkają się sąsiedzi z tabeli. Niespodziewanie wyżej jest ekipa z Lublina, ale Indy-

kpol AZS ma jeden zaległy mecz do rozegrania (30 grudnia w Uranii ze Skrą). Jeśli podopieczni trenera Javiera Webera w niedzielę wygrają za trzy punkty, wtedy wskoczą na szóste miejsce, a jeśli jednocześnie Stal straci punkty z Treflem, wtedy olsztynianie umocnią się w czołowej ósemce, która po fazie zasadniczej zagra w play-offach.

• **Inne mecze 12. kolejki, piątek:** GKS Katowice - Czarni Radom (20.30); **sobota:** ZAKSA Kędzierzyn-Koźle - Projekt Warszawa (14.45), Jastrzębski Węgiel - Ślepski Suwałki (17.30), Norwid Częstochowa - Cuprum Lubin (20.30); **niedziela:** Skra Bełchatów - Aluron Warta Zawiercie (14.45), Stal Nysa - Trefl Gdańsk (20.30); **poniedziałek:** Asseco Resovia Rzeszów - Barokom Lwów (20.30).

PO 11 KOLEJKACH

1. Jastrzębski	30	31:6
2. Projekt	29	31:8
3. Warta	24	27:12
4. Resovia	24	29:13
5. Trefl	22	24:14
6. LUK	20	25:20
7. Indykpol AZS*	18	21:16
8. ZAKSA	18	22:19
9. Stal*	16	21:21
10. Barokom	13	17:25
11. Ślepski	12	13:23
12. Skra*	10	17:23
13. Norwid	8	14:29
14. Cuprum*	8	10:24
15. Katowice	3	8:32
16. Czarni	3	7:32

* mecz mniej

SPRINTEM

SIATKÓWKA\\\\ Polskie zespoły ze zmiennym szczęściem radziły sobie w trzeciej kolejce Ligi Mistrzów. Jastrzębski Węgiel oraz ZAKSA Kędzierzyn-Koźle wygrały na wyjeździe, natomiast Asseco Resovia przegrała w Rzeszowie. W LM bierze udział 20 zespołów. Zwycięzcy pięciu grup automatycznie awansują do ćwierćfinału, a pięć ekip z drugich miejsc oraz jedna z trzeciej lokaty z najlepszym bilansem wystąpią w barażach (mecz i rewanż). Triumfatorzy tych par uzupełnią stawkę ćwierćfinalistów.

• **Wyniki 3. kolejki Ligi Mistrzów, grupa A:** Olympiakos Pireus - Ziraat Bankasi Ankara 1:3 (18:25, 25:20, 20:25, 22:25), **Knack Roeselare - ZAKSA Kędzierzyn-Koźle 2:3** (20:25, 25:21, 25:23, 22:25, 13:15); **grupa B:** Volley Lublana - Tours VB 1:3 (25:22, 23:25, 23:25, 18:25), **Asseco Resovia Rzeszów - Itas Trentino 0:3** (21:25, 24:26, 20:25); **grupa D:** SVG Luneburg - Jastrzęb-

ski Węgiel 1:3 (25:23, 21:25, 15:25, 13:25), Guaguas Las Palmas - VK Jihostroj Czeskie Budziejowice 3:1 (25:17, 24:26, 25:16, 25:21).

GRUPA A

1. Ziraat	8	9:4
2. ZAKSA	6	8:6
3. Knack	4	6:6
4. Olympiakos	0	2:9

GRUPA B

1. Itas	9	9:2
2. Tours	6	7:5
3. Resovia	3	4:6
4. Lublana	0	2:9

GRUPA D

1. Jastrzębski	9	9:1
2. Luneburg	6	7:4
3. GuaguaA	3	4:7
4. Jihostroj	0	1:9

PIŁKA NOŻNA\\\\ W ostatniej kolejce fazy grupowej Ligi Mistrzów Barcelona, z Robertem Lewandowski w wyjściowym składzie, na wyjeździe przegrała 2:3 z Antwerpią. Lewandowski znowu nie błyszczał, ale sensacyjny wynik nic nie zmieniał

Fot. PAP/EPA

Royal Antwerp (na zdjęciu) niespodziewanie pokonał Barcelonę

w położeniu obu drużyn w tabeli. Barcelona zachowała pierwsze miejsce, a Antwerpia, która wcześniej doznała pięciu porażek, pozostała na ostatnim.

W drugim meczu grupy H FC Porto podejmowało Szachtar Donieck. Gospodarzom do awansu wystarczył remis, ale ostatecznie wygrali 5:3. Przed środkowymi meczami najciekawsza sytuacja była w grupie F, w której pewna awansu była Borussia Dortmund, a pozostałe drużyny

walczyły o drugie miejsce. Ostatecznie zajęło je Paris Saint-Germain po remisie w Dortmundzie i zwycięstwie w Barcelonie na wyjeździe z Newcastle United. Włoska ekipa będzie kontynuowała rywalizację w Lidze Europy. W świetnym stylu fazę grupową przeszedł Manchester City. Obrońcy tytułu, tak jak Real Madryt we wtorek, zanotowali szóste zwycięstwo w szóstym meczu. Tym razem, choć grali w mocno zerwowym składzie, pokonali

na wyjeździe Crveną Zvezdę Belgrad. Manchester City może się pochwalić serią 19 meczów bez porażki w Lidze Mistrzów.

Oprócz angielskiego zespołu z grupy G awansowało jeszcze RB Lipsk, które w środę wygrało 2:1 z Young Boys Berno. Od 70. minuty w barwach szwajcarskiej ekipy grał Łukasz Łakomy. Jego zespół rywalizację będzie kontynuował w Lidze Europy.

W grupie F już wcześniej awans zapewniły sobie Atletico Madryt i Lazio Rzym. Losowanie par 1/8 finału zaplanowano na 18 grudnia w południe. Rywalizacja zostanie wznowiona w połowie lutego. Finał odbędzie się 1 czerwca w Londynie na Wembley.

• **Wyniki, grupa E:** Atletico Madryt - Lazio Rzym 2:0 (1:0), Celtic Glasgow - Feyenoord Rotterdam 2:1 (1:0); **grupa F:** Borussia Dortmund - Paris Saint-Germain 1:1 (0:0), Newcastle United - AC Milan 1:2 (1:0); **grupa G:** Crvena Zvezda Belgrad - Manchester City 2:3

(0:1), RB Lipsk - Young Boys Berno 2:1 (0:0); **grupa H:** FC Porto - Szachtar Donieck 5:3 (2:1), Royal Antwerp - Barcelona 3:2 (1:1).

GRUPA E

1. Atletico	14	17:6
2. Lazio	10	7:7
3. Feyenoord	6	9:10
4. Celtic	4	5:15

GRUPA F

1. Borussia	11	7:4
2. PSG	8	9:8
3. Milan	8	5:8
4. Newcastle	5	6:7

GRUPA G

1. MC	18	18:7
2. Lipsk	12	13:10
3. Young Boys	4	7:13
4. Cr. Zvezda	1	7:15

GRUPA H

1. Barcelona	12	12:6
2. Porto	12	15:8
3. Szachtar	9	10:12
4. Royal	3	6:17

KUPONOWY RĄBEK TAJEMNICY

Do tej pory informowaliśmy jedynie o wynikach głosowania sms-owego, ale dzisiaj po raz pierwszy uchylimy rąbek tajemnicy głosowania kuponowego.

Przypominamy, że najpopularniejszych sportowców roku wybieramy na dwa sposoby, czyli w głosowaniu kuponowym i sms-owym. Po zakończeniu głosowania do drugiej rundy przejdą kandydaci, którzy zajmą miejsca w czołowej dwudziestce jednego z tych głosowań. Zwycięzca otrzyma 20 punktów, a sportowiec z 20. miejsca - jeden punkt. Na koniec zgłaszuje jeszcze plebiscytowa Kapituła, a po zsumowaniu wyników (kupony+sms-y+kapituła) poznamy zwycięzcę 63. Plebiscytu oraz pozostałych dziesięciu najpopularniejszych sportowców 2023 roku.

O tym, jak przebiega głosowanie sms-owe, można się dowiedzieć na stronie gazetaolsztynska.pl, gdzie są widoczne aktualne wyniki, ale głosowanie kuponowe jest okryte mgłą tajemnicy. Konkretnie zna je - na razie - tylko jedna osoba, która na bieżąco zlicza punkty. Przypominamy, że pierwsze miejsce na kuponie to 10 punktów, a ostatnie - jeden punkt.

Jak więc obecnie wygląda „złota” dziesiątka? Cóż, są w niej wielcy mistrzowie (pięcioro z nich w przeszłości już cieszyło się z plebiscytowego zwycięstwa, a jeden powrócił po kilkuletniej przerwie), ale jest też czwórka absolutnych plebiscytowych debiutantów, którzy jeszcze nigdy nie zatańczyli na kończącym plebiscyt Balu Sportowca.

Co jeszcze można powiedzieć o czołowej dziesiątce? Tylko dwójka sportowców jest spoza Olsztyna, a pięć piękna przegrywa 3:7.

Tyle o kuponach, a tak wygląda czołówka głosowania sms-owego na Najpopularniejszego Sportowca Roku:

1. Karol Prawdź (trójbój siłowy, KPP Gołdap) **go.nsw.68**
2. Daniel Gołębiowski (kettle, GIRIA Kętrzyn) **go.nsw.25**
3. Marcin Malewski (piłka ręczna, Warmia Energa Olsztyn) **go.nsw.57**
4. Konrad Bukowiecki (lekka atletyka, AZS UWM Olsztyn) **go.nsw.8**

Lena Maruszak (AZS UWM Olsztyn) walczy o tytuł Najpopularniejszego Sportowca Akademickiego

- 5-6. Kuba Hawryluk (siatkówka, Indykpol AZS Olsztyn) **go.nsw.31**, Mikołaj Borkowski (tenis, KT Jakubowo Olsztyn) **go.nsw.7**
7. Anastazja Kuś (lekka atletyka, AZS UWM Olsztyn) **go.nsw.53**
- 8-9. Olaf Płatek (sumo, Shamo Etk) **go.nsw.67**, Wiktoria Andruch (MMA, Arrachion Iława) **go.nsw.2**
- 10-12. Karol Żwir (piłka nożna, Stomil Olsztyn) **go.nsw.91**, Rafał Kot (biegi ekstremalne, Szczytno) **go.nsw.47**, Wiktoria Cichocka (trójbój siłowy, Progress House Etk) **go.nsw.10**

BIEGACZ ROKU

1. Roman Chodara (Runners Team Kętrzyn) **go.br.5**
2. Daria Mitrega (Pszczółkowski Team, Olsztyn) **go.br.26**
3. Janusz Kosowski (AKM Olsztyn) **go.br.17**
4. Anna Lingo-Napiwodzka (Urwis Biega, Dywity) **go.br.22**
5. Sebastian Kubicki (Kuropatwa Team, Olsztyn) **go.br.20**
6. Marcin Radziejewicz (Kętrzyńska Akademia Triathlonu, Garbno) **go.br.33**
- 7-9. Przemysław Flaga (Urwis Biega Olsztyn) **go.br.8**, Radosław Bystrzycki (Pszczółkowski Team, Dobrze Miasto) **go.br.4**, Rafał Syczew (Mrągowo) **go.br.39**

PIŁKARZ ROKU

1. Radosław Lewicki (Radomniak Radomno) **go.plr.26**

2. Szymon Świniarski (Drwęca Nowe Miasto Lub.) **go.plr.47**
3. Jakub Banach (Constract Lubawa) **go.plr.4**
4. Maciej Kadziewicz (Victoria Bartoszyce) **go.plr.15**
5. Paweł Galik (Tęcza Biskupiec) **go.plr.11**

KLUB ROKU

1. Jedynka KODO Morąg **go.klr.57**
2. Jurand Barciany **go.klr.60**
- 3-5. Drwęca Nowe Miasto Lubawskie **go.klr.33**, Radomniak Radomno **go.klr.131**, Shamo Etk **go.klr.138**

SPORTOWIEC BEZ BARIER

1. Cezary Dybiński (kręgle klasyczne, bowling, OKS Warmia i Mazury) **go.sbb.6**
2. Marcin Liszcz (judo, Atak Elbląg) **go.sbb.13**
3. Dawid Ostasz (koszykówka na wózkach, Pirat Olsztyn) **go.sbb.19**
- 4-5. Cezary Król (kolarstwo na wózkach, Smok Ornet) **go.sbb.12**, Kamil Najdrowski (kolarstwo na wózkach, Smok Ornet) **go.sbb.17**

NAJPOPULARNIEJSZY SPORTOWIEC POWIATU OLSZTYŃSKIEGO

1. Mikołaj Kania (sporty walki, Egida Biskupiec) **go.spo.7**
2. Antoni Kołodziejski (brazylijskie jiu jitsu, Rio jits & Gym Olsztyn) **go.spo.23**

NAJPOPULARNIEJSZY SPORTOWIEC AKADEMICKI

1. Lena Maruszak (jeździectwo, AZS UWM Olsztyn) **go.nsa.18**
- 2-4. Jędrzej Dowgiałto (jeździectwo, AZS UWM Olsztyn) **go.nsa.8**, Kuba Hawryluk (siatkówka, Indykpol AZS Olsztyn) **go.nsa.11**, Monika Pawłowska (tenis stołowy, AZS UWM Olsztyn) **go.nsa.19**
5. Adam Stachowiak (tenis stołowy, AZS UWM Olsztyn) **go.nsa.22**

SPORTOWY TALENT ROKU

1. Antoni Kołodziejski (brazylijskie jiu jitsu, Rio jits & Gym Olsztyn) **go.str.71**
2. Kornelia Piekarska (taekwondo, Wikingowie Pisz/Orzysz) **go.str.50**
3. Bartosz Kapała (pływanie, Kormoran Olsztyn) **go.str.22**
4. Jonasz Opalach (brazylijskie jiu jitsu, Rio Gym Olsztyn) **go.str.45**
5. Karol Terka (wyścigi motocyklowe, Motoklub Olsztyn) **go.str.72**

NAJPOPULARNIEJSZY CLUB FITNESS/SIŁOWNIA

1. Power Gym – Siłownia, Fitness Club Mrągowo **go.fit.31**
2. Klub CrossBoxFit, Kętrzyn **go.fit.21**
- 3-4. Fitnesska Studio Tańca i Formy, Olsztyn **go.fit.12**, Urban Fight&Fitness **go.fit.35**

* Sms-y wysyłamy na numer 73601 (3,69 zł brutto), w treść wpisując jedynie kod (są zaznaczone na czerwono).

63

PLEBISCYT

NA 10 NAJPOPULARNIEJSZYCH
SPORTOWCÓW WOJ. WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

GŁOSUJĘ NA:

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....
- 6.....
- 7.....
- 8.....
- 9.....
- 10.....

Pełna lista kandydatów dostępna na <https://gazetaolsztynska.pl/sport/plebiscyt>. Kupon należy dostarczyć do 21 stycznia 2024 r. na adres: Grupa WM Sp. z o.o., 10-364 Olsztyn, ul. Tracka 5, z dopiskiem „Plebiscyt”.

Imię i nazwisko

Adres

Tel. Email:

Oświadczam, że zapoznałem się i akceptuję regulamin plebiscytu, który jest dostępny w siedzibie spółki i na stronie internetowej <https://gazetaolsztynska.pl/sport/plebiscyt>.

Administratorem danych osobowych podanych na kuponie jest Grupa WM Sp. z o.o. z siedzibą w Olsztynie przy ul. Trackiej 5. Podane dane będą przetwarzane wyłącznie w celu przeprowadzenia plebiscytu. Uczestnikom przysługuje prawo dostępu do treści swoich danych oraz ich poprawiania. Podanie danych osobowych jest dobrowolne, lecz niezbędne do przeprowadzenia plebiscytu.

Data i podpis

☐ Wyrażam dobrowolną zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych w celach marketingowych realizowanych przez Grupę WM Sp. z o.o.

☐ Wyrażam dobrowolną zgodę na otrzymywanie od Grupy WM Sp. z o.o. informacji handlowych drogą elektroniczną na podany adres poczty e-mail i numer telefonu.

Wyrażenie powyższych zgód jest dobrowolne.

Data

Podpis

GAZETA OLSZTYŃSKA
DZIENNIK ELBLĄSKI

BAL SPORTU
I BIZNESU
2024

rolnicze abc

z Tobą od 1971 r.

MIESIĘCZNIK NIE TYLKO DLA ROLNIKÓW

ARIMR - DOFINANSOWANIE DLA PSZCZELARZY

ŻERUJĄCY CHOWACZ GALASÓWKA

SZEF KUCHNI POLECA ŚWIĄTECZNE DANIA!

EMBRIOTRANSFER JAKO GWARANCJA
SZYBKIEGO POSTĘPU GENETYCZNEGO

ZAGADKA WPŁYWU
RODZICIELSKIEGO
NA JAKOŚĆ POTOMSTWA
U OKONIA

ERA – SNAIL GIRL **BOSS**

Do kupienia na pocście, w punktach sprzedaży prasy i w salonikach prasowych
oraz w sieciach sklepów: Dino, Społem, Polo Market, Auchan, Chorten, Stokrotka, Real

GRUDZIEŃ 2023

NASZ

DOM

BOOM NA ZAKUP MIESZKAŃ – CZY WYNAJEM DALEJ SIĘ OPŁACA?

czytaj na str. 2

**MAPA OLSZTYŃSKICH
INWESTYCJI
MIESZKANIOWYCH**

STR. 4-5

**FRONTY — GŁĘBOKIE
LUB NA CIEMNO**

STR. 7

BOOM NA ZAKUP MIESZKAŃ – CZY WYNAJEM DALEJ SIĘ OPŁACA?

PO WIELU MIESIĄCACH STAGNACJI RYNEK NIERUCHOMOŚCI WRESZCIE ODBIJA SIĘ OD DNA. ROK 2023 PRZYNIÓSŁ WYRAŹNY WZROST LICZBY SPRZEDANYCH MIESZKAŃ – W 2 KWARTALE BR. WŚRÓD DEWELOPERÓW Z GPW SPRZEDAŻ MIESZKAŃ WZROSŁA O 33% WZGLĘDEM ANALOGICZNEGO OKRESU W 2022 R. BEZ WĄTPIENIA PRZYCZYNIŁA SIĘ DO TEGO ZAPOWIEDŹ PROGRAMU PIERWSZE MIESZKANIE, KTÓRY WSPIERA MŁODYCH POLAKÓW W ZAKUPIE PIERWSZEJ NIERUCHOMOŚCI. DZIŚ, NIECO PONAD 2 MIESIĄCE OD STARTU PROGRAMU, WYRAŹNIE WIDAĆ ZWIĘKSZONY POPYT NA MIESZKANIA. CZY W OBECNEJ SYTUACJI WYNAJEM DALEJ SIĘ OPŁACA?

Bezpieczny Kredyt 2% rewolucjonizuje rynek nieruchomości

Bezpieczny Kredyt 2% to jedno z dwóch rozwiązań rządowego programu Pierwsze Mieszkanie. Beneficjenci programu mogą liczyć na dopłatę do kredytu mieszkaniowego, stanowiącą różnicę między stałą stopą ustaloną w oparciu o średnie, pomniejszone o marżę, oprocentowanie, a oprocentowanie ze stopą 2%. Oznacza to, że osoba, która weźmie kredyt hipoteczny w ramach projektu, przez 10 lat będzie płacić niższe miesięczne raty.

Bezpieczny kredyt 2% powstał z myślą o młodych Polakach, którzy chcą kupić swoją pierwszą nieruchomość. To odpowiedź na rosnące koszty nieruchomości oraz trudną sytuację na rynku gospodarczym.

Niskie oprocentowanie zwiększa dostępność kredytów hipotecznych i umożliwia wielu osobom spełnienie marzeń o własnym lokum. Nic dziwnego, że program cieszy się nie małym zainteresowaniem. Przez pierwsze dwa miesiące złożono ponad 41 tys. wniosków i udzielono 5728 kredytów na łączną kwotę 2,16 mld zł.

W małych miastach lepiej kupić

357 tys. zł w Opolu, 323 tys. zł w Zielonej Górze, 276 tys. zł w Elblągu czy 344 tys. zł w Bielsku-Białej – średnio tyle trzeba zapłacić za 50-metrowe mieszkanie w mniejszym mieście (dane z dn. 11.09.2023; sonarhome.pl). Z danych Ministerstwa Rozwoju i Technologii wynika natomiast, że średnia suma udzielonego Bezpiecznego Kredytu 2% wyniosła do tej pory 377 tys. zł. Jednocześnie wynajem dwupokojowego mieszkania w średniej wielkości mieście to koszt 2-3 tys. zł miesięcznie, czyli 24-36 tys. zł za cały rok.

– Wynajem mieszkania w mniejszym mieście przestał się opłacać – mówi Bogdan Koczy, dyrektor wrocławskiego oddziału PROFIT Development. – Zakup nieruchomości, zwłaszcza z dopłatą oferowaną przez rząd, to opłacalne rozwiązanie i dobra inwestycja w stabilną i bezpieczną przyszłość finansową, podczas gdy wynajem mieszkania to tylko strata pieniędzy.

Wynajem mieszkania w dużym mieście – czy to wciąż ma sens?

Już zapowiedzi programu rządowego wsparcia wyraźnie zwiększyły popyt na rynku nieruchomości. Według JLL w drugim kwartale 2023 roku sprzedaż mieszkań na 6 głównych

rynkach w Polsce wzrosła o 36% w porównaniu do poprzedniego kwartału (raport „Rynek mieszkaniowy w Polsce – II kwartał 2023; JLL).

Niestety zwiększone zainteresowanie zakupem mieszkania spowodowało wzrost cen nieruchomości w niektórych regionach kraju. Za 1 mkw. nieruchomości w Warszawie trzeba dziś zapłacić średnio 13,5 tys. zł (dane z dn. 11.09.2023; sonarhome.pl). W popularnych dzielnicach ceny sięgają nawet 16 czy 17 tys. zł za mkw. W ramach programu Bezpieczny kredyt 2% beneficjent może otrzymać maksymalnie 600 tys. zł kredytu. To może nie wystarczyć, żeby kupić nie-

ruchomość w jednym z czołowych polskich miast. Wówczas wynajem jest jedyną opcją.

Nie oznacza to jednak, że zakup mieszkania w dużym mieście nie ma dziś sensu. To dobre rozwiązanie dla tych, którzy dysponują większym budżetem i traktują Bezpieczny Kredyt 2% jako formę dodatkowego wsparcia – podkreśla Bogdan Koczy z PROFIT Development.

Miasto wielu perspektyw, czyli gdzie zakup i najem dalej się opłacają
Miastem, które wyróżnia się na tle pozostałych dużych aglomeracji, jest Łódź. To czwarte pod względem liczby ludności miasto w Polsce (po War-

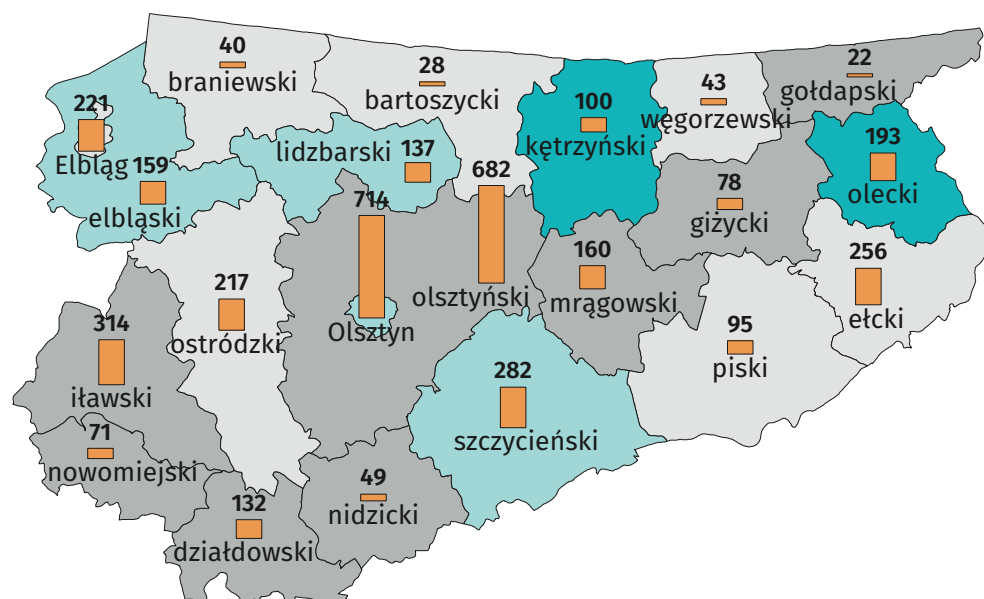
szawie, Krakowie i Wrocławiu), które nieustannie się rozwija, oferując mieszkańcom świetne warunki do życia i dobre perspektywy na przyszłość.

Propozycją PROFIT Development jest inwestycja Pogonowskiego 73, osiedle zlokalizowane w ścisłym centrum Łodzi. W kaskadowej zabudowie, otoczonej zielenią, powstaną 143 mieszkania z dużymi oknami i przestronnymi tarasami lub balkonami. Pogonowskiego 73 to miejsce dla tych, którzy szukają wysokiego standardu i jednocześnie nie chcą rezygnować z udogodnień, jakie daje życie w sercu miasta – wyjaśnia Bogdan Koczy.

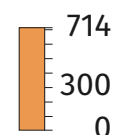
W Łodzi opłaca się zarówno wynajmować, jak i kupić mieszkanie. Ceny na łódzkim rynku nieruchomości są stosunkowo niskie – średnio 6716 zł za 1 mkw. (dane z dn. 11.09.2023; sonarhome.pl). Nawet mimo wzrostu o 5,6% od początku 2023 r. (dane sonarhome.pl) ceny wciąż pozostają konkurencyjne w porównaniu do innych czołowych miast w Polsce (ok. 13 tys. zł w Warszawie, 11 tys. zł w Krakowie i 10 tys. zł we Wrocławiu). Biorąc pod uwagę te liczby, zdecydowanie to dobry moment na zakup nieruchomości usytuowanej w Łodzi – podsumowuje dyrektor z PROFIT Development.

biznes.newseria.pl

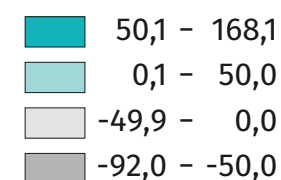
Mieszkania, których budowę rozpoczęto w okresie styczeń–październik 2023 r.

Liczba mieszkań, których budowę rozpoczęto

Zmiana w porównaniu z analogicznym okresem 2022 r. (%)

Warmińsko-mazurskie = -43,9
Polska = -11,1

W okresie styczeń–październik 2023 r. w województwie warmińsko-mazurskim rozpoczęto budowę 3993 mieszkań. Najwięcej było ich w Olsztynie oraz powiecie olsztyńskim i ławskim. Najmniej w powiecie gołdapskim, bartoszyckim i braniewskim.

W porównaniu z analogicznym okresem 2022 r. liczba mieszkań, których budowę rozpoczęto, zmniejszyła się o 43,9% (w Polsce spadek wyniósł 11,1%). W województwie wzrost zanotowano w sześciu powiatach – największy w oleckim i kętrzyńskim.

Źródło: Dane Urzędu Statystycznego w Olsztynie

REKLAMA

OSIEDLE
BULWAR

☎ 575 304 306

sprzedaz@angodevelopment.pl

ANGO
DEVELOPMENT

1

IPPON BARCZA SP. Z O.O.

- a Osiedle Aurora, ul. Barcza 50 IV etap inwestycji, ostatnie 12 mieszkań o pow. od 64 do 115mkw.
- b Osiedle Tempo ul. Sikorskiego/ Wilczyńskiego mieszkania o pow. do 27 do 68 mkw.; 3 budynki 267 mieszkań
- c Osiedle Synergia ul. Kanta, 90 mieszkań pow. od 31 do 80 mkw.
- d Osiedle Slow, Gutkowo, ul. Kordeckiego, 8 budynków 285 mieszkań, pow. od 35 do 70 mkw.

2

ANGO DEVELOPMENT W OLSZTYNIE

- a Domy w zabudowie bliźniaczej ul. Morenowa pow. od 155 mkw.
- b Osiedle Bulwar ul. Bartąska mieszkania od 33 do 68 mkw.

3

ROMBUD WPB SP. Z O.O.

- a Villa Symfonia, ul. Kętrzyńskiego 8A, mieszkania od 36 do 93
- b Tuwima Park - mieszkanie 72 mkw

4

GRUPA DEVELOPERSKA MAK-DOM HOLDING SA

- a Na Skarpie, ul. 15 Dywizji/Artyleryjska Mieszkania od 29 do 58 mkw.
- b Osiedle Magnolia II, ul. Bilitewskiego

5

NOWE ZATORZE INWESTYCJE SP. Z O.O.

Nowe Zatorze, ul. Zientary-Malewskiej (vis a vis Agapitu) mieszkania od 55 do 64,6 mkw.

6

IŁAWSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO BUDOWLANE IPB SP. Z O.O.

Inwestycja HARMONIA ul. Bydgoska mieszkania od 41 do 70 mkw.

7

D.DOM SP. Z O.O.

- a Warmiński Port, Olsztyn, ul. Bałtycka 91, 4 budynki apartamentowe, mieszkania od 26 do 107 mkw. balkony, tarasy, ogródki
- b Słoneczne Barczewo, Barczewo, os. Słoneczne 3a, mieszkania od 41 do 70 mkw. balkony, tarasy
- c Grzegorzewska, ul. M. Grzegorzewskiej, 37 apartamentów o pow. od 37 do 77 mkw.

8

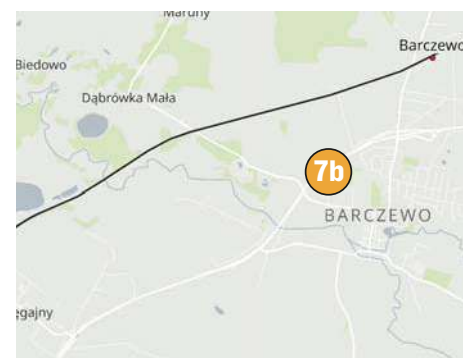
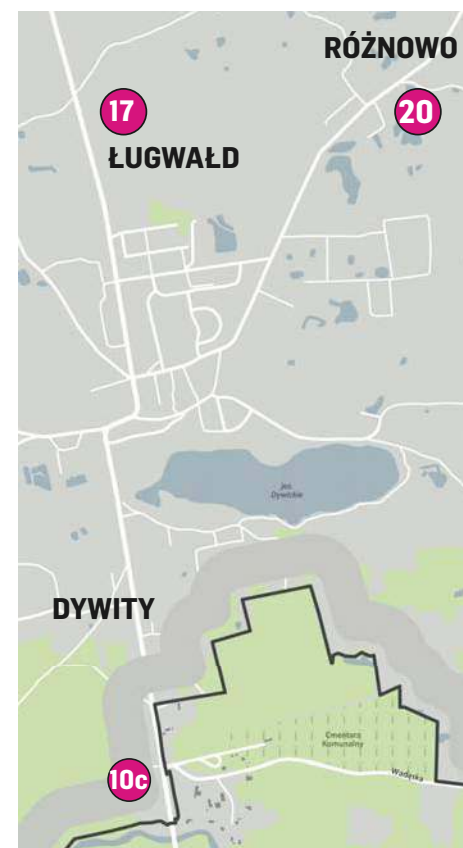
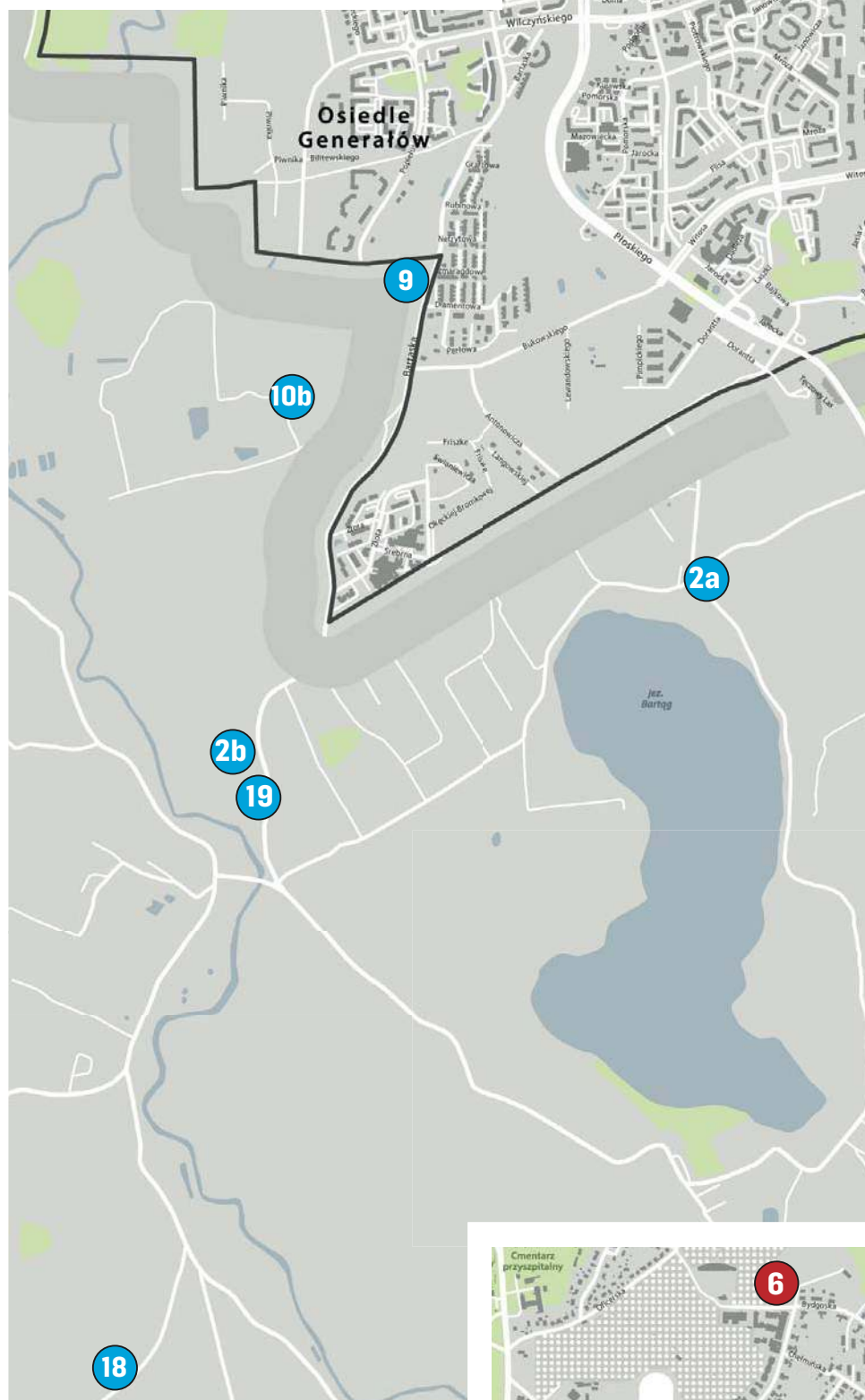
PBO EKOBUK SP. Z O.O.

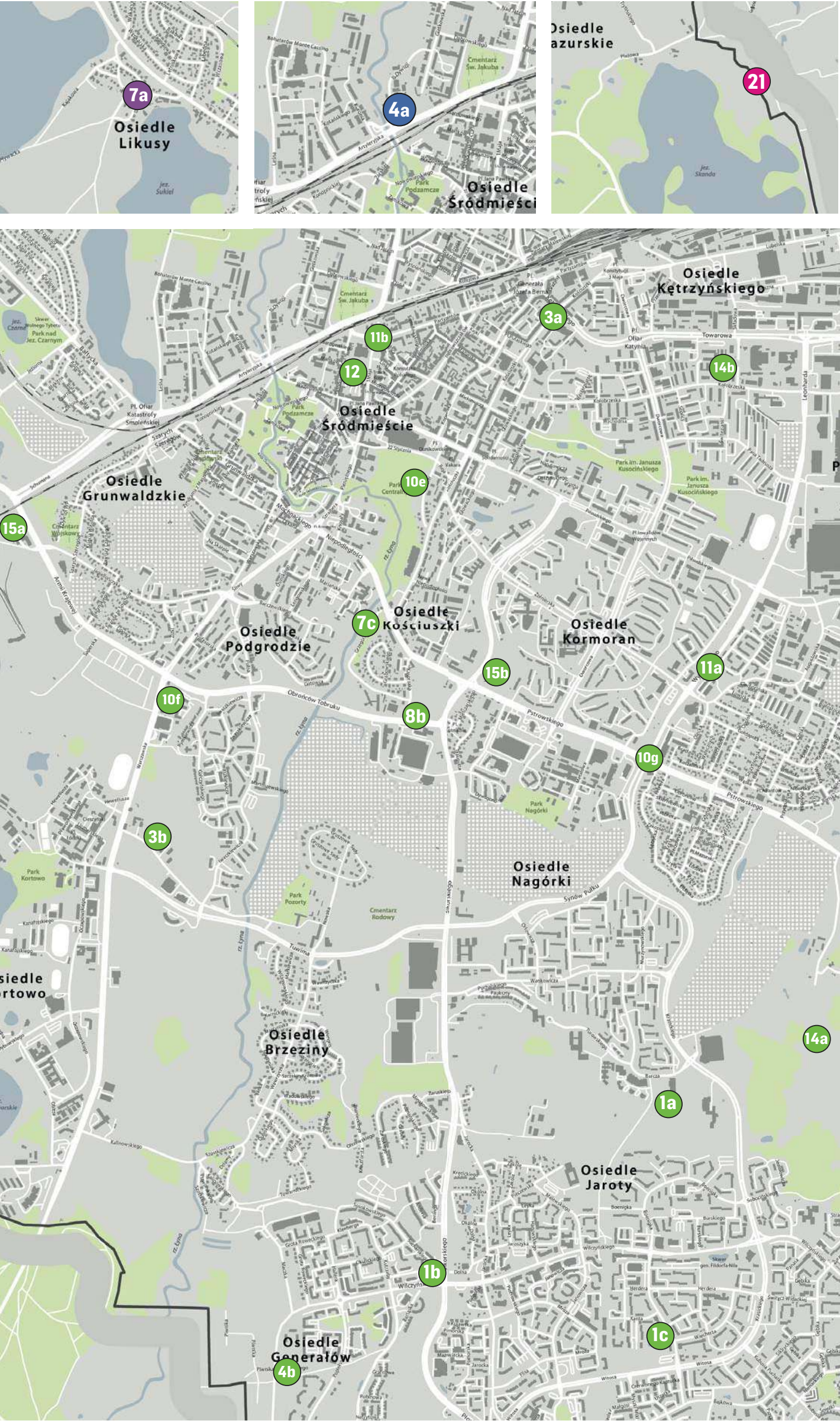
- a Osiedle QUATRO, ul. Poprzeczna mieszkania od 40 do 70 mkw.
- b Inwestycja Gutkowo ul. Sokola, mieszkania od 40 do 65 mkw.

9

MAS-BUD STAWARCZYK SPÓŁKA JAWNA

Horyzont Jaroty, kolejny etap, mieszkania od 25 do 79 mkw.

- 10 ARBET**
- a** Osiedle Leśna III etap ul. Leśna – budynek IIIA i IIIB - mieszkania pow. od 65 mkw.
 - b** Osiedle Bartąg ul. Zachodnia - budynek B17 – ostatni budynek na osiedlu – mieszkanie pow. 65 mkw.
 - c** Osiedle Sterowców ul. płk. Franciszka Hynka mieszkania – budynek S12 – 40 mkw., budynek S18 – od 39 do 53 mkw.
 - d** Osiedle LUDOVA ul. Ludowa w Biskupcu – nowe osiedle – budynek BS2 – od 39 – 58 mkw.
 - e** Plater House ul. Emilii Plater – 72 apartamenty, od 49 do 120 mkw.
 - f** W99 - al. Warszawska – budynek W99 – mieszkania od 33 do 81 mkw.
 - g** Pstrowskiego/Wyszyńskiego – planowane
- 11 NOVDOM**
- a** BIANCO – ul. Wyszyńskiego, mieszkania od 27 do 88 mkw.
 - b** Apartamenty MACADAMIA – ul. Partyzantów/1Maja, powierzchnia od 43 do 106 mkw..
- 12 DEWELOPER EURO-BUILD SP. Z O. O. SP. K.**
- Apartamenty Wyzwolenia, ul. Wyzwolenia 6 mieszkania i apartamenty od 30 do 125 mkw. - możliwość rezerwacji
- 13 STE CAPITAL SP. Z O.O.**
- a** Osiedle Szmaragdowa – Gutkowo, domy w zabudowie bliźniaczej pow. użytkowa 82 mkw.
 - b** Sunset Naterki – Naterki domy w zabudowie bliźniaczej pow. użytkowa 82 mkw.
- 14 PIECZEWO SP. Z O.O.**
- a** Osiedle Premium, ul. M. Dąbrowskiej 11, za Carrefourem, mieszkania od 58 mkw. do 72 mkw.
 - b** ul. Kołobrzeska 36B, mieszkania od 64 mkw. do 84 mkw.
- 15 BUDLEX SP. Z O.O.**
- a** Osiedle Jezioraj, ul. Jagiellończyka mieszkania od 26 do 142 mkw. + lokale usługowe 93 – 125mkw.
 - b** Osiedle Panorama, ul. Pstrowskiego mieszkania od 40 mkw. do 110 mkw.
- 16 PM DEVELOPMENT**
- Osiedle Ostoja, ul. Jarocka 21 mieszkania od 55 mkw. do 65,12 mkw. (z możliwością łączenia).
- 17 WENGLORZ REALIZACJE SP. Z O.O.,**
- Osiedle Kormorana etap 2. Powierzchnia 100,06 mkw. Domy z ogródkami.
- 18 TREEHOUSE NIERUCHOMOŚCI**
- Osiedle Premium „Zielona Ostoja”, Bartąg ul. Łańska. Domy w zabudowie bliźniaczej - 20 lokali (10 domów) Pow. 157 mkw
- 19 ZAKĄTEK BARTĄG SP. Z O.O.**
- Osiedle Zakątek Bartąg, lokale mieszkalne o pow. 60-107 mkw. z przynależnymi ogrodami i terenem rekreacyjnym
- 20 GOMIKO DEVELOPMENT**
- Osiedle Harmonia Park Etap 2, Różnowo, domy w zabudowie szeregowej o pow. użytkowej 80,5 mkw
- 21 OSIEDLE PLAŻOWA SP. Z O.O.**
- Osiedle Plażowa, Szczesne, domy w zabudowie bliźniaczej o pow. 85,5 mkw. z własnymi ogrodami, plażą i terenem wspólnym

IKE/ IKZE – ostatnie dni na skorzystanie z ulg podatkowych w ramach kont emerytalnych

Każdy oszczędzający na Indywidualnym Koncie Zabezpieczenia Emerytalnego (IKZE) może w rocznym zeznaniu podatkowym odpisać od podstawy opodatkowania wszystkie wpłaty na ten rachunek w danym roku.

W 2023 roku osoby zatrudnione mogą wpłacić na IKZE maksymalnie 8 322 zł, a osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą 12 483 zł. Wykorzystując w pełni te limity, w przypadku drugiego progu podatkowego, osoby zatrudnione mogą obniżyć swój podatek o 2 663,04 zł, a osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą nawet o 3 995 zł. Na skorzystanie z tej ulgi pozostał niecały miesiąc.

W ramach III filaru systemu emerytalnego, można też oszczędzać na Indywidualnym Koncie Emerytalnym (IKE) i również korzystać z ulg podatkowych – można mieć oba rachunki równocześnie. Utrzymując wpłacone na IKE środki do 60. roku życia (lub 55. w przypadku uzyskania prawa do wcześniejszej emerytury i spełniania pozostałych warunków wynikających z ustawy) oszczędzający są zwolnieni z podatku od zysków kapitałowych (*podatek Belki*). Należy pamiętać, że w przypadku IKE również są określone co roku limity wpłat. W 2023 roku można wpłacić maksymalnie 20 805 zł.

IKZE i IKE pozwalają gromadzić kapitał na emeryturę i korzystać z ulg podatkowych na różne sposoby. Warto zatem rozważyć oszczędzanie na obu tych rachunkach. W ramach Pakietu Emerytalnego PKO TFI można otworzyć jednocześnie IKZE i IKE i zyskać korzyści podatkowe w trakcie i po zakończeniu oszczędzania, w chwili przejścia na emeryturę.

Pakiet Emerytalny PKO TFI wykorzystuje potencjał trzech produktów: Indywidualnego Konta Zabezpieczenia Emerytalnego (IKZE), Indywidualnego Konta Emerytalnego (IKE) oraz Wyspecjalizowanego Programu Inwestycyjnego (WPI). Konstrukcja Pakietu

pozwała optymalnie wykorzystać cały potencjał naszych oszczędności emerytalnych. Na początku wpłaty zasilają rachunek IKZE, po przekroczeniu jego limitu automatycznie kierowane są do IKE, a potem analogicznie na rachunek WPI. Środki wpłacane na rachunki Pakietu Emerytalnego są inwestowane w subfundusze PKO Zabezpieczenia Emerytalnego – SFIO. Nazwy subfunduszy PKO Zabezpieczenia Emerytalnego, zawierają orientacyjne daty zakończenia inwestycji, które ułatwiają inwestorowi wybór właściwego rozwiązania emerytalnego, natomiast strategię inwestycyjną subfunduszy zdejmują z inwestora ciężar dokonywania zmian w trakcie trwania inwestycji, automatycznie zmieniając skład portfela. W miarę zbliżania się daty zakończenia inwestycji, w portfelach subfunduszy coraz większy jest udział obligacji, a udział akcji maleje, dzięki czemu są mniejsze wahania wartości inwestycji.

Pakiet jest dostępny w bankowości elektronicznej iPKO, w zakładce „Oferta”, w której trzeba wybrać „Inwestowanie i oszczędzanie”, a następnie kliknąć okienko „Pakiet emerytalny PKO TFI”. Minimalna kwota nabycia przy otwarciu to 500 zł, a każda kolejna wpłata nie może być niższa niż 100 zł. Pakiet emerytalny można założyć również z wykorzystaniem doradztwa inwestycyjnego, używając narzędzia PKO Inwestomat. Wystarczy wybrać w nim cel emerytalny.

Serwis iPKO jest stale modernizowany. Przybywa w nim nowych usług, sukcesywnie doskonalone są formy obsługi i informowania o produktach. Funkcje związane z obsługą Pakietu Emerytalnego w serwisie też wzbogacono ostatnio o bardziej szczegółowe

informacje o wpłatach i poziomie wykorzystania limitów. Korzystając z iPKO znajdziemy tam dane o wpłatach na IKZE w poprzednim i bieżącym roku, limicie IKZE – czy jest podwyższony oraz ile jeszcze można wpłacić w roku bieżącym. Dostępne są tu również analogiczne informacje o wpłatach na IKE. Szczegółowa informacja o zasadach wpłat i wyżej wymienionych limitach do wykorzystania znajduje się w zakładce „Dopłaty”.

Coraz więcej osób zdaje sobie sprawę, że przyszłe emerytury wypłacane tylko z ZUS mogą być znacznie niższe niż oczekiwane. W wielu przypadkach mogą być niewystarczające do utrzymania pożądanego standardu życia na emeryturze. Warto zatem już teraz zadbać o swoją przyszłość i nie odkładać tej decyzji na później. Im wcześniej zaczniemy oszczędzać, tym więcej pieniędzy zgromadzimy.

Zgodnie z danymi KNF na koniec czerwca tego roku Polacy mieli ponad 483 tys. rachunków IKZE, na których zgromadzono łącznie ponad 7,5 mld zł. Dane o rachunkach IKE pokazują stan na koniec 2022 r. i jest to ponad 800 tys. rachunków, na których zgromadzono łącznie ponad 14 mld zł¹⁾.

Jest to informacja reklamowa. Inwestowanie w fundusze wiąże się z ryzykiem. Przed podjęciem ostatecznych decyzji inwestycyjnych należy zapoznać się z prospektem informacyjnym danego funduszu oraz z dokumentem zawierającym kluczowe informacje (KID). Pełna treść noty prawnej znajduje się na stronie www.pkotfi.pl.

¹⁾Źródło: https://www.knf.gov.pl/dane_i_opracowania
– Informacje o rynku IKZE oraz lista instytucji finansowych prowadzących IKZE według stanu na dzień 30 czerwca 2023
– Informacja o stanie rynku emerytalnego w Polsce na koniec 2022

FRONTY — GŁĘBOKIE LUB NA CIEMNO

FRONTY ZYSKUJĄ GŁĘBIĘ, A KUCHNIA ZACHWYCAJĄCY ELEMENT DEKORACYJNY — WSZYSTKO DZIĘKI TECHNICIE RYFLOWANIA. POWIERZCHNIE MEBLI WYGLĄDAJĄ PIĘKNIE I DAJĄ WYJĄTKOWY EFEKT WZORNICZY. A KOLORY? MY STAWIAMY NA TRZY INSPIRUJĄCE KOLORY W CIEMNYCH TONACJACH!

FOT. KAM

Tajemnicze ryflowanie

Fronty ryflowane to nie tylko jeden z najgorętszych trendów wnętrzarskich, ale prosty sposób na wyróżnienie zabudowy meblowej bez konieczności stosowania intensywnych kolorów, wyszukanych dekorów czy mocnych akcentów dekoracyjnych. Charakterystyczne, symetryczne żłobienia wyróżniają się na tle innych elementów zabudowy, fantastycznie dekorując kuchnię. Ten atrakcyjny motyw zdobniczy urozmaici wygląd jednolitych kolorystycznie mebli, dodając im charakteru, klasy i oryginalności. To magiczny składnik nowoczesnych receptur aranżacyjnych, który odgrywa kluczową rolę w urządzaniu kuchni. Wyrazisty wzór żłobień i wypukłości sprawia, że fronty szafek zyskują głębię, a kuchnia atrakcyjny wygląd.

— Ryflowania zdobywają coraz większe uznanie w aranżacji kuchni, ponieważ są efektywnie wizualnie i mają duży potencjał dekoracyjny. Charakterystyczna tekstura wprowadza element przestrzenny, dzięki któremu zabudowa zyskuje nowoczesny, bardzo wyrazisty, ale elegancki charakter — mówi Sylwia Kowalska-Mikutel, projektantka Spółki Meblowej KAM. — Harmonijne linie żłobień na płaszczyznach frontów to taki stylistyczny pomost pomiędzy kunsztem tradycyjnych, frezowanych frontów z drewna, a nowoczesnymi, minimalistycznymi płaszczyznami. Dobrze wyglądają w różnych konwencjach styli-

stycznych.

Regularne rowki o niewielkiej głębokości, żłobione na powierzchni frontów i przypominające pionowe pasy, dają trójwymiarowy efekt, dzięki czemu dynamizują wystrój. W kuchni robi się ciekawiej, nawet jeżeli zdecydowaliśmy się na meble w jednolitym kolorze. Ryflowania to sposób na przełamanie stylistycznej monotonii w przypadku najbardziej zachowawczych barw i nawet mało wyrazistych dekorów. Pozostając w stylistyce aranżacyjnego porządku możemy dodać meblom charakteru i z wyczuciem stylu, nienachalnie urozmaicić wygląd kuchni. Zgodnie z regułą, że ma w niej być funkcjonalnie, przestrzennie, ładnie, ale i kreatywnie.

Już niewielki akcent w postaci ryflowanej powierzchni mebli odświeży wizualnie wystrój wnętrza i wydobędzie urok całej zabudowy. Symetryczny wzór równomiernie rozłożonych żłobień doda bryle meblowej nie tylko bardziej dekoracyjnego wyrazu, ale i lekkości, a to zaleta pożądana we współczesnych aranżacjach, szczególnie w przypadku małych wnętrz.

Ekspozujemy, ale w stonowanym towarzystwie

Szafki z ryflowanymi frontami wyglądają elegancko i bardzo szlachetnie. Dobrze jest więc wyeksponować je w pasie górnej zabudowy. Pamiętajmy jednak, że mają być dekoracją kuchni, a nie całkowicie ją zdominować.

Najlepiej jeżeli ryflowania są dopełnieniem frontów gładkich, z którymi komponować. To bardzo modne połączenie zagra kontrastem faktur, co urozmaici płaszczyznę mebli. Zyska na tym wizualnie warstwa estetyczna. — Do przestrzeni kuchni powracają bardziej stono-

ny salonu. Ten niezwykle atrakcyjny wzorniczo duet potrafi nadać kuchni wyjątkowy charakter i bardziej interesujący, stylowy wygląd.

Na czarno!

Meble z frontami w czarnym kolorze to mocny trend ostatnich sezonów. Czerni jest piękna i gustowna, jednak nie tylko ona jest dobrą bazą do zachwycających aranżacji, od których trudno oderwać wzrok. Podobne wrażenie pozwoli osiągnąć leśna zieleń lub metaliczna szarość, dzięki którym kuchnia będzie wyglądała jednocześnie niepowtarzalnie i stylowo.

— Eleganckie kolory w modnych, głębokich odcieniach doskonale pasują do kuchennych aranżacji i pozwalają uzyskać oryginalny efekt. Meble z frontami w wyrazistych, matowych wybarwieniach wyglądają bardziej reprezentacyjnie, kluczowy jest

jednak dobór odpowiedniej barwy. Ważne, aby nie tylko podniosła walory wizualne mebli, ale szybko się nie opatrzyła. Dzięki temu zabudowa kuchenna zyska niepowtarzalny wygląd, ale zachowa również ponadczasowy charakter — mówi Sylwia Kowalska-Mikutel.

Szykowny jak szary metalik

Nowoczesne zabudowy kuchenne bardziej przypominają meble do salonu. Z rozważą wybieramy ich kształt, ale równie dużo uwagi poświęcamy estecie i odpowiednim kolorom. Jeżeli bardziej cenisz odważne i głębokie tonacje, szary metalik będzie idealnym wyborem. Ma równie duży potencjał dekoracyjny jak klasyczna czerni, a w bliższej perspektywie ujawnia delikatny połysk, który ożywia matową powierzchnię. Ta piękna i szlachetna barwa prezentuje się prestiżowo na frontach

mebli. Świetnie wygląda w duecie z drewnem, które łagodzi jej surowe piękno.

Niekonwencjonalny jak bazalt

Interesującą alternatywą dla osób, które nie boją się nieszablonowej kolorystyki, jest bazalt — jaśniejszy od czerni, ale równie efektowny. Zapewni nieco spokojniejszy efekt, dlatego jest dobrym wyborem w przypadku zabudowy jednokolorowej. Jest uniwersalny i łatwo go dopasować do różnych stylizacji. Meble z frontami w kolorze bazaltu doskonale zaprezentują się we wnętrzach w stylu nowoczesnego loftu, ale kolor zachwyci również zwolenników klasycznej elegancji.

Indywidualny jak forest green

To propozycja dla tych, którzy cenią indywidualność i nie podążają utartymi ścieżkami aranżacyjnymi. Forest green, kolor inspirowany odcieniem leśnych drzew, jest bliski naturze, a jednocześnie niezwykle energetyzujący. Daleko mu do pastelowych odcieni trawy, delikatnej oliwki czy popularnej zieleni butelkowej, ale podobnie jak wszystkie kolory z gamy zieleni — uspokaja i daje wytchnienie. Ładnie prezentuje się na prostych frontach w matowym wybarwieniu. Jego nietuzinkowy urok docenimy również w bardziej dekoracyjnych aranżacjach — może być ozdobą mebli kuchennych w stylu tradycyjnym, vintage czy eklektycznym.

Oprac. mmb

FOT. KAM

REKLAMA

Olsztyn
ul. Pstrowskiego 33
kom. 695 771 749

Studio Patronackie
BOSCH SIEMENS
www.atomkuchnie.pl

ZREALIZUJEMY KUCHNIĘ
TWOICH MARZEŃ

5 lat darmowej
gwarancji na AGD*

Santander
Consumer Bank
raty

131230lbr-a-M

**KUP
MIESZKANIE
Z WIDOKIEM
NA OLSZTYN**

Olsztyn, ul. Poprzeczna

6300 od
zł/m²

693-328-390

www.pboekobud.pl

**NOWY ADRES
NA MAPIE OLSZTYNA**

Już niedługo w sprzedaży!

